

Oslo kommune
Bydel Østensjø
Bydelsadministrasjonen

Vedleggshefte

Møte: Omsorgskomite
Møtested: Ryensvingen 1, 3. etg
Møtetid: mandag 15. juni 2009 kl. 20.00
Sekretariat: 23 43 85 88

Saksnr	Sakstittel- Dokumentbeskrivelse	Dokumentnr
Sak 50 /09	Tertialrapport og statistikk per 30.04.2009 - Bydel Østensjø 1. tertial 2009 statistikk - tertialrapport og statistikk pr 1. tertial	200900337-1
Sak 51 /09	Boligsosial handlingsplan 2009-2012 - Boligsosial handlingsplan 2009-2012-Bydel Østensjø	200700423-7
Sak 52 /09	Årsrapport 2008, Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester og for dagsentervirksomhet utenfor institusjon - Årsrapport	200900219-6
Sak 53 /09	Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Langerud sykehjem 24.03.2009 - SYE - Rapport fra tilsyn ved Langerud sykehjem 24.03.2009 - Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Langerud sykehjem 24.03.2009	200900140-8
Sak 54 /09	Rapport objektive kvalitetsindikatorer i hjemmetjenesten, 2008 - Registrering av objektive indikatorer 2008	200800473-6

TERTIALSTATISTIKK FOR BYDELENE
PR. 1. TERTIAL
2009

01.01-30.04

BYDEL: ØSTENSJØ BYDELSNR: 13

Utfylling av data er utført av: Edel G. Krogstad spes.kons. Telefon: 23 43 85 82
(navn og stillingsbetegnelse) Telefax: 23 43 85 01

E-postadresse: edel.krogstad@bos.oslo.kommune.no

VIKTIG!

Gule felt inneholder formler eller kobling til andre celler. **IKKE** skriv inn tall her.
Kontroller likevel tallene for å sikre at formler ikke er blitt endret.

Felt markert med "xxxxx" skal ikke fylles ut eller endres. Tallene registreres i fargeløse celler merket med 0.

Det kan settes inn nye rader, men ikke enkeltceller.
En kan ikke slette rader eller enkeltceller.

Tabeller med lysegrønt navnefelt inneholder spørsmål om data som er relatert til obligatoriske måltall vedtatt av bystyret. Jf. også måltalltabeller i "Grønt hefte".

FUNKSJONSOMRÅDE 1 - HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

Tabell 1 - 1 Flyktningetilskudd/Endring i sosialhjelpsrammen:	I hele 1000 kroner
Til flyktninger hele 2009, jfr. kommunaldirektørens sak	4 249
Overføring fra sosialhjelp til driftsrammen:	xxxxx
1. Overføring til lønn under introduksjonsordningen ført på KOSTRA-funksjon 275. art 10890	7 049
2. Til aktive tiltak overfor klienter og styrkingstiltak ved sosialkontorene	0
3. Rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner under Rusmiddeletaten	0
4. Til andre driftsformål i bydelen	0
Sum overføringer fra sosialhjelp til driftsrammen	7 049
Overføringer fra driftsrammen til sosialhjelp	0
Netto omdisponert sosialhjelpsmidler	-7 049

Sosialhjelpsramme forstås som tildelt bydelen i tab. 4 I. i grønt hefte, hensyntatt eventuelle endringer i DOK 3 (Bystyrets budsjettvedtak), virkning av kommunaldirektørens sak xx/2009 (under godkjenning) omberegning av rammen som følge av fjorårets regnskap og midler til flyktninger tildelt i kommunaldirektørens sak 17/2009

BYDELENS KOMMENTARER OG SAMLEDE VURDERINGER**Spesielt skal kommenteres:**

1. Avvik mellom helårsforbruk og disponibel budsjettamme for både ordinær drift og sosialhjelp (merinntekter/merutgifter og mindreinntekter/mindreutgifter)
2. Har revisjoner av 2008-budsjettet medført vesentlige endringer i aktivitetnivået siden førstegangsbehandling og vedtak av budsjettet i BU, og med de aktivitetsendringer som ble beskrevet der (jf. obligatorisk budsjettspesifikasjon)?

Kommentér ressursbruken sett i forhold til årets budsjett ut fra øvernevnte punkter:

Bydelen melder en prognose på 26,85 mill. kroner per 1. tertial. Det er i hovedsak tre områder som har vesentlig merforbruk, økonomisk sosialhjelp 9 mill. kroner, kjøp av sykehjemsplasser 12 mill. kroner og bestiller voksne 18-66 år og psykiatri 5,7 mill. kroner.

Tabell 1 - 3 - A - Bistand til kjøp/utbedring av bolig	Antall hittil i år
Antall husstander gitt finansiering til kjøp av bolig gjennom Husbanken	26
Antall husstander gitt finansiering til utbedring av bolig gjennom Husbanken	6

Tabell 1-3 - B1 - Saksbehandlingstid - bistand til bolig	Antall 01.01-30.04	Antall hittil i år
Finansiering til kjøp av bolig gjennom Husbanken		
1. Antall mottatte søknader	83	83
2. Antall behandlede søknader...	59	59
3. Herav antall behandlet innen 1 mnd. 1)	52	52
4. Andel behandlet innen 1 mnd.	88,1%	88,1%
5. Antall innvilget lån	26	26
6. Antall avslåtte søknader	31	31
Tildeling av kommunal bolig		
7. Antall mottatte søknader	88	88
8. Antall behandlede søknader...	61	61
9. Herav antall behandlet innen 3 mnd. 1)	61	61
10. Andel behandlet innen 3 mnd.	100,0%	100,0%
11. Antall innvilget kommunal bolig*	17	17
12. Antall søknader som ble avslått	41	41
13. Antall effektuerte boligtildelinger	34	34
14. - herav effektuert innen 6 md.	17	17
15. Andel effektuert innen 6 mnd.	50,0%	50,0%

1) Saksbehandlingstid skal regnes fra komplett søknad er mottatt til vedtak er fattet.

* "innvilges" forstås her som tilsagn / positivt vedtak

Tabell 1 - 4 Bruk av private døgovernattingstilbud (som hospits, hotell og pensjonat)	Antall hittil i år				Sum
	Med varighet < 1md.	Med varighet 1-3 md.	Med varighet 4-6 md.	Med varighet >6 md.	
Antall <u>barn</u> under 18 år i priv. døgovernattingstilbud	0	0	0	0	0
Antall <u>voksne</u> over 18 år i priv. døgovernattingstilbud	5	3	0	0	8
Sum antall personer	5	3	0	0	8

Antall som er i tilbudet pr. 30.04
0
3
3

Kontrollformel

Antall personer i tilbudet pr. 30.04 med opphold > 3 mnd.

Tabell 1 - 5 Bruk av private døgovernattingstilbud - antall som er i tilbudet pr. 30.04 (som hospits, hotell og pensjonat)	I steder med kvalitetsavtale	I steder uten kvalitetsavtale 1)	Antall personer
Antall <u>barn</u> under 18 år i priv. døgovernattingstilbud	0	0	0
Antall <u>voksne</u> over 18 år i priv. døgovernattingstilbud	3	0	3
Sum antall personer	3	0	3

1) Bystyrets måltall for 2009 er 0

Kontrollformel:

Kontrollformel

Kommentar årsaken til at bydelen benytter steder uten kvalitetsavtale:

Tabell 1 - 6 Bydelens oppfølging av personer i private døgnovernattingstilbud 1) Antall personer som er i tilbudet pr. 30.04	Antall personer besøkt innen 14 d etter innflytting	Personer i steder m/avtale besøkt hvert kvartal	Personer i steder u/avtale besøkt hver måned	Antall personer ikke besøkt	Antall med alternative planer 2)
Antall <u>barn</u> under 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	0	0	0
Antall <u>voksne</u> over 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	2	0	0	1	3
Totalt	2	0	0	1	3

Automatisk utregnet: Antall beboere i steder med kvalitetsavtale

som ikke har fått oppfølgingsbesøk i tråd med fellesskriv:

Automatisk utregnet: Antall beboere i steder uten kvalitetsavtale

som ikke har fått oppfølgingsbesøk i tråd med fellesskriv:

Tabell 1 - 7 Saksbehandlingstid ved sosialsentrene i perioden 01.01-30.04 1) (Bystyrets krav er 2 uker)	< 2 uker	2 uker-2 md.	2-4 md.	4- 6 md.	6-12 md.	> 12 md.	Sum saker	Andel < 2 uker
Antall saker beh. administrativt	2132	444	94	12	2	0	2684	79%

1) Saksbehandlingstiden er å regne tiden fra dato søknad er levert til dato vedtak er fattet.

Tabell 1 - 8 Behandlingstid for klagesaker til Fylkesmannen i perioden 01.01-30.04 1)	< 2 uker	2 uker-2 md.	2-4 md.	4- 6 md.	6-12 md.	> 12 md.	Sum saker	Andel < 2 uker
Antall saker	0	0	0	0	0	0	0	0%

1) Med behandlingstid menes tiden fra klagen sendes fra klienten til bydelen og til bydelen sender klagen videre til Fylkesmannen.

Merknad til tabellene 1-7 og 1-8

Tabellene tilsvarer bydelens tilbakemelding til Fylkesmannen.

Tabell 1 - 9 - Tilgjengelighet ved sosialsentrene pr. 30.04	Sosial-senter 1	Sosial-senter 2	Sosial-senter 3	Gjennomsnitt for alle sentre
Ventetid: (angitt i antall dager)	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
- for ordinær timeavtale:	4	0	0	1,3333333
- for timeavtale v/akutte behov:	0	0	0	0
- for nysøkere (mottak):	10	0	0	3,3333333

Ventetid oppgis i dager (en uke = 5 dager). Oppgi kun ett tall. Dersom f.eks 1 - 3 dager, oppgi gjennomsnittet (2 dager)

Skriv kun tallet, ikke "d" eller "dager" bak.

Ikke fyll inn tall i flere kolonner enn det er sentre til.

Antall sosialsentre i bydelen:

fyller ut automatisk etter utfylling av navn på de(t) aktuelle sentre

Angi navn på sosialsentrene:

Sosialsentre 1: NAV Østensjø Sosialtjenesten

Sosialsentre 2:

Sosialsentre 3:

Brukerundersøkelse i sosialtjenesten *) 1)	Svarprosent ved undersøkelsen *) 2)
66,3%	21,0%
0,0%	0,0%
0,0%	0,0%

*) Forutsatt at det foreligger resultater fra brukerundersøkelsen på rapporteringstidspunktet

1) Andel brukere av sosialtjenesten (i % av antall besvarelser), som er "litt fornøyd" eller "svært fornøyd" (summen av disse)

2) Andel besvart av antall som ble spurt

Eventuelle kommentarer til gjennomføringen og resultatene (pr. sentre) føres inn nedenfor:

Tabell 1 - 11 - B Kvalifiserings- og sysselsettingstiltak. Antall personer i tiltak pr. 30.04 , (ikke akkumulert)	Pr. 30.04		
	Deltakere finansiert av Aetat	Deltakere finansiert av oppg- diff.midler	SUM deltakere
Arbeidspraksis	6	0	6
Lønnskudd	0	0	0
Midlertidig sysselsettingstiltak	1	0	1
AMO-kurs med bydel som tiltaksarrangør	0	0	0
AMO-kurs med Aetat/andre som tiltaksarrangør	36	0	36
Tiltak i utføringsbedrift	8	0	8
Sum deltakere i tiltak	51	0	51

Tabell 1 - 11 - C Kvalifiserings- og sysselsettingstiltak i regi av bydelen Antall personer i tiltak pr. 30.04 , (ikke akkumulert)	Deltakere
	Pr. 30.04
Kvalifisering/hospitering - trygdede 1)	0
Kvalifisering av sosialhjelpsmottakere 2)	37
Sum bydelstiltak	37

Tabellen fylles ut med basis i registreringer som bydelen gjør i form av deltakerlister, fremmotelister, journaler

- 1) Minimum 15 timer pr. uke. Med trygdede menes her personer som mottar overgangsstonad eller uføretrygd (ikke yrkesrettet atføring).
- 2) Sosialhjelpsmottakere som deltar i avklarings-/kvalifiseringsprogram eller hospitering i bydelen uten midler fra NAV Arbeid, minst 15 timers deltakelse pr. uke. Tiltaksdeltakere hos eksterne arbeidsgivere som får aktiv oppfølging fra bydelen, registreres ikke her.

Tabell 1 - 11 - D Resultat for deltakere som avsluttet arbeidsmarkedstiltak i perioden - akkumulerte tall	Ant. del- takere 01.01-30.04	Ant. del- takere hittil i år
Ordinært arbeid	6	6
Utdanning/verneplikt	0	0
Uteblitt, ikke sosialhjelp siste tre måneder	0	0
Dagpenger	0	0
Andre trygdeytelser	1	1
Tilbakeført sosialkontor - ikke aktuell for kvalifiseringstiltak nå	14	14
Sum bydelstiltak	21	21

Sum antall deltakere i introduksjonsprogram i bydelen pr. 30.04 1)

32

- 1) Personer som mottar introduksjonsstonad ved deltakelse i introduksjonsprogram, som er ført på KOSTRA-funksjon 275, art 10890 (KOSTRA-art 089)

Tabell 1 - 11 - E Antall personer som har eller har hatt et institusjonstilbud innen russektoren i 2008	Antall hittil i år
I rehabiliterings- og omsorgsinstitusjon 3)	62
I statlig behandlingssinstitusjon	16
Antall personer som har fått ett eller flere tilbud 4)	78

Antall pr. 30.04 2)
53
15
Sum
68

Kontrollformell

Kontrollformell

- 1) Her skal det føres opp antall personer som har fått behandlingsplass og/eller rehabiliterings- og omsorgstilbud gjennom bydelen i 2008. Dersom en person har hatt mer enn ett opphold i den enkelte kategori, skal vedkommende kun telles en gang i denne kategorien. Dersom en person har benyttet et institusjonstilbud i mer enn en av kategoriene i løpet av perioden, skal vedkommende tas med på hver av de aktuelle høylene.
- 2) Antall personer som har et tilbud den 30.04. En person kan bare ha ett tilbud på en gitt dato. Tallet må være likt eller lavere enn tilsvarende tall for 01.01-30.04
- 3) Gjelder de kommunale og private institusjoner som er administrert av Rusmiddeletaten (jf. etatens "Tiltakskatalog").
- 4) Det er ikke summen av tiltakene den enkelte klient har fått som skal føres opp her, men antall personer som har benyttet ett eller flere tilbud. Må være lik eller mindre enn summen av antall personer i de to kategoriene.

Tabell 1-15- Bruk av Individuell Plan (IP) pr. 30.04 - For klienter med behov for langvarige og koordinerte tjenester 1)	Antall klienter pr. 30.04
1. Antall klienter som har fått utarbeidet IP (sum av A og B- fylles ut automatisk))	131
A) - herav barn (0-18 år)	55
B) - herav voksne ((B= sum av pkt. a-d nedenfor- fylles ut automatisk):	76
- a) - herav med overvekt av rusproblemer	16
- b) - herav med LAR-behandling (legemiddelassistert rehabilitering)	6
- c) - herav med overvekt av psykiske lidelser	34
- d) - herav med utviklingshemming	14
- e) - annet	6
2. Antall klienter der IP ikke er ferdig utarbeidet	36
3. Antall klienter som har takket nei til å få IP	29

1) Retten til å få utarbeidet en individuell plan er hjemlet i sosialtjenesteloven § 4-3 a, pasientrettighetsloven § 2-5 og arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 15.

Tilleggsspørsmål:

Antall klienter som har søkt om å få utarbeidet IP, men har fått avslag. 1)	0
---	---

1) Som er definert til ikke å ha behov for langvarige og koordinerte tiltak.

Kommenter eventuelt tabellen nedenfor:

FUNKSJONSOMRÅDE 2 A - BARNEHAGER

Tabell 2A - 1 - A - Ansatte i barnehager pr. 30.04.2009	Komm. barnehager	Ikke-komm. barnehager 1)	SUM
Antall barnehager i bydelen	32	36	68
Antall ansatte i bydelens barnehager	510	185	695
Antall ansatte omregnet til årsverk	456	141	597
Antall ansatte med førskolelærerutdanning	135	59	194
Antall ansatte som styrer	35	18	53
Antall ansatte som pedagogisk leder	144	46	190
Antall ansatte med dispensasjon fra kravet om førskolelærerutdanning	40	9	49
- herav ansatt som styrer	0	0	0
- herav ansatt som pedagogisk leder	40	9	49

1) Inkluderer familiebarnehager

Tabell 2A - 1 - B - Pedagogiske ledere med dispensasjon fra kravet om førskolelærerutdanning pr. 30.04.2009	Kommunale barnehager		Ikke-kommunale barnehager 1)		Sum
	Annen ped. Utdanning 2)	Ikke annen ped. Utdanning 3)	Annen ped. Utdanning 2)	Ikke annen ped. Utdanning 3)	
Varig dispensasjon	0	4	0	0	4
Midlertidig dispensasjon	11	25	0	9	45*
- herav varighet under tre mnd	0	2	0	0	2
- herav varighet over 3 mnd	0	23	0	0	23
Sum				9	49

* Av de 25 på midlertidig disp., er 4 under førskolelærerutdanning.

1) Inkludert familiebarnehager

2) Eksempler på annen ped. Utdanning: allmennlærere, faglærere, spesialpedagog og barnevernspedagog.

3) Barne- og ungdomsfagarbeider tilhører kategorien "Ikke annen pedagogisk utdanning".

FUNKSJONSOMRÅDE 2 B - OPPVEKST

BARNEVERN

Tabell 2 - 2 Meldinger til barnevernet i perioden 01.01-30.04	Antall saker/ barn
1. Antall meldinger mottatt i perioden 01.01-30.04	130
2. Antall ubehandlede meldinger fra før 01.01	0
3. Sum meldinger (punkt 1 + 2) = pkt.7	130
4. Antall henlagte meldinger i perioden 01.01-30.04	28
5. Antall opprettede u.søk.saker i perioden 01.01-30.04	102
6. Antall ubehandlede meldinger pr. 30.04	0
7. Sum (punkt 4+5+6) = pkt. 3	130
8. Antall barn omfattet av meldingene	130

Kontrollformel

Det er viktig at tall som benyttes i tabellene 2.2 og 2.3 stemmer overens.

Pkt. 2:

Tall fra "før 01.01.09" gjenspeiler tall som er rapportert inn i årsstatistikken for 2008, som ubehandlede meldinger pr. 31.12.08, Kontrollér tallene.

Merknader til tabell 2-2

Hvert barn regnes som en sak, jf. klientskjemaet til SSB, og fylkesmannens veiledningsskriv nr. 03/2001
Se også "Rutinehåndbok for barnevernstjenesten i kommunene" av mars 2007, kapittel 3.

Vedr. punkt 1:

- Alle meldinger (skriftlige, muntlige og anonyme henvendelser) til barnevernet (jf. lov om barnevernstjenester § 4.2) regnes med her.
- Flere meldinger om ett og samme barn og samme hendelse regnes som en melding.
- Meldinger om barn som det allerede er opprettet sak på i barnevernet, regnes ikke med her

Vedr. punkt 2:

- Skal samsvare med antall ubehandlede meldinger pr. 31.12.08

Vedr. punkt 4:

- Under henlagte meldinger regnes også barn/unge som er henvist videre til annen instans, dvs. henlagt fra barnevernets side.

Vedr. punkt 5:

- Dvs. at barnevernet har besluttet at det skal foretas en undersøkelse etter lov om barnevernstjenester § 4.3 (akuttsaker etter § 4.6 regnes også med her). Undersøkelsen behøver ikke å være påbegynt ved registreringstidspunktet (pr. 30.04).

Antall undersøkelsessaker skal overføres til tabell 2-3 pkt. 1.

Tabell 2 - 3 Undersøkelsessaker i barnevernet og resultater av disse:	Antall saker/ barn
1. Antall u.søk.saker opprettet i perioden 01.01-30.04 (jf.tab.2 - 2, pkt.5) 1)	102
2. Antall undersøkelsessaker overført fra ifjor, (jf. årsstatistikk, tab. 2.3 - pkt. 16 - ikke-avsluttede undersøkelsessaker pr 31.12.)	92 xxx
3. Sum antall undersøkelsessaker = pkt. 17	194
Undersøkelser avsluttet med vedtak etter barnevernloven:	xxx
4. Avsluttet med frivillige hjelpetiltak i hjemmet (inkl. senter for foreldre og barn o.l.):	18
5. Avsluttet med plasseringsvedtak for barnet :	4
Herav:	xxx
5.1 Plassering § 4-4, 5. ledd	2
5.2 Omsorgsovertagelser § 4-12	1
5.3 Atferdstiltak § 4-24 - § 4-26	1
6. Venter på tiltak	10
7. Sum antall undersøkelsessaker avsluttede med vedtak	32
Undersøkelser avsluttet uten tiltak etter barnevernloven:	xxx
8. Venter på behandling i Fylkesnemnda	0
9. Søknad avslått	0
10. Overført til annen bydel	0
11. Samtykke trukket	0
12. Henlagt (inkl. gitt råd/veiledning/flyttet til annen kommune)	42
13. Sum antall undersøkelsessaker avsluttede uten tiltak	42
- hvor mange av de avsluttede sakene var mer enn 3 md. gamle ved avslutningstidspunktet	15
- hvor mange av de avsluttede sakene var mer enn 6 md. gamle ved avslutningstidspunktet	9
I undersøkelsessaker som ikke er avsluttet, oppgi hvor mange som:	xxx
14. Står på venteliste for å bli undersøkt.	23
15. Fortsatt er under undersøkelse	97
16. Sum ikke-avsluttede saker	120
- hvor mange av de ikke avsluttede sakene er mer enn 3 md. gamle?	8
- hvor mange av de ikke avsluttede sakene er mer enn 6 md. gamle? (inngår i tallet foran)	1
17. Kontrollsum (pkt. 7 + pkt.13+ pkt. 16 = pkt. 3)	194
18. Antall barn omfattet av undersøkelsene	194
- herav innvandrerbarn	20
19. Hvor mange husstander omfattes av undersøkelsene	148

1) Tallet hentes automatisk fra tabell 2-2 når den er utfyllt. Sjekk samsvar!

Kontrollformel

Vedr. punkt 2:

- Skal samsvare med antall ikke avsluttede undersøkelsessaker pr. 31.12 foregående år"

Vedr. punkt 4

Her skal også plasseringer av barnet sammen med familien tas med. Eksempelvis senter for foreldre og barn, familieavdeling etc.
- jf. KOSTRA-barneverntiltak i familien

Vedr. punkt 18

Oppgi antall innvandrerbarn fra land utenom vesten, dvs. Asia, Afrika, sør- og mellom-Amerika, Tyrkia og Ost Europa.
"Innvandrerbarn" defineres her som at barnet selv og/eller dets foreldre er født i et av disse områdene

Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 3 md., i %:

80%

Beregnes som % av totalt antall avsluttede undersøkelsessaker (inkl. henlagte) i perioden

Utregningen skjer automatisk etter at tabell 2-3 er utfyllt. Sjekk rimeligheten av tallet.

Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 6 md., i %:

88%

Beregnes som % av totalt antall avsluttede undersøkelsessaker (inkl. henlagte) i perioden

Utregningen skjer automatisk etter at tabell 23 er utfyllt. Sjekk rimeligheten av tallet.

Kommentar til tabell 2-3:

Tabell 2 - 4 - 1A - Barn og unge under tiltak i og utenfor familien	Pr. 30.04	Hittil i år	Herav flyttet til andre bydeler hittil i år
1) Antall barn og unge under tiltak i familien	211	232	1
- herav i alderen 0 - 17 år	204	223	1
2) Antall barn og unge under tiltak utenfor familien	88	102	0
- herav i alderen 0 - 17 år	60	65	0
- Antall akutt plassert (av totalt antall i pkt. 2 over) pr. 30.04	5	xxxx	xxxx
- etter § 4-6, 1. ledd	0	xxxx	xxxx
- etter § 4-6, 2. ledd	5	xxxx	xxxx
- etter § 4-9	0	xxxx	xxxx
- etter § 4-25	0	xxxx	xxxx
3) Sum antall barn og unge under tiltak i og utenfor familien (1 + 2 - 4)	299	321	1
4)- herav antall barn med tiltak både i og utenfor familien i løpet av perioden	xxxx	13	0
5) Antall barn ventet på fylkeskomm.. tiltak mer enn 6 uker etter vedtak i fylkesnemnda	0	0	0
6) Antall barn ventet på hjelpeiltak etter § 4-4, jf. § 4-12, i mer enn 6 uker etter vedtakstidspunktet	0	0	0
7) Akuttplasseringer	xxxx	10	0

Kommentar til tabell 2 - 4 - 1:

Tabell 2 - 4 - 1B - Barn med hjelpetiltak og omsorgstiltak, med gyldige planer ved periodeslutt	Pr. 30.04
1) Antall barn i hjelpetiltak totalt 1a)	222
- herav barn med gyldig tiltaksplan 1b)	174
2) Andel barn med hjelpetiltak som har tiltaksplan	78,4%
3) Antall barn under omsorg totalt 2a)	35
- herav barn med gyldig omsorgsplan 2b)	30
4) Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	85,7%

1a) Alle som hadde løpende hovedtiltak ved periodeslutt, hjemlet i 4-4, 4-24 eller 4-26.

1b) Samme som 1a), pluss ferdigstilt tiltaksplan i henhold til hovedtiltakets §, og der planen var gyldig ved periodeslutt.

2a) Alle som hadde løpende hovedtiltak ved periodeslutt, hjemlet i 4-12, 4-8,2, eller 4-8,3.

2b) Samme som 3a), pluss ferdigstilt omsorgsplan, og der planen var gyldig ved periodeslutt.

Alle tall kan hentes fra halvårsrapporten til fylkesmannen. Ref. egen familieteilning.

FUNKSJONSOMRÅDE 3 - PLEIE OG OMSORG

Om institusjoner og boliger knyttet til pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede

Lovhjemlede boliger (*institusjoner*)

Sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie (hjemlet i kommunehelsetjenesteloven).

Helseinstitusjon som skal gi beboeren nødvendig behandling og pleie ved opphold av lengre varighet og/eller korttidsopphold, innrettet på en eller flere av følgende oppgaver:

- a) medisinsk rehabilitering med sikte på tilbakeføring til hjemmet
- b) avlastning
- c) permanent opphold
- d) spesielt tilrettelagt opphold for funksjonshemmede
- e) skjermet boenhet for senil demente
- f) selvstendig boenhet for barn / ungdom
- g) dagopphold
- h) nattopphold
- i) terminalpleie

I tilknytning til oppholdet skal det være organisert legetjenesteste, fysioterapitjeneste og sykepleiertjeneste i samarbeid med andre deler av den kommunale helse- og sosialtjenesten. Helsetilsynet i Oslo fører tilsyn.

Bolig med heldøgns omsorgstjeneste, hjemlet i sosialtjenesteloven (omfatter ikke bolig med heldøgns pleie og omsorg):

- > Aldershjem
- > Bolig for barn og unge under 18 år som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for særlig omsorg
- > Privat forpleining (brukes i begrenset grad)

Tilbudet omfatter både bolig og omsorgstjenester. Omsorgstjenesten skal være tilgjengelig hele døgnet. Ut over dette er det ingen definerte oppgaver og heller ikke spesifiserte krav til personell, utstyr eller bygningsmessig utforming. Fylkesmannen fører tilsyn.

Definisjoner på ulike botilbud for eldre og funksjonshemmede:

Uhjemlede boliger er boliger som ikke hjemlet i kommunehelsetjenestelov eller sosialtjenestelov.

Omsorgsboliger: Boliger som fyller Husbankens krav til utforming for å få tilskudd til denne typen bolig. (Enkeltleiligheter kan i enkelte tilfeller hjemles i lov om sosiale tjenester eller lov om helsetjenester i kommunene, og vil da bli karakterisert som sykehjem eller bolig med heldøgns omsorg og pleie).

Tilrettelagte boliger: Omsorgsboliger og andre boliger som er fysisk tilpasset orienterings- og bevegeseshemmede. Den er tilrettelagt slik at beboerne skal kunne motta heldøgns omsorg og pleie ved behov.

Trygdeboliger/serviceboliger: Boliger som tilbys trygdede personer som har dårlig bostandard. Boligene er ofte ikke spesielt tilrettelagte for funksjonshemmede, annet enn at de har heis. De fleste trygdeboligene i Oslo er små (ett- eller toroms). Dette er et botilbud som er på vei ut.

Pleie og omsorg

Dekningsgrad beregnes som antall brukere i aldersgruppen i prosent av befolkningen i den respektive aldersgruppe.

Dette gjør det nødvendig å få oversikt over alle beboere i institusjon, i de ulike aldersgrupper, som den enkelte bydel har ansvar for. Siden KOSTRA-registreringen ikke tar hensyn til kjøp/salg må det innhentes egne data for denne beregningen. Hensikten med denne tabellen er derfor å kunne beregne dekningsgrad og "omsorgstrapp" for hver enkelt aldersgruppe for de personer bydelen har ansvar for.

Registrering skal omfatte bydelens egne beboere i institusjon innenfor omsorg og pleie (sykehjem, aldershjem, boform for heldøgns- omsorg og pleie hvor det kan kreves vederlag etter forskrift om vederlag i institusjon).

Barneboliger og avlastningsboliger skal OGSÅ telles med her.

Definisjonene i tabellen tilsvarer KOSTRA-skjema 5. Institusjoner for eldre og funksjonshemmede punkt 3. Det presiseres at det er beboere det spørres om, ikke plasser. Aldersfordelingen er lik KOSTRA-skjema 5 punkt 6. Det vises derfor til veiledningen til skjema 5.

Tabell 3 - 1 - B Antall beboere i institusjon som bydelen betaler for 1) pr 30.04 - etter kjønn og alder	0-17 år	18-49 år	50-66 år	67-74 år	75-79 år	80-84 år	85-89 år	90 år +	SUM
Menn	4	9	7	13	27	49	46	20	175
Kvinner	2	4	18	14	39	86	134	119	416
Sum egne beboere	6	13	25	27	66	135	180	139	591
Herav:	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
- i sykehjem	0	6	15	23	63	128	173	139	547
- i aldershjem	0	0	0	3	2	5	3	0	13
- i boform m/ heldøgns oms. og pleie*	0	5	9	1	1	2	4	0	22
- i barneboliger/avlastningsboliger	6	2	1	0	0	0	0	0	9
Kontrollsum	6	13	25	27	66	135	180	139	591
Herav:	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
- med vedtak om korttidsopphold 2) **	0	2	4	8	9	15	13	9	60
- i skjermet plass for demente	0	0	2	4	15	33	33	18	105
Sum	0	2	6	12	24	48	46	27	165

* 1) Hvorav 8 institusjonsplasser. ** 2) 2) Vurderingsplasser og 3 langtidsplasser på korttid er ikke med, men er en del av "Herav i sykehjem"

1) Beboere i plasser som forvaltes av Sykehjemsetaten (SYE) innenbys og utenbys samt plasser utenbys som bydelene kjøper direkte

Bruk rapport nr 3-1-B i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Gjelder institusjoner som er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven eller sosialtjenesteloven,

2) Alle typer korttidsopphold

Kontrollformel

Andel beboere i korttidsplasser som bydelen betaler for, i forhold til samlet antall beboere i institusjon

Regnes ut automatisk når tab. 3-1-B er fylt ut.

Andel beboere i skjermede enheter som bydelen betaler for, i forhold til samlet antall beboere i institusjon

Regnes ut automatisk når tab. 3-1-B er fylt ut.

Tabell 3 - 1 - D1 Beboere i utenbys sykehjem pr. 30.04 1) 2) Skriv inn sykehjemets navn (én rad pr. sykehjem):	Komm. nr.	Fast plass	Korttids- plass	Sum plasser
Plasser kjøpt utenbys i regi av SYE:	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Villa Skaar sykehjem		4		4
Valstad sykehjem		1		1
Søster Ninas sykehjem		7		7
Granås sykehjem		2		2
				0
				0
Sum beboere i utenbys plasser i regi av SYE:		14	0	14
Plasser kjøpt utenbys i regi av bydelen selv:	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Udnæs aldershjem	Nes		1	1
Mosserød sykehjem	Sandefjord	2		2
Trollhaugen seniorsenter	Øvre Eiker	1		1
Høyenhall	Reyse		2	2
Ås avlastningshjem	Ås	1		1
Reysumtunet	Hadeland	1		1
				0
Sum beboere i utenbys plasser i regi av bydelen selv:		5	3	8
Sum beboere i utenbys sykehjem 3)		19	3	22

Bruk rapport nr 3-1-D1 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

1) Kun plasser med sykehjemsstandard skal registreres i denne tabellen. Sett inn flere rader ved behov. Sjekk sumformel!

2) Hvis for eksempel plasser i utlandet er kjøpt via en annen kommune i Norge, rediger under kommentarer nedenfor.

3) Beboere i disse plassene skal være inkludert i tabell 3-1-B

Kommentarer:

Tabell 3 - 1 - D2					Komm.-/ bydelsnr.	Sum plasser
Beboere i øvrige plasser som bydelen kjøper - pr. 30.04 1)						
Skriv inn institusjonens navn (én rad pr. inst.) 2)					xxxx	xxxx
Udnas aldershjem	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	Nes	4
Mosserød aldershjem					Sandefjord	1
Linderud bo- og omsorgsenter					Hurdal	1
Hønen Gård					Honefoss	1
Grøstad bo- og omsorgsenter					Lier	1
Skjeggerud					Tranby	1
Holtet Bosenter og verksted					Storby	1
Nøstret Bo-og behandlingssenter					Hole	5
Solstad Bo- og behandlingssenter					Røyse	2
Furukollen					Nes	4
Sum beboere i plasser som bydelen kjøper direkte						21

1) Gjelder institusjonsplasser som ikke har sykehjemsstandard. Både plasser utenbys og eventuelt plasser innenbys hvor geografisk bydel ikke har forvaltningsansvar, dvs. ikke opptrer som selgerbydel

2) Institusjoner hvor det kan kreves vederlag for opphold i institusjon etter vederlagsforskriften

Bruk rapport nr 3-1-D2 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Kommentarer:

Tabell 3 - 2 - A		Tidsintervall							Sum personer
Tid på ventelister til fast plass i sykehjem pr. 30.04 1)		< 1 md. (1-30d)	1-2 md. (31-60d)	2-3md. (61-90d)	3-4md. (91-120d)	4-6 md. (121-180d)	6-12 md. (181-365d)	>12 md. (> 366 d)	
Angi hvor lenge personene har stått på venteliste til fast plass i sykehjem									
Antall personer som venter på sykehjems plass: 2)		xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	
a) I eget hjem		xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	
b) I somatiske sykehusavdelinger		1	0	0	1	1	0	0	
c) I psykiatriske sykehusavdelinger		0	0	0	0	0	0	0	
d) I andre institusjoner 2)		0	0	0	0	0	0	0	
e) Korttidsplasser 3)		2	1	0	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	
Sum ant. på venteliste sykehjems plass		3	1	0	1	1	0	0	
Herav antall som i hht. fritt sykehjemsvalg venter på plass i et bestemt sykehjem		0	0	0	1	1	0	0	

Bruk rapport nr 3-2-A i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Gjennomsnittlig ventetid i dager for fast plass i sykehjem (alle kategorier ventestatus). 4)

57,5

1) Sykehjem som er hjemmet i lov om helsetjenesten i kommunene der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

2) Personer i sykehjems plass som venter på plass ved et annet sykehjem skal ikke medregnes her.

3) KOSTRA-def.: "Innleggelse i institusjon med formål rehabilitering/avlastning. tidsbegrenset opphold er opphold der vedtak og innskriving

tilsier at oppholdet har begrenset varighet (inntil 3 måneder). Samme person kan ha mer enn ett korttidsopphold"

4) Beregnes som gjennomsnitt i de enkelte grupper, dvs. < 1 md.=15 dager, 1-2 md.= 45 dager osv., > 12 md.=365 dager

Tabell 3-2-B Saksbehandlingstider i pleie- og omsorgstjenesten - pr. 30.04 - Institusjonstjenesten 1)	Antall dager
Saksbehandlingstid for søknad om institusjonsplass 2)	18,8
- Herav saksbehandlingstid for søknad om sykehjems plass	27,4
- Herav saksbehandlingstid for søknad om korttidsopphold i inst.	15,7
- Herav saksbehandlingstid for søknad om plass i aldershjem	20,5
- Herav saksbehandlingstid for søknad om plass i andre boform med heldøgn omsorg og pleie	52,6

1) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i perioden 01.01-30.04

2) Gjelder institusjoner som er hjemmet i kommunehelsetjenesteloven eller sosialtjenesteloven.

Bruk rapport nr 3-2-B i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Internkontroll i sosial- og helsetjenesten

Forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenestene med ikrafttredelse 1. juli 2003, jf. Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene, pålegger kommunene å ha skriftlige og dokumenterte rutiner for å sikre kvalitet i tjenesten.

Har bydelen etablert et skriftlig og dokumenterbart system for internkontroll i sosial- og helsetjenesten?

Ja/Nei Ja

Når ble bydelens internkontrollsystem for sosial- og helsetjenesten sist revidert?

Mnd/år 12/08

HJEMMETJENESTER OG BOLIGER

Tabell 3 - 5A - Antall personer som mottar hjemmetjenester pr. 30.04 1)	Mottakere av BARE hjemme-syke-pleie	Mot-takere av BARE praktisk bistand	Mot-takere av BEGGE tjenester	SUM mottakere	Herav antall mottakere med private tjenesteytere
Antall mottakere 0-49 år	88	73	45	206	16
Antall mottakere 50-66 år	55	69	58	182	13
Antall mottakere 67-79 år	126	187	182	495	41
Antall mottakere 80-84 år	102	176	168	446	36
Antall mottakere 85-89 år	82	145	203	430	35
Antall mottakere ≥ 90 år	33	50	99	182	8
SUM - alle aldersgrupper	486	700	755	1941	149
Sum mottakere ≥ 80 år	217	371	470	1058	79

Bruk rapport nr 3-5A i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

1. Inkl. mottakere som bor i trygde-/serviceboliger, tilrettelagt boliger og bostellsskap

I henhold til loven er praktisk bistand definert som hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpe-

virksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent m.v.

Tabell 3 - 5B - Antall vedtakstimer og antall utførte timer i hjemmetjenesten	Antall vedtakstimer 01.01-30.04	Antall utførte vedtakstimer 01.01-30.04
Antall timer praktisk bistand	15226	5609
- herav antall timer praktisk bistand til daglige gjøremål, egenomsorg og personlig stell 1)	6431	4048
- herav antall timer praktisk bistand - opplæring i daglige gjøremål 2)	7520	1558
- herav antall timer praktisk bistand - BPA 3)	1741	0
Antall timer hjemmesykepleie 4)	21235	14853
- herav antall timer hjemmesykepleie innenfor kategorien psykisk helsearbeid/utført av psykiatriske sykepleiere eller andre	291	94
SUM antall timer pr måned for hjemmetjenesten 5) ved utgangen av måneden fordelt på:	36461	20462

Bruk rapport nr 3-5B (a-k) i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

1) Praktisk bistand - daglige gjøremål - vedtak fattet etter lov om sosiale tjenester §4-2, pkt. a, jfr. § 4-3. (Gjelder bistand til dagliglivets praktiske gjøremål, egenomsorg og personlig stell)

2) Praktisk bistand - opplæring: daglige gjøremål - vedtak fattet etter lov om sosiale tjenester §4-2, pkt. a, jfr. § 4-3 (Formålet med praktisk bistand - opplæring er å gjøre den enkelte mest mulig selvstendig i dagliglivet, dvs. opplæring i husarbeid og matstell, personlig hygiene, påkledning og i forbindelse med måltider) Omfatter også boveiledning.

3) Praktisk bistand: brukerstyrt personlig assistent. Vedtak fattet etter lov om sosiale tjenester §4-2, pkt. a, jfr. § 4-3. Skal registreres uavhengig av hvem som har arbeidsgiveransvaret (kommunen, tjenestemottager eller andelslag for BPA (brukerstyrt personlig assistent) dvs. Uloba).

4) Hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3)

Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor benevnelsen psykisk helsearbeid.

Tabell 3 - 6 Antall innbyggere 1), og andel mottakere av hjemmetjenester < 67 år, 67-79 år, 80 år-89 år, ≥ 90 år, pr. 30.04	< 67 år	67-79 år	80-89 år	≥ 90 år	SUM 80 år +
Antall innbyggere i bydelen 1)	37020	4591	2505	309	2814
Andel mottakere av hjemmetjenester 2)	1%	11%	35%	59%	37,6%

- 1) Antall innbyggere i bydelen basert på befolkningsstatistikk pr. 1.1.2008. For aldersgruppen 67-79 år og 80-89 år, og 90 år +, er det korrigert for sykehjemsbeboere (grunnlagsdata benyttes i kriteriesystemet). For aldersgruppen < 67 år er slik korreksjon ikke foretatt. (Inngår ikke i kriteriesystemet. Antall beboere i andre bydelers sykehjem i denne aldersgruppen er lavt) Benytt tall fra tabellen som er lagt ved på egen arkifane. "Bef. 1.1.08 - korr. s.hj beb -marka" (fargede kolonner)
- 2) Tallet regnes ut automatisk, og viser forholdet mellom antall mottakere av hjemmetjenester < 67 år, 67-79 år og 80 - 89 år, og ≥ 90 år og antall innbyggere i bydelen i samme aldersgruppe. Kontroller at tallene harmonerer med KOSTRA-tall for 2008

Tabell 3-7 - Saksbehandlingstider i pleie- og omsorgstjenesten - hittil i år - Hjemmetjenester 1)	Antall dager
Saksbehandlingstid for søknad om praktisk bistand	29,2
Saksbehandlingstid for søknad om hjemmesykepleie	4,5
Iverksettningstid for vedtak om praktisk bistand 2)	7,0
Iverksettningstid for vedtak om hjemmesykepleie	1,0

1) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid hittil i år (Fra søknad er mottatt til vedtak er fattet)

2) Med fritt brukervalg for leverandør av hjemmetjenester vil også private leverandører ha ansvar for iverksettningstid for vedtak om hjemmetjenester. Bydelene vil likevel ha et oppfølgingsansvar for iverksettelse av vedtakene, i tillegg til å ha ansvaret for iverksettningstid der kommunen ved bydelen er leverandør.

Bruk rapport nr 3-7 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Kvalitetsmåling i hjemmetjenesten

Brukerundersøkelse

Andel fornøyde *) brukere i %

90%

Angi tidspunkt for når måling ble gjennomført (skriv slik: 11/00):

Mnd/år

09/08

*) Angi verdien som representerer brukernes svar på spørsmål om helhetlige vurdering av hjemmetjenesten

Kommentarer til "Brukertilfredshet i hjemmetjenesten":

Bydelens hjemmetjeneste scoret 81 av 100 indekspoeng på samme spørsmål

Kvalitetsrevisjon i hjemmetjenesten

Er det gjennomført kvalitetsrevisjon i hjemmetjenesten i løpet av året?

Ja/Nei

Nei

Har kvalitetsrevisjonen avdekket større avvik?

Ja/Nei

Kommentarer:

Det vil bli gjennomført kvalitetsrevisjon til høsten

BOLIGER FOR ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE

Tabell 3 - 9 - Beboere med vedtak om bolig til pleie- og omsorgsformål - etter kjønn og alder, pr. 30.04 1)	Antall beboere 0-17 år	Antall beboere 18-49 år	Antall beboere 50-66 år	Antall beboere 67-74 år	Antall beboere 75-79 år	Antall beboere 80-84 år	Antall beboere 85-89 år	Antall beboere 90 år +	SUM antall beboere
Menn	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Eldre	0	0	9	11	14	14	9	0	57
Fysisk funksjonshemmede	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	22	6	0	0	0	0	0	28
Personer med psykiske lidelser	0	9	6	0	0	0	0	0	15
SUM menn	0	31	21	11	14	14	9	0	100
Kvinner	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Eldre	0	0	1	15	26	33	34	23	132
Fysisk funksjonshemmede	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	12	10	0	0	0	0	0	22
Personer med psykiske lidelser	0	7	5	0	0	0	0	0	12
SUM kvinner	0	19	16	15	26	33	34	23	166
SUM menn + kvinner	0	50	37	26	40	47	43	23	266

1) Med bolig til bolig- og omsorgsformål menes kommunalt eide eller disponerte boliger (boenheter) for eldre, funksjonshemmede, utviklingshemmede og personer med psykiske lidelser

NB! Boform i institusjon som er hjemlet (som det kan kreves vederlag for) etter kommunehelsesloven, eller sosialtjenesteloven skal ikke registreres her, men i tabell 3-1-A

FUNKSJONSOMRÅDE 4 - ØKONOMISK SOSIALHJELP

(I 1000 kroner)

Tabell 4 - 1 Økonomisk sosialhjelp Regnskapsført pr. 30.04	"Ordinære" sosialhjelps-mottakere		Flyktn./ pers m/opphold på humanitært grunnlag 1)		Sum pr. 30.04
	Bidrag	Lån	Bidrag	Lån	
Diverse tap 2)	40	xxxxx	0	xxxxx	40
Basisbeløp	6 752	0	85	0	6 837
Husleie 3)	8 916	321	203	0	9 440
Midlertidig botilbud 4)	145	0	0	0	145
Boligetablering	364	0	20	0	384
Renter/avdrag boliglån	367	0	0	0	367
Annen hjelp til livsopphold	718	0	9	0	727
Andre formål - tilleggsytelser	780	0	20	0	800
Omgjøring til bidrag	0	0	0	0	0
Sum brutto	18 082	321	337	0	18 740
Inntekter	1 172	0	0	0	1 172
Sum netto	16 910	321	337	0	17 568

1) Utgifter skal gjelde tilskuddsberettigede flyktninger i 5-årskullet.

2) Her føres summen av tap på sosiallån (artskonto 4731), tap på renter ved omgjøring til bidrag (artskonto 4732) og tap på refusjon trygd (artskonto 4739). Bydelene må summere beløpene og sette inn totalsummen.

3) Lån gitt til "husleiedeposittum" - kostnadsart 5209 - føres her, i kolonnen for lån.

4) Herunder døgnovernatting, jf. kostnadsart 4703

Bydelens kommentarer til tab 4-1:

Bydelen har opplevd en økning av sosialhjelps klienter og gjennomsnittlig utbetaling pr klient i 2009 som følge av finanskrisen.

Sammenlignet med 1. tertial 2008 har økningen på klienter med utbetaling vært på 18 % og brutto utbetalt sosialhjelp på 25 %

Tabell 4 - 2 Antall aktive klienter pr. måned 1)	Gj.snitt antall 01.01-30.04 2)	Gj.snitt antall hittil i år 3)
	Antall aktive klienter med øk. støtte, pr. md. i perioden som fordeler seg slik:	477
- herav klienter 18-24 år, flyktninger	xxxxx	xxxxx
- herav klienter 18-24 år, øvrige	5	5
- herav klienter 25 år og eldre, flyktninger	48	48
- herav klienter 25 år og eldre, øvrige	408	408
Kontrollsum (alle herav)	16	16
	477	477

Kontrollformel:

- 1) Aktive klienter er det antall klienter som har fått utbetalt økonomisk støtte i perioden.
- 2) Alle tall skal regnes pr. md. Månedstallene summeres og deles på 4 (sept., okt., nov., des.)
- 3) Sumtallet for hele året deles med 12

Tabell 4 - 3A - Brutto utbetaling pr. klient pr. md.	Gj.snitt 01.01- 30.04 1)	Gj.snitt hittil i år 2)
	Brutto utbetalt pr. klient m/øk. støtte - pr. md.	9 793

- 1) Alle tall skal regnes pr. md. Månedstallene summeres og deles på 4 (sept., okt., nov., des.)
 - 2) Summen for hele året deles med 04
- Ref. OSKAR-melding

MÅLTALL OG PROGNOSE

De etterfølgende tabeller omfatter obligatoriske måltall som det skal rapporteres på.

Prognoser for årsresultatet skal være reelle.

Dersom årsprognosen medfører avvik i forhold til de måltall som bydelsutvalget har vedtatt sammen med årsbudsjett (fordelingen av dok. 3 - rammen), må dette kommenteres under respektive tabell.

I gule felter er det innlagt formler eller verdier som er overført fra andre tabeller. Det skal ikke legges inn tall her.

FUNKSJONSOMRÅDE 1 HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

Tabell P - 1 - 3 - B Saksbehandlingstid - bistand til bolig	Andel 01.01-30.04	Prognose for hele året	Vedtatt måltall for i år	Avvik prognose- måltall
Andel søknad om finansiering til kjøp av bolig behandlet innen 1 mnd.	0%	100%	100%	0%
Andel søknad om kommunal bolig behandlet innen 3 mnd.	0%	95%	95%	0%
Andel innvilget kommunal bolig effektivert innen 6 mnd.	0%	75%	75%	0%

Kommentar til prognosen:

p.t er prognosen helt i tråd med vedtatt måltall.

Tabell P - 1-5 Bruk av døgnovernattingstilbud <u>uten</u> kvalitetsavtale (hospits, hotell og pensjonat) 1)	Antall som er i tilbudet pr. 30.04	Prognose hele året	Vedtatt måltall for i år	Avvik prognose- måltall
Antall <u>barn</u> under 18 år i døgnovernatting u/kval.avtale	0	0	0	0
Antall <u>voksne</u> over 18 år i døgnovernatting u/kval.avtale	0	0	0	0
Sum antall personer	0	0	0	0
Ant. personer med opphold > 3 måneder i døgnovernatting 2)	xxxx	0	0	0

1) Bystyrets mål er null.

2) Med og uten kvalitetsavtale

Kontrollformel:

Kontrolltall: Sum barn og voksne i perioden 01.01-30.04 med opphold > 3 md. (fra tabell 1-4)

Kommentar til prognosen:

FUNKSJONSOMRÅDE 2A - BARNEHAGER

Tabell P 2A - 1 - A - Antall barn i barnehage, jfr. KOSTRA-skjema 16 1)	Prognose pr. 31.12						
	0-2 år (1)		3-6 år (2)		I alt		
	Kommuna- l	Ikke- komm.	Kommuna- l	Ikke- komm.	Kommuna- l	Ikke- komm.	Sum
SUM pr. 30.04 5)	622	269	1 179	296	1 801	565	2 366
Prognose pr. 31.12.	678	317	1 249	314	1 927	631	2 558
Endring til 31.12 6)	56	48	70	18	126	66	192
SUM heldags storbarne- plasser (ekvivalenter)	1 249	543	1 188	308	2 437	851	3 288
Prognose pr. 31.12.	1 361	639	1 258	326	2 619	965	3 584
Endring til 31.12 6)	112	96	70	18	182	114	296

1) 0-2 år: barn som utløser statistiskudd for småbarne-plasser. jfr søknad om statistiskudd for barn under 2 år pr 31.12.08

2) 3-6 år: barn som utløser statistiskudd for storbarne-plasser. jfr søknad om statistiskudd for barn over 3 år pr 31.12.08

Kommentarer til tabell P-2A - 1 - A

Prognose per. 31.12.2009:

Kommunale barnehager:

Lopperud barnehage: 4 over 3 år 26 under 3 år

Tallberget barnehage: 12 over 3 år, 3 under 3 år

Utmarkveien barnehage: 54 barn over 3 år, 27 under 3 år

Dersom Tallberget midlertidige kan videreføres etter at barn der har flyttet inn i Utmarkveien i okt/nov. kan det gi plass til ytterligere 3 avdelinger. Disse plassene er ikke tatt med i prognosen.

Private barnehager:

Lopperud Idrettsbarnehage: 18 over 3 år, 36 under 3 år.

Eventyrskogen fam. Bhg, 8 under 3 år.

Lykketrollet fam. Bhg. avd. Bøgerudveien, 4 under 3 år.

Hellerudveien 86 er ikke tatt med i prognoser, det er knyttet usikkerhet til om prosjektet kan realiseres i 2009.

Christinedal bhg: 4 avd. bhg. Det er knyttet usikkerhet til prosjektet, og er ikke tatt med i prognose for 2009.

FUNKSJONSOMRÅDE 2B - OPPVEKST

Barnevern

Tabell P-2-3 Undersøkelsessaker, barn og unge under tiltak og fosterhjemoppfølging	Resultat pr. 30.04	Prognose for 2009	Måltall for 2008	Avvik prognose- måltall
Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 3 md. (i %). 1)	80%	95%	100%	-5%
Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 6 md. (i %). 1)	88%	96%	100%	-4%

1) 1 % av totalt antall avsluttede undersøkelsessaker (inkl. henlagte) i perioden. Tallene er overført fra tabell 2-3, samt fra spørsmålene under denne, hvor de er automatisk utregnet. Sjekk samsvar!

Kommentar til prognosen:

FUNKSJONSOMRÅDE 4 ØKONOMISK SOSIALHJELP

Tabell P-4-2 Gj.snittlig antall klienter/utbetaling pr. md. i perioden	Resultat 01.01-30.04 1)	Prognose 2009 2)
Gj.snittlig antall aktive klienter med øk. støtte, pr. md. i perioden	477	490
- herav klienter 18-24 år, flyktninger	5	5
- herav klienter 18-24 år, øvrige	48	50
- herav klienter 25 år og eldre, flyktninger	16	16
- herav klienter 25 år og eldre, øvrige	408	419
Gj.snittlig bto. utbetalt pr. klient m/øk. støtte pr. md. i perioden	9793	9700

1) Tallene her overføres automatisk fra tabell 4-2 og 4-3. Sjekk samsvar!

2) Gjennomsnitt pr. md. for hele året under ett.

Kommentarer til tabell P-4-2:

Økt arbeidsledighet!

Oslo kommune
Bydel Østensjø
bydelsadministrasjonen

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester
Rådhuset

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Dato:

Arkivkode:

101.2

TERTIALRAPPORT OG STATISTIKK PR 30.04.2009

Viser til rundskriv 7/2009 fra byrådet vedrørende rapportering pr. 1 tertial 2009.
Bydel Østensjø avlegger med dette rapport for 1. tertial med vurdering av årsprognose.

Vedlagt er følgende rapporter for Bydel Østensjø:

- OKS044 Rapportering drift
- OKS045 Rapportering øremerkede midler drift
- OKS046 Rapportering investeringer
- OKS047 Rapportering ordinær drift eksklusiv sosialhjelp
- OKS048 Rapportering sosialhjelp

Budsjetttramme for 2009

Bydelens budsjett er justert for alle eksterne endringer pr 30.04.2009. I forhold til kommunaldirektør sak nr 17/09, mottak av nye flyktninger og dekning av utgifter til introduksjonsordningen, er saken fordelt på postgruppe 14, overføringsutgifter økonomisk sosialhjelp. Disse midlene har tidligere år blitt tildelt på postgruppe 11, ordinær drift. Dette gjør at rammene ikke blir sammenlignbare med tidligere års tildeling. Bydelsdirektør har overført midlene til ordinær drift i samsvar med tidligere praksis og bydelens budsjettgrunnlag.

Rapportering på drift

1. Konklusjon/oppsummering av bydelens økonomiske situasjon

Årsregnskapet for 2008 ga et merforbruk på 4,180 mill. kroner for bydelens ordinære drift. Det er i budsjett 2009 satt av 3,0 mill. kroner til dekning av merforbruket for 2008. I tillegg er det avsatt 1, 4 mill. kroner som en ekstra buffer til innsparingen i ledige lønnsmidler.

Årsprognose per april er et merforbruk på 26,85 mill. kroner. Områdene med merforbruk er i hovedsak sosialhjelp, kjøp av sykehjemsplasser, bestiller voksne 18-66 år og psykiatri.

Hovedkommentar økonomi

De største utfordringene for bydelen i 2009 er i forhold til kjøp av sykehjemsplasser og økonomisk sosialhjelp. Utviklingen innenfor økonomisk sosialhjelp har forverret seg betraktelig siden februar og klientantallet har økt til rundt 500, en vekst på 25% sammenlignet med samme periode i 2008.

Bydel Østensjø
bydelsadministrasjonen

Postadresse:
Postboks 157, Manglerud
Ryensvingen 1
0612 Oslo

Telefon: 02 180
Telefax: 23 43 85 01

Bankgiro: 60040612087
Org. nr.: 974778807

Et fortsatt høyt antall kjøp av sykehjemsplasser ut mars gir en økning i årsprognosen. Som det fremkommer av tabell under kommentarer til avvik har bydelen vært opp i 583 sykehjemsplasser. I april har det vært en positiv utvikling i antall plasser og det kjøpes nå i starten av mai 569 plasser. Dette er fortsatt 13 plasser over plantallet men en nedgang på 14 plasser fra starten av april.

2. Avvik mellom budsjett hittil i år og regnskap hittil i år

Avvik per april er et merforbruk på 8,142 mill. kroner. Dette består av et merforbruk på drift på 4,208 mill. kroner og et merforbruk på økonomisk sosialhjelp på 3,934 mill. kroner.

Flere avvik skyldes ikke reelt mer- eller mindreforbruk men er periodiseringsavvik, det vil si at de aktuelle utgiftene/inntektene ligger i forskjellig periode i budsjett og regnskap.

De viktigste forholdene er:

- Husleie for trygdeboligene er ikke mottatt og ikke bokført. Utgjør 1,8 mill. kroner (kostra 265)
- Forsikringsandel er ikke mottatt og ikke bokført. Utgjør 3,7 mill. kroner (kostra 190)
- Husleie administrasjonsbygg er ikke mottatt og ikke bokført. Utgjør 1,4 mill. kroner (kostra 130)
- Uførepensjon er ikke mottatt og ikke bokført. Utgjør 3,4 mill. kroner (kostra 180)
- Inntekt vederlag er mottatt for april, men budsjettet er periodisert etterskuddsvis slik at det gir et positivt avvik på 4 mill. kroner (kostra 253)

Periodiseringsavvik og manglende posteringer i mindre omfang berører også flere andre tjenesteområder.

3. Avvik mellom regulert årsbudsjett og regnskapsprognose

Prognosen per 1. tertial består av:

Barnevern	-1 000
Barn og unge (ekskl. barnevern)	750
Bestillerenheten adm og brukervalg	-1 000
Kjøp av sykehjemsplasser	-12 000
Egenbetaling/vederlag eldretjenester	1 000
Bestiller voksne 18-66 år	-3 000
Psykatri	-2 700
Sosialhjelp	-9 000
Øvrige tjenester	100
<u>Samlet avvik – merforbruk</u>	<u>-26 850</u>

Forklaring til de vesentligste avvikene:

Barnevern

Barneverntjenesten anslås å gå mot et merforbruk samlet sett på 1 mill. kroner. Prognosen knytter seg til merforbruk på lønn i mottak- og undersøkelsesteamet grunnet engasjementsstilling og innleie av bistand fra eksterne aktører, samt høyere kostnader til tiltak i hjemmet. Prognosen er basert på dagens aktivitet og tar ikke høyde for eventuelle nye kostnadskrevende tiltak.

Kjøp av sykehjemsplasser

Det har vært en svært stor øking av antall sykehjemsplasser som bydelen kjøper de første 3 månedene av 2009. Plantallet er 556, som var det antall man hadde i bruk ved årsskiftet. Det var da planlagt igangsatt 21 nye omsorgsboliger med tjenester innen sommeren 2009, noe man antok ville kunne avhjelpe behov for økt kjøp utover i 2009.

Fra årsskiftet har det vært et unormalt høyt antall B meldinger (utskrivningsklare pasienter) fra Ullevål Universitetssykehus, noe sykehuset også bekrefter gjelder for hele Oslo. Forholdet har i april normalisert seg og det har vært en nedgang på 14 plasser siden påske. Utfordringen er å komme ytterligere ned i antall plasser. Antall korttidsplasser har stabilisert 3 - 4 plasser over måltall, slik at det er langtidsplassene som ligger betydelig over måltallet. Søkere til langtidsplasser er den målgruppa som omsorgsbolig med tjenester kan være et tilbud til i stedet for institusjonsplass.

Bydelen har tatt initiativ overfor Boligbygg og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester for om mulig å få oppstart av ombygging i Utmarkveien 2 hvor bydelen har 49 omsorgsboliger. Det er mulig å gi flere med brukere vedtak om omsorgsbolig med tjenester samt at stedet raskt kan tilrettelegges slik at det tilfredsstillers Omsorg + konseptet.

Når det gjelder ombygging av lokaler i Enebakkveien til spise- og aktivitetsgrupper for omsorgsbolig med tjenester, er disse klargjorte og aktivitet vil bli satt i gang fortløpende når det blir ledige leiligheter der.

I tillegg åpnes åtte enheter i Bryn bolig for korttidsopphold, ved for eksempel rehabilitering av bad og andre midlertidige opphold. Dette er et alternativ til korttidsplass på sykehjem, i de tilfellene hvor brukeren i en periode ikke kan bo hjemme men ikke nødvendigvis trenger sykehjemsplass.

Det er videre satt i gang et prosjekt på Ullevål sykehus, hvor én saksbehandler fra bestillerkontoret er til stede på sykehuset 4 dager i uken for å avklare A-meldinger. Dette er meldinger sykehuset skal sende raskt etter ankomst dersom det forventes behov for tiltak fra bydel etter utskrivning. Slik melding skal sendes før pasienten er utskrivningsklar. Hensikten er at saksbehandler fra bestillerkontoret skal vurdere behov for tiltak slik at bestillerkontoret kan planlegge riktige tiltak så tidlig som mulig og før pasienten B meldes (er utskrivningsklar). Dette prosjektet går i første omgang fram til sommeren.

Prognosen for området er et merforbruk på 12 mill. kroner.

2009	Langtids- plass	Korttid- s-plass	Ventepl og Furuset	SUM m/ venteplass	Måltall 2008	B meldt 2007	B meldt pr md	Avgang 2008	Avgang pr mnd
31.12.08	488	67		555	536	627	Snitt:69	199	Snitt:16,5
Januar	487	69	6	562	556		84		25
Februar	495	85	3	583	556		63		17
Mars	506	65	10	581	556		85		15
April*	504	63	2	569	556		62		19

*Per 04.05.2009

Bestiller voksne og psykiatri 18 - 66

Det forventes et merforbruk på området. Av dette er merforbruket på dagtilbud anslått til ca 500 000, på botilbud ca 1,5 mill. Prognosen er basert på faktiske vedtak. Merforbruk på brukerstyrt personlig assistent vil være ca 0,4 mill. kroner og på avlastning ca 0,6 mill. kroner.

Det samlede merforbruket anslås å bli på ca 3 mill. kroner.

Budsjettet for 2009 har en ramme tilsvarende aktivitetsnivået i 2008. Økt vedtaksmengde og flere bosettinger vil gi et merforbruk på dette området. I tillegg forventes et merforbruk på lønn i samlokaliserte boliger pga situasjonsbestemt ekstrabemannning knyttet til enkelte beboere. Det er et betydelig press fra spesialisthelsetjenesten på utskrivinger av mennesker med psykiske lidelser til bolig med oppfølgingstjenester i bydelen. Det har siste halvår vært nødvendig å kjøpe eksterne botilbud pga manglende egnede boliger i bydelen. Dette er det ikke tatt høyde for i budsjettet. Bydelen har bedt om et møte med Ullevål Universitetssykehus (UUS), psykiatrisk divisjon, for forhandling om deling av faglig og økonomisk ansvar i kostnadskrevenne botiltak, samt reforhandling av tidligere inngåtte avtaler. Hvis dagens aktivitetsnivå videreføres ut året, vil dette gi et merforbruk på 5 mill. kroner. Det jobbes aktivt med å finne alternative tilbud både lokalt og eksternt samt at det forhandles med UUS om en deling av utgiftene som vil gi en besparelse på 2,3 mill. kroner. Prognosen vil da gi et merforbruk på 2,7 mill. kroner.

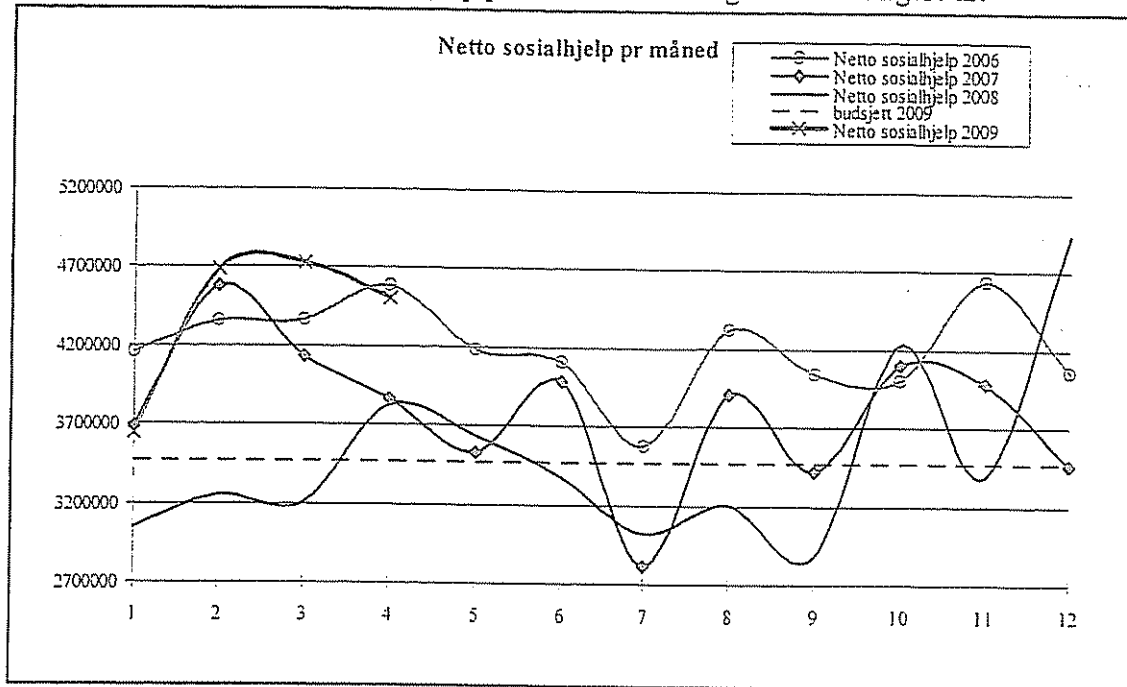
Økonomisk sosialhjelp

Det er en betydelig økning i antall klienter i forhold til måltall, og gjennomsnittlig utbetaling per klient per måned er noe høyere enn måltall. Økningen har i hovedsak sammenheng med økning i antall arbeidsledige. På denne bakgrunn er det stipulert et merforbruk for året på 9 mill. kroner. Det er i prognosen ikke tatt hensyn til konsekvensene ved opptrapping av kvalifiseringstiltak. Det forventes at dette vil ha betydning for antall klienter ut fra dagens tall, men det er fortsatt usikkerhet knyttet til utviklingen i arbeidsmarkedet. Dette kan føre til en ytterligere økning i antall klienter, slik at effekten av flere på kvalifiseringstiltak ikke blir merkbar.

Utviklingen i antall klienter og gjennomsnittlig utbetaling i år:

Resultat og måltall økonomisk sosialhjelp	res 2008	1/09	2/09	3/09	4/09	Mål-tall 2009
Gj.sn. antall klienter med utbetalt sosialhjelp	407	482	498	501	499	400
Gj.sn. brutto utbetalt per klient per mnd -regnskapstall	9408	9756	9570	11206	9191	9500

Utviklingen i netto utbetalt sosialhjelp pr måned sammenlignet med tidligere år:

4 Korrektive tiltak

Som en følge av betydelig forverring i utviklingen, vil bydelsdirektør legge frem en egen sak for bydelsutvalget i juni med forslag til tiltak for å få kontroll på den negative utviklingen og bedre prognosen. I møte med arbeidsutvalget den 27.04. ble det foreslått å avholde et møte/seminar med bydelsutvalgets medlemmer for å gjennomgå situasjonen og drøfte mulige tiltak. Det er foreslått å avholde seminar/møte med bydelens politikere den 26.05., i forkant av utsending av salderingssak som skal behandles i juni.

Bydelsdirektøren jobber løpende med tiltak for å bedre situasjonen og har spesielt fokus på tiltak som kan redusere kjøp av sykehjemsplasser.

Det vil umiddelbart bli satt i gang tiltak som ansettelses- og innkjøpskontroll samt vurdere midlertidig stopp i tjenestetilbudet der det er mulig.

Bruk av øremerkede driftsmidler

Bydelen forventer å bruke opp tildelte øremerkede driftsmidler.

**Måltall for tjenesteproduksjonen
FUNKSJONSOMRÅDE 1 HELE BEFOLKNINGEN**

Måltall – sosialtjenesten - obligatoriske	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009	Status 1. tertial 2009	Årsprog 2009	Avvik
Finansiering til kjøp av bolig - andel søknader behandlet innen 1 mnd.	95	87,2 %	>80 %	88,1%	80 %	8,1 %
Søknad om kommunal bolig – andel søknader behandlet innen 3 mnd.	89	96,3 %	>95 %	100%	95 %	5 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektuert innen 6 mnd.	63	49,4%	>80 %	50%	80 %	- 30 %
Antall personer i døgnovernattingssteder uten kvalitetsavtale.	0	0	0	0	0	0
Antall personer med opphold over 3 mnd i døgnovernatting.	8	5	0	0	0	0
Økonomisk sosialhjelp – andel søknader behandlet innen 2 uker.	85 %	84 %	>95 %	79%	83 %	83 %
Minimum andel fornøyde brukere etter brukerundersøkelse i sosialtjenesten	73 %	73 %	66,3 %	>70 %	*)	73 %

*) Ingen undersøkelse i 2009

Kommentarer:

Andel fornøyde brukere har blitt redusert fra de foregående årene. Det er grunn til å tro at hovedårsaken til dette er at spørreundersøkelsen ble foretatt på samme tidspunkt som sosialsenteret flyttet fra Bogerud senter og over til Skullerud næringspark for å slås sammen med NAV arbeid og NAV trygd til NAV Østensjø. I denne perioden klarte vi ikke å yte samme servicenivå som vi vanligvis gjør.

Totalt antall søknader behandlet innen 2 uker er redusert til 79 %. Årsaken til dette er et sterkt fokus på kompetanseheving/opplæring i forhold til NAV, samt økt saksmengde som følge av at arbeidsledigheten øker (18 % flere klienter med utbetaling sammenlignet med 1. tertial 2008)

Vedrørende finansiering til kjøp av bolig – andel søknader behandlet innen 1 måned: Bydelen har per 1. tertial 2009 behandlet 88.1 % av alle søknader innen 1 måned, det vil si 8,1 % bedre resultat enn måltallet for 2009.

Vedr. avvik mellom resultat og måltall når det gjelder andel positive vedtak for kommunal bolig effektuert innen 6 mnd (status pr 01.04.2009): Bydelen erfarer at det er vanskelig å finne egnede boliger innenfor det tidsperspektivet som er gitt i regelverket. Årsaken til dette er at det er for få kommunale boliger til utleie i forhold til etterspørselen. Boligene som bydelen får tildelt av Boligbygg Oslo KF passer ikke alltid til de vanskeligstilte og flyktninger som venter på bolig, særlig gjelder dette store barnefamilier. Boligkontorets utfordring er å fremskaffe private boliger slik at vi på sikt kan klare å effektivere botilbud innen 6 mnd. En annen utfordring er å samarbeide med sosialtjenesten i forhold til å få godkjent leieprisene på det enkelte leieobjekt. Flere av de vanskeligstilte som står på ventelisten for kommunale boliger er ikke sosialhjelpsklienter, og de er derfor økonomisk avhengig av at en kommunal bolig blir fristilt. Bydelen har også som mål om å bosette flere eldre i boliger med tjenester for å

tilrettelegge for at eldre kan bli boende i eget hjem. Da bydelen har mangel på boliger med tjenester, bidrar dette også til negativt avvik mellom mål og resultat. Boligkontoret regner med å oppnå måltallet i løpet av året.

FUNKSJONSOMRÅDE 2A BARNEHAGER

2. Obligatoriske - lokale måltall i bydelsbudsjettet

Obligatoriske - sentrale måltall

Måltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager (BOU)	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009
Andel barn 1-5 år med barnehageplass*	79,9 %		87%

Obligatoriske - lokale måltall

Måltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager (BOU)	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009	Status 1. tertiel 2009	Årsprognose 2009	Avvik
Andel barn 1-5 år med barnehageplass*	77%	75,9%	82,6%	76,9%	83,2%	0,6%

Kommentarer:

Bydelen har beregnet årsprognosen ut fra befolkningsfremskrivning på 3073 barn mellom 1-5 år.

Årsprognosen forutsetter åpning av ytterligere 88 storbarnsplasser og 104 småbarnsplasser (totalt 296 ekvivalenter) i kommunal og privat regi innen 01.09.2009. I tillegg er det planlagt åpnet 180 storbarnsplasser (tilsvarende 10 avdelinger) i privat regi innen utgangen av 2009/våren 2010 som ikke er medregnet i prognosen da de er beheftet med stor usikkerhet.

FUNKSJONSOMRÅDE 2B OPPVEKST

1. Obligatoriske - sentrale måltall i SAK 1 og bydelsbudsjettet

Måltall for funksjonsområde 2B – Barnevern (VST)	Resultat Østensjø 2007	Resultat 2008	Måltall 2009	Status 1. tertiel 2009	Års- prognose 2009	Avvik (kol 3- kol 5)
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	60 %	68 %	100 %	80 %	95 %	5 % p
Andel avsluttede undersøkelser innen 6 mnd.	97 %	93 %	100 %	88 %	96%	4 % p
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	3	1,7	4	0,5	4	0
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	3,5	1,4	4	0,8	4	0
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn	2	1,7	4	0,5	4	0

Oppgitt prosentpoeng som avvik

Kommentarer:

Barneverntjenesten i Bydel Østensjø hadde i 2008 en nedgang i antall oppfølgingsbesøk og tilsyn i fosterhjem, sammenlignet med 2007, og godt under måltallene for 2008. På bakgrunn av dette er det fra februar 2009 innført et egen kontrollsystem for oppfølging av fosterhjem. Kontrollen har til hensikt å gi en til enhver tid oversiktlig status for oppfølgingsbesøk og tilsyn slik at saksbehandlerne rask skal kunne se om oppfølgingen er i henhold til planlagt aktivitet. I tillegg gjennomgås kontrollskjemaene månedlig i saksgjennomgang med teamleder.

1. Obligatoriske - sentrale måltall i SAK 1 og bydelsbudsjettet

Måltall for: FO3 Pleie og omsorg (VST)	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009	Status 1. tertial 2009	Årsprognose 2009	Avvik
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere Oslo	84 %	90%	>80%	*)	90%	

* brukerundersøkelse gjennomføres høsten 2009

Status for sykefravær for kapitel 13 Bydel Østensjø Sykefraværssrapportering for mars 2009

	% Mars 2008	% Mars 2009
1.1 Kvinner	10,5	11,4
1.2 Menn	6,5	7,7
1.3 Totalt	9,9	10,8

Bydelsutvalget har bedt om å bli holdt jevnlig orientert om utviklingen av sykefraværet og om særlige arbeidsmiljøtiltak som settes i verk.

Tabellen viser en økning i det totale sykefraværet på 0,9 prosentpoeng sammenlignet med samme periode i 2008. For kvinner har det vært en økning på 0,9 prosentpoeng, mens det for menn har vært en økning på 1,2 prosentpoeng. Fravær til og med 16 dager regnes som korttidsfravær. For dette fraværet får bydelen normalt ikke refundert sykepenger. Bydel Østensjø hadde i mars 2009 et korttidsfravær på ca. 3,5 % og et langtidsfravær på ca. 7,3 %.

Tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet og redusere sykefraværet:

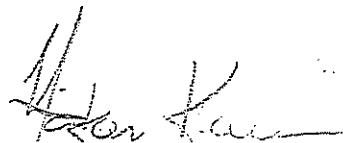
I tidsrommet fra forrige rapportering, har det vært gjennomført følgende tiltak knyttet til forbedring av arbeidsmiljøet og reduksjon av sykefravær:

- Det har vært gjennomført dialogsamtaler med ansatte med 12 ukers fravær med leder, personalkonsulent og bedriftslege
- Det har vært sendt ut e-post til alle ledere med status i prosjekt "raskere tilbake"
- Videreføring av prosjekt med oppfølging av langtidssyke med 8 deltakere
- Deltakelse på IA samling for 2 personalkonsulenter der tema var psykisk helse
- Stor aktivitet knyttet til bruk av Oslo kommunes Servicekontor "Raskere tilbake". Pr. 31.03.2009 hadde ytterligere 9 ansatte fått hjelp fra Servicekontoret hittil i år. Bydelen har hele tiden vært i tet blant kommunens virksomheter når det gjelder antall ansatte som har benyttet tilbudet, med totalt 68 ansatte.
- Det har vært møte med bydelens IA kontakt ved arbeidslivssenteret for å planlegge aktiviteter i 2009, herunder IA verksteder

Med hilsen

Tove Stien
bydelsdirektør

Håkon Kleven
avd. sjef økonomi og plan

Kapittel	Kapittel(T)	Budsjett inntil i år (1000)	Regnskap inntil i år (1000)	Årsbudsjett - Opprienteleg (1000)	Årsbudsjett - Regulert (1000)	Årsbud - innt. mer/mindreforbruk (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
0	0 Lønn og sosiale utgifter	211 530	212 548	605 143	600 103	600 103	600 103	0
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	197 025	190 301	609 062	584 797	585 639	603 489	-17 850
3	3 Kjøp av tj. som erstatter egenprod	41 686	48 016	86 989	102 945	102 945	102 945	0
4	4 Overføringsutgifter	35 798	44 729	99 475	96 713	96 713	105 713	-9 000
5	5 Finansutgifter og finanstransaksjoner	167	347	500	500	500	500	0
U	UTGIFT	486 206	495 941	1 401 169	1 385 058	1 385 900	1 412 750	-26 850
6	6 Salgsinntekter	-40 937	-44 786	-150 006	-140 462	-140 462	-140 462	0
7	7 Refusjoner	-62 563	-60 910	-247 064	-208 236	-207 736	-207 736	0
8	8 Overføringsinntekter	-19 210	-18 262	-47 583	-69 648	-69 648	-69 648	0
9	9 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-225	-124	-875	-675	-675	-675	0
I	INNTEKT	-122 935	-124 082	-445 328	-419 021	-418 521	-418 521	0
013	013 Bydel Østensjø (13) (B)	363 270	371 859	955 841	966 037	967 379	994 229	-26 850
0	0 Lønn og sosiale utgifter	0	6	0	0	0	0	0
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	0	0	0	0	0
4	4 Overføringsutgifter	0	0	0	0	0	0	0
5	5 Finansutgifter og finanstransaksjoner	0	0	0	0	0	0	0
U	UTGIFT	0	6	0	0	0	0	0
7	7 Refusjoner	0	-116	0	0	0	0	0
9	9 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0	0	0	0	0
I	INNTEKT	0	-116	0	0	0	0	0
271	271 Byomfattende barnehageoppgaver (BOU)	0	-110	0	0	0	0	0
		363 270	371 749	955 841	966 037	967 379	994 229	-26 850

Kapittel	Kapittel(T)	Arsbudsjett - Opprinnelig (1000)	Arsbudsjett - Regulert (1000)	Arsbud - Inkl. særskilte overf.	Regnskap hittil (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
20135001	Innvendig vedl.hold og lekeplassutstyr	0	0	2 016	408	2 016	0
20135002	Unge & Rus	0	0	26	0	26	0
20135003	Unge gjengangere	0	0	0	407	0	0
20135004	Opplæring eurp ARAD	0	0	33	0	33	0
20135005	Unge gjengangere 2009	0	0	150	0	150	0
20135006	Forebygging av hoflebrudd hjemmeboende	0	0	328	4	328	0
20125004	FOREBYGGING UØNSKEDE SV.SK.	0	0	20	9	20	0
30125009	UNGDOMSTILTAK LØRDAGSKVELDER	0	100	100	7	100	0
30135008	Tilskudd ungdomsråd	0	0	0	26	0	0
30135010	Fra jobb til fullført skolegang	0	150	150	97	150	0
30135011	Bo-oppløsing rus	0	0	368	199	368	0
30135018	Namsmannssaker	0	0	0	1	0	0
30135019	Ny sjanse	0	0	0	2	0	0
30135020	Kompetanseløftet for barnehagene	0	0	62	10	62	0
30135021	KRAD midler ifm SaLTO	0	0	88	17	88	0
30135022	Ildrett og utfordring 2007	0	0	0	13	0	0
30135023	Samarbeidsprosjekt rus	0	0	982	-554	982	0
30135025	Ildrett og utfordring Manglerud	0	0	31	18	31	0
30135026	Språkkartlegging førskolebarn - helsestasjon	0	0	54	14	54	0
30135028	The Office	0	250	352	46	352	0
30135029	Faglige nettverk min.språklige barn i fsk.alder	0	0	9	0	9	0
30135030	Grupper for barn av psykisk syke	0	0	45	0	45	0
30135031	Tilskudd til etablering av NAV-kontor	0	0	0	18	0	0
30135032	Ildrett og utfordring Oslo idrettskrets	0	0	61	0	61	0
30135033	Familieveiviser	0	0	647	82	647	0
30135036	Tidlig intervensjon NAV	0	0	500	163	500	0
30135037	Vilje viser vei	0	0	0	290	0	0
30135038	Ungdom og utviklingsfremmende samtaler	0	0	0	-400	0	0
013	013 Bydel Øststensjø (13) (B)	0	500	6 022	876	6 022	0
		0	500	6 022	876	6 022	0

Kapittel	Kapittel(T)	Avvik årsprognose
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0,00
4	4 Overføringsutgifter	0,00
U	UTGIFT	0,00
105079	inventar og utstyr nye bhg	0,00
013	013 Bydel Østensjø (13) (B)	0,00
0	0 Lønn og sosiale utgifter	0,00
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	9 457 000,00
4	4 Overføringsutgifter	0,00
U	UTGIFT	9 457 000,00
105079	inventar og utstyr nye bhg	9 457 000,00
271	271 Byomfattende barnehageoppgaver (BOU)	0,00
		9 457 000,00
		0,00

Kapittel	Kapittel(T)	Årsbudsjett - Opprinnelig (1000)	Regnskap inntil i år (1000)	Årsbudsjett - Regulert (1000)	Årsbudsjett - Inkl. mer-/mindreforb (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
F01	Helse, sosial og nærmiljø	82 138	38 643	94 892	92 607	91 507	1 100
F02A	Barnehager	106 667	48 855	108 440	111 174	110 724	450
F02B	Oppvekst	100 046	41 252	100 681	101 246	102 086	-850
F03	Pleje og omsorg	623 293	225 543	621 128	621 456	640 006	-18 550
013	013 Bydel Østensjø (13) (B)	912 144	354 292	925 140	926 482	944 332	-17 850
		912 144	354 292	925 140	926 482	944 332	-17 850

Kapittel	Kapittel(T)	Årsbudsjett - Opprinnelig (1000)	Regnskap hittil i år (1000)	Årsbudsjett - Regulert (1000)	Årsbudsjett - Inkl. mer-/mindreforb (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
F04	Økonomisk sosialhjelp	43 697	17 567	40 897	40 897	49 897	-9 000
013	013 Bydel Østensjø (13) (B)	43 697	17 567	40 897	40 897	49 897	-9 000
		43 697	17 567	40 897	40 897	49 897	-9 000

Oslo kommune
Bydel Østernsjø

Sak 51/09 OMK

Boligsosial handlingsplan 2009 -2012

Bydel Østernsjø

Bydel Østernsjø
Bydelsadministrasjonen

Postadresse:
Postboks 157, Manglerud
Ryensvingen 1
0612 Oslo

www.bydel-osternsjo.oslo.kommune.no

Telefon: 23 43 85 00
Telefaks: 23 43 85 01

Bankgiro: 60040612087
Org nr: 974778807

e-post: postmottak@bos.oslo.kommune.no

Innhold

Del I	Side
1 Om planen og planarbeidet.....	5
1.1 Innledning.....	5
1.2 Kommunale og statlige føringer.....	6
1.3 Prosjektets mandat.....	6
1.4 Prosjektets organisering.....	6
1.5 Kartlegging. Avgrensing og metode.....	7
1.5.1 Avgrensing av kartlegging.....	7
1.5.2 Kartleggingsmetode.....	7
1.6 Forholdet til andre aktuelle plandokument.....	8
 Del II	
2 Situasjonsbeskrivelse.....	9
2.1 Bydel Østensjø.....	9
2.1.1 Geografisk beliggenhet.....	9
2.1.2 Historie.....	9
2.1.3 Nærmere om hovedområder i bydelen.....	10
2.1.3.1 Manglerud.....	10
2.1.3.2 Østensjø.....	10
2.1.3.3 Bøler.....	10
2.2 Befolkning- og befolkningsutvikling.....	11
2.3 Boligpriser	11
2.4 Leiepriser.....	12
 3 Dagens boligsosiale status. Boligbistand i bydelen.....	13
3.1 Organisering av det boligsosiale arbeidet i bydelen og ansvarsdeling.....	13
3.1.1 Boligkontoret.....	13
3.1.2 NAV Østensjø, sosialtjenesten.....	14
3.1.2.1 Råd, veiledning og hjelpeplikt vedrørende boligforhold.....	14
3.1.2.2 Økonomisk bistand til boligformål.....	14
3.1.2.3 Kommunal garanti og depositum.....	15
3.1.2.4 Hospits, rehabiliterings- og omsorgssentre.....	15
3.1.2.5 Boligtiltak til særskilte grupper.....	16
3.1.3 Tiltakssenteret	16
3.1.4 Bestillerkontoret 18 +	17
3.1.5 Barneverntjenesten	17
3.2 Kommunal bolig.....	18
3.2.1 Boligtilbud som bydelen disponerer til vanskeligstilte og flyktninger.....	18
3.2.1.1 Boliger til sosialt vanskeligstilte.....	18
3.2.1.2 Boliger til flyktninger.....	19
3.2.2 Boliger til unge i etableringsfasen	19
3.2.3 Boliger til fysisk funksjonshemmede	19
3.2.4 Boliger for eldre	20
3.2.5 Boliger for utviklingshemmede.....	21
3.2.6 Boliger for personer med psykiske lidelser	21
3.3 Startlån og boligtilskudd til etablering i bolig.....	22
3.3.1 Startlån til etablering i bolig.....	22
3.3.2 Startlån til refinansiering.....	22
3.3.3 Boligtilskudd til etablering.....	23
3.4 Boligtilskudd til tilpasning og tilgjengelighetstiltak.....	23

3.4.1	”Prosjekt boligtilpasning”	23
3.5	Bostøtteordninger	24
3.5.1	Kommunalt boligtilskudd (KBT)	24
3.5.2	Bostøtte for leietakere i kommunale boliger (BKB)	24
3.5.3	Statlig bostøtte	25
3.6	Oppfølging av namsmannssaker	26
3.7	Bomiljø og booppfølging	26
3.7.1	Individuell booppfølging	26
3.7.2	Bomiljøarbeid	27
4	Boligsosiale utfordringer: Kartlegging av boligbehov for vanskeligstilte	28
4.1	Opplegg og gjennomføring	28
4.2	Om kartleggingsmetoden	28
4.3	Resultater fra kartleggingen	29
4.3.1	Antall undersøkte husstander og fordeling på målgrupper	29
4.3.2	Kartlagt bosituasjon	30
4.3.2.1	Uten bolig	30
4.3.2.2	Uegnet bolig	31
4.3.2.3	Kan miste bolig	32
4.3.3	Anbefalt bosituasjon	33
4.3.3.1	Anbefalt bosituasjon for bostedsløse/husstander uten bolig	34
4.3.3.2	Anbefalt bosituasjon for de med uegnet bolig	34
4.3.3.3	Anbefalt bosituasjon for husstander som står i fare for å miste bolig	34
4.3.4	Oppsummering av boligbehov	36
Del III		
5	Forslag til mål og tiltak	38
5.1	Hovedutfordring 1: Framskaffe flere og mer egnede boliger til bydelens vanskeligstilte	38
5.1.1	Mål: Øke antall kommunale boliger som bydelen har tildelingsrett til innenfor egen bydelsgrense	39
5.1.2	Mål: Øke antall boliger til vanskeligstilte ved kjøp, påbygning/om- bygning eller omdisponering av kommunale boliger i bydelen	39
5.1.3	Mål: Framskaffe boliger bydelen kan ha tildelingsrett til ved å benytte det private boligmarkedet i bydelen	39
5.1.4	Mål: Legge til rette for eldres mulighet til å finansiere egen tilrettelagt bolig	39
5.1.5	Mål: Sikre maksimal utnyttelse av låne- og tilskuddsordninger til etablering i egen bolig	40
5.2	Hovedutfordring 2: Gjøre flere vanskeligstilte i stand til å beholde boligen	40
5.2.1	Mål: Øke innsatsen med oppfølging av beboere/klienter og grupper med behov for særskilt bistand	40
5.2.2	Mål: Drive en aktiv økonomisk råd- og veiledningstjeneste i bydelen, og gi aktiv bistand etter regelverket for opprettholdelse av botilbud	41
5.2.3	Mål: Styrke samarbeid med borettslag og sameier i bydelen	41
5.3	Hovedutfordring 3: Bedre tilgjengelighet til og i boligene i bydelen	41
5.3.1	Mål: Bydelen tilrettelegger for at eldre og funksjonshemmede kan bli boende i eget hjem så lenge det er mulig og forsvarlig	42
5.4	Hovedutfordring 4: Utvikle positive bomiljøer i dialog med beboerne	42
5.4.1	Mål: Fremme positive og stabile bomiljøer	43
5.4.2	Mål: Utbedre offentlige og private uteområder	43
5.4.3	Mål: Kartlegge og beskrive boområder med særlige bomiljøproblemer	43

5.5 Hovedutfordring 5: Styrke boligbistandsarbeidet i bydelen.....	43
5.5.1 Mål: Samordne boligbistandsarbeidet i bydelen.....	44
5.5.2 Mål: Drive utstrakt informasjonsvirksomhet.....	44
5.5.3 Mål: Forbedre rapporteringsrutinene overfor sentrale virksomheter.....	44
Del IV	
6 Gjennomføring og oppfølging av planen.....	45
<u>Vedlegg:</u>	
Utdrag av vedtatte tiltak i Bystyremelding om sosiale boligvirkemidler.....	46
Kildehenvisninger.....	48

Del I

KAPITTEL 1 OM PLANEN OG PLANARBEIDET

1.1 Innledning

I Oslo kommune utarbeidet alle bydelene i perioden 1996-2000 bydelsvise boligplaner. Etter bydelsreformen 2004 har ikke Bydel Østensjø hatt noen lokal boligsosial plan. Bydelen søkte derfor Husbanken om kompetansetilskudd til utarbeidelse av egen boligsosial handlingsplan og fikk i 2007 innvilget kr 100 000 til dette arbeidet.

Østensjø bydelsutvalg ga i møte 04.02.2008 (sak 9/08) sin tilslutning til igangsettelse av arbeidet med utvikling av boligsosial handlingsplan.

Arbeidet ble vedtatt prosjektorganisert og prosjektledelse ble lagt til leder av bydelens boligkontor.

Målgruppen for bydelens plan er personer som har behov for hjelp fra det offentlige til å skaffe seg en bolig eller til å opprettholde en bolig.

1.2 Kommunale og statlige føringer

I utarbeidelsen av bydelens plan er det tatt utgangspunkt i kommunale og statlige føringer.

Bystyret behandlet den 17.12.2008 i sak 453 Bystyremelding om sosiale boligvirkemidler i Oslo kommune. Der vektlegges det at hovedmålet for arbeidet med sosiale boligvirkemidler i Oslo skal være rettet mot dem som trenger det mest.

Hovedstrategien i dette arbeidet er at

- boligvirkemidlene skal bidra til at enkeltpersoner og familier i størst mulig grad er selvhjulpne
- Oslo skal ha en sammenhengende kjede av boligtiltak til vanskeligstilte som er differensiert etter individuelle behov og problemer
- den kommunale ressursbruken skal være effektiv og tiltakene kvalitetssikres.

Vedtatte mål og tiltak i Bystyremelding om sosiale boligvirkemidler i Oslo kommune som berører bydelen, er tilstrebet innarbeidet i planen. Mål og tiltak i Bystyremeldingen som det er forutsatt skal følges opp av bydelen, følger som vedlegg til bydelens plan.

Videre er statens visjon, mål og hovedstrategier i boligpolitikken lagt til grunn for forslag til handlingsplan for bydelen. I St.meld. nr. 23 (2003-2004) Om boligpolitikken er statens visjon uttrykt som følger: Alle skal bo trygt og godt.

Statens visjon skal oppnås gjennom følgende hovedmål og strategier:

- tilrettelegge for et velfungerende boligmarked
- skaffe boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet
- øke antall miljøvennlige og universelt utformede boliger og boområder.

For enkelte grupper vil ikke økt tilgang på boliger alene kunne avhjelpe deres boligbehov. For

at disse gruppene skal kunne etablere seg i en bolig vil det være behov for hjelp fra det offentlige. Regjeringen har derfor som sitt andre hovedmål å skaffe boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet og hjelp til å bli boende i denne.

I St.meld. nr. 23 (2003-2004) Om boligpolitikken er følgende utfordringer prioritert:

- boligetablere personer med svak økonomi
- forebygge og bekjempe bostedsløshet
- sikre boliger til flyktninger med oppholdstillatelse
- tilrettelegge for tilgang til boligmarkedet for personer med nedsatt funksjonsevne
- styrke de kommunale boligtenestene.

Stortingsmeldingen understreker at et godt sted å bo er en viktig forutsetning for integrering og deltagelse i samfunnet. Bolig utgjør sammen med arbeid og helse de tre grunnleggende elementer i velferdssamfunnet. En god bolig er grunnlaget for en anstendig menneskelig tilværelse, og vil ofte være avgjørende for helse og deltagelse i arbeidslivet.

1.3 Prosjektets mandat

Prosjektet for utarbeidelse av boligsosial handlingsplan for bydelen er gitt følgende mandat, jf BU-sak 9/08:

Utarbeide en boligsosial handlingsplan for Bydel Østensjø, herunder:

- kartlegge og dokumentere boligbehov og boligressurser
- foreslå organisering av det boligsosiale arbeidet i bydelen
- utarbeide tiltaksplan for boligarbeid og booppfølging i bydelen.

Tidsperioden for planen var i utgangspunktet forutsatt å være 2008-2011, og planen skulle være ferdigstilt innen 30.09.2008. Grunnet endringer i prosjektledelse og kapasitetsproblemer høsten 2008 ble det besluttet å utvide prosjektperioden til våren 2009. Tidsperioden for handlingsplanen er derfor forskjøvet til 2009-2012.

1.4 Prosjektets organisering

I forbindelse med at arbeidet med utvikling av boligsosial handlingsplan ble organisert som et prosjekt, ble det nedsatt en prosjektgruppe bestående av representanter fra de ulike tjenestesteder. Prosjektgruppa har hatt ansvar for gjennomføring av kartlegging av boligbehov samt utarbeidelse av forslag til handlingsplan. Prosjektets styringsgruppe har vært bestående av representanter fra bydelens ledergruppe, samt politiske representanter.

Ansvarlig for prosjektet: Bydel Østensjø v/avd. velferd og fritid (VOF)

Styringsgruppe: Mary Ann Gursli, avdelingssjef velferd og fritid, leder av styringsgruppen
Håkon Kleven, avdelingssjef plan og økonomi
Solveig Nyhamar, avdelingssjef rehabilitering og omsorg (RO)
Borgny Arthur, avdelingssjef oppvekst og fritid (OVF), fram til 2009.

3 representanter oppnevnt av bydelsutvalget:

Per Nygaard (SV)
Randi Vollmerhaus (A)
Astrid Arnslett (H)

Prosjektleder: Bård Henanger, leder boligkontoret
sekretær for styringsgruppen, fram til våren 2008, hvorefter
boligkonsulent Frank Eriksen har fungert som prosjektleder

Prosjektgruppe: Jon Svarstad, leder OFOT. Fra jan.2009 Hilde Marie Myrvold.
Eva Salomonsen, leder tiltakssenteret/Mari Nysæther, fung. leder
tiltakssenteret
Eric Brugman, leder bestillerkontoret 18+
Åse Rummelhoff, spesialkonsulent
Elisabeth Holte, teamleder NAV Østensjø, sosialtjenesten
Torill Lieng, boveileder tiltakssenteret
Mai-Britt Eliesen Sandanger, fung. leder boligkontoret

Faglig oppfølging i Husbanken: Siri Sandbu, seniorrådgiver, og Hermund Urstad,
seniorrådgiver, Husbanken, regionkontor Oslo

1.5 Kartlegging. Avgrensinger og metode

1.5.1 Avgrensing av kartlegging

Målsettingen for planarbeidet var å få laget en samlet plan for boligbehov, anskaffelse og oppfølging i bolig overfor vanskeligstilte med sikte på at de skal kunne etablere seg og bli boende i egnet bolig.

Kommunens ansvar for å yte bistand er å medvirke til å skaffe boligtilbud til personer som selv ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, dvs. de som av økonomiske, sosiale, medisinske eller fysiske grunner ikke er i stand til å etablere seg i, eller beholde en egnet bolig.

Kartleggingen er følgelig avgrenset til å gjelde personer som anses som vanskeligstilte på boligmarkedet. Med dette menes:

- personer som er uten eid eller leid bolig
- personer som står i fare for å miste boligen
- personer som bor i uegnet bolig

Felles vilkår for alle tre kategorier er at deres egne muligheter for å skaffe bolig er små og vil være vedvarende små.

Kartleggingen har omfattet brukere av bydelens tjenesteapparat i en tidsbegrenset periode. Datagrunnlaget er registrerte opplysninger som bydelens tjenestesteder har om brukerne. Kartleggingen er derfor ingen brukerundersøkelse av boligbehov i bydelen.

1.5.2 Kartleggingsmetode

Kartleggingsmetoden som er benyttet, er utarbeidet av Husbanken i samarbeid med programvareutvikler TietoEnator. "Bokart" er en IT-løsning som gir kunnskap om hvem som er vanskeligstilte på boligmarkedet i en kommune, og hvilke tiltak som er gjennomført for å bedre bosituasjonen.

Følgende begrensninger er lagt for kartleggingen:

- kun brukere av tjenesteapparatet
- tidsavgrensning 19.02.2008 – 13.05.2008

- anbefalt bosituasjon og/eller tjenesteoppfølging baserer seg på faglige vurderinger av bydelens ansatte, ikke brukernes egne vurderinger.

1.6 Forholdet til andre aktuelle plandokumenter

Boligsosial handlingsplan må ses i sammenheng med flere andre plandokumenter som omfatter de samme målgrupper. Dette gjelder særlig ruspolitisk handlingsplan og plan for psykisk helsearbeid, der også boligproblematikk står sentralt. Boligsosial handlingsplan er forutsatt å støtte opp under disse planene

Budsjettdokumenter og budsjettvedtak er dessuten styrende for årlige satsningsområder og prioriteringer i bydelens tjenestetilbud, også for prioriteringer når det gjelder avsetting av bydelens budsjettmidler til boligsosiale tiltak som bydelen er ansvarlig for.

Bystyremeldingen om sosiale boligvirkemidler i Oslo kommune vil være et sentralt dokument der det legges føringer for bydelens boligsosiale satsning i tiden framover.

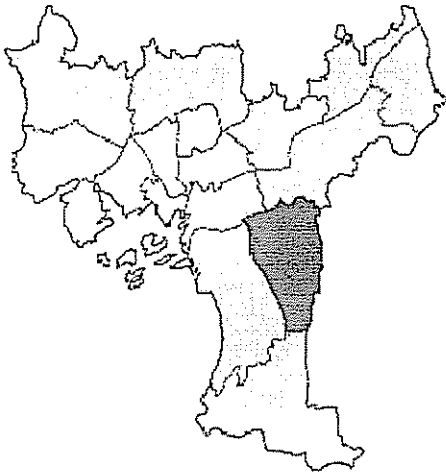
Del II

KAPITTEL 2 SITUASJONSBEKRIVELSE

2.1 Bydel Østensjø

2.1.1 Geografisk beliggenhet

Bydel Østensjø ligger i Oslo syd-øst og omfatter de 3 tidligere bydelene Bøler, Manglerud, og Østensjø. Bydelen omkranser Østensjøvannet og grenser til E6 og Bydel Nordstrand i vest, Bydel Gamle Oslo i nord, Østmarka i øst og Bydel Søndre Nordstrand i syd.

2.1.2 Historie

Det er kjent at det har vært bosetting og blitt drevet jordbruk i området rundt Østensjøvannet i flere hundre år. Det er gjort funn etter gravrøyser fra bronsealderen samt oldtidsvei. På enkelte gårder kjenner en til bosetning helt tilbake til 1200-tallet, men i tiden før reformasjonen i år 1536 var de fleste gårdene i området kirkegods.

På begynnelsen av forrige århundre var kulturlandskapet i Østensjøområdet en vakker idyll utenfor Christiania. Men blant annet på grunn av overbefolkning og kummerlige leveforhold inne i Christiania, søkte folk etter hvert ut av byen. I 1920-årene skjedde det en gradvis utbygging, da særlig etter at Østensjøbanen kom i 1926. De som først flyttet til bydelen var hovedsakelig håndverkere og vanlige arbeidere som bygde boligene sine selv.

I 1945 var det ca. 2000 boliger i området og det ble fortsatt drevet jordbruk. I den første tiden etter 2. verdenskrig var bolignøden stor, men politiske og sosiale omveltninger gjorde at den nye boligmodellen tok form. Den påfølgende 20-års perioden var preget av optimisme, og drømmen om en moderne by skulle endelig virkeliggjøres. Byutvidelsen i 1948 skulle vise seg å bli et skille i Oslos by- og bolighistorie, og utgjør opprinnelsen til Bydel Østensjø. Østre Aker ble innlemmet i Oslo kommune, og kommunen eksproprierte tomter fra gårdene for boligbygging.

I årene som fulgte ble det tidligere bondelandet omdannet til drabantbyer, og den vesentligste delen av bebyggelsen slik den er i dag ble oppført i årene 1952-1970. I dag finner man gårdsnavnene igjen i veinavn og stedsnavn i bydelen. Byekspansjonen førte til at en i en ny ytre sone av byen fant forholdsvis store, luftige og moderne leiligheter som var eid av beboerne i fellesskap. I byens indre sone lå den gamle byen, med små, umoderne og til dels gamle leiligheter. Mange hadde mørke og triste bakgårder og de fleste beboerne var leietakere.

Majoriteten av boligene i bydelen i dag er tilknyttet borettslag som OBOS forvalter. Til sammen har OBOS 48 borettslag med totalt ca. 9200 leiligheter i bydelen.

2.1.3 Nærmere om hovedområder i bydelen

2.1.3.1 Manglerud

Drabantbyen ligger vest for Østensjøvannet. Nest etter Lambertseter var Manglerud den første drabantbyen i Oslo. Utbyggingen ble så vidt påbegynt i 1946, men den største utbyggingen skjedde i perioden 1952-1963. Da ble det oppført 3 200 leiligheter, vesentlig bestående av blokkbebyggelse og rekkehus. Området fikk sporveisforbindelse i 1957, denne ble senere til T-bane i 1966. Den store byggevirksomheten rundt 1960 avspeiles i at området har den høyeste andelen 3-roms leiligheter i Oslo.

Nord for Manglerud ligger Høyenhall. Dette området ble bygget ut før Manglerud, og her finnes mange eneboliger fra før 2. verdenskrig. Mange av disse boligene ble bygget på store tomter. Det har i årenes løp foregått en utstrakt fortetting i de opprinnelige hagene. Selvaagbygg har også oppført flere rekkehus og terrasseboliger på slutten av 1980-tallet.

Abildsø ligger sør for Manglerud mot Østensjøvannet, og ble hovedsakelig bygget ut på 1950-tallet. Området deles av den sterkt trafikkerte Enebakkveien. Abildsø er preget av rekkehus og en del firemannsboliger. Mange eldre bor i området, men det er også populært blant yngre barnefamilier. Det er få servicefunksjoner i umiddelbar tilknytning til dette området og tilgjengelighet er derfor et problem. Rekkehusene går ofte over flere plan, og enkelte steder er tomtene bratte.

2.1.3.2 Østensjø

Dette området ligger i hovedsak nord-øst for Østensjøvannet. Drabantbybebyggelsen på Oppsal og Skøyenåsen startet i 1952, og byggingen fortsatte fram mot 1960. I 1965 opphørte jordbruket i området og i dag er det lite som bærer preg av at området tidligere var dyrket mark. Området preges av et stort antall 3- og 4-roms leiligheter.

Området i nord, i skråningen opp fra Bryn mot Godlia, er hovedsakelig preget av småhusbebyggelse. Denne startet allerede på 1800-tallet, og spredte seg gradvis mot Østensjøvannet og Oppsal i sør-øst.

2.1.3.3 Bøler

Området ligger sør-øst for Østensjøvannet og grenser til Manglerud/Abildsø i vest og Oppsal i nord. En omfattende drabantbyutbygging tok til i 1954 på Bøler og Bogerud. Det ble i årene som fulgte fram til 1963 oppført ca. 3 000 leiligheter fordelt på ca. 2/3 høyblokker ispedd enkelte høyhus og 1/3 rekkehus. I 1957 ble de karakteristiske tre høyblokkene i Bølerlia reist etter tegninger av arkitektene Preben Krag og Jens Selmer, som senere vant Sundts premie for arkitektur for prosjektet. Østensjøbanen ble forlenget til Bøler i 1958. T-banen åpnet i 1967.

Ulsrud grenser til drabantbybebyggelsen på Bøler og Bogerud i nord. Dette området består hovedsakelig av eldre småhusbebyggelse som ble utbygget i 1920-årene da Østensjøbanen ble åpnet til Oppsal.

Skullerud er et område helt syd i bydelen. Det ligger syd for Bogerud, på grensen mot Østmarka. Skullerud består i stor grad av kontorbygg, og var tidligere kjent som tilholdsstedet til Tandberg og Norsk Data. Nærheten til marka gjør at Skullerud ofte brukes som utgangspunkt for skitur, blant annet ligger Rustadsaga her. Skullerud skole ligger også i skogkanten, like ved Skraperudtjern. Med Skullerud stasjon var Skullerud lenge endestasjon for Østensjøbanen. Et av Oslos vannrenseanlegg ligger på Skullerud.

2.2 Befolkning- og befolkningsutvikling

Bydelen har per 01.01.2009 en befolkning på 45 042 personer og er en av de største bydelene i Oslo kommune.

Befolkningen i Bydel Østensjø per 01.01.2009 etter standard aldersgrupper.

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år+	I alt
01.01.2009	3 872	5 099	2006	12 366	14 462	4 395	2 500	342	45 042

- Bydelen har den høyeste andelen eldre mellom 67 og 79 år av Oslos bydeler.
- Bydelen har en noe høyere andel av befolkningen i aldersgruppen 0-18 år enn byggenomsnittet.
- I aldersgruppen 19-39 år er andelen lavere enn byggenomsnittet, hhv. 28,6 % og 37,2 %.
- Bydelen har en større andel kvinner enn menn; 53 % mot 47 %.

Andelen innvandrere var per 01.01.2008 15,4 % av bydelens befolkning, og var dermed under gjennomsnittet for Oslo som er på 20,6 %.

Befolkningsframskrivning per mai 2008 for Bydel Østensjø etter standard aldersgrupper 01.01.2013.

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år+	I alt
01.01.2013	3 528	5 249	1 916	12 107	15 386	3 986	2 589	571	45 331

Befolkningsframskrivning for Bydel Østensjø viser at i planperioden er det i særdeleshet forventet en økende andel eldre (318) over 80 år, dvs. en økning på ca 11 % fra 2 842 per 01.01.2009 til 3 160 per 01.01.2013.

Aldersgruppen 90 år + forventes å øke med 229 personer, som utgjør en prosentvis økning på ca 67 %.

2.3 Boligpriser

Majoriteten av boligene i bydelen er i dag tilknyttet borettslag som OBOS forvalter, og OBOS fører jevnlig statistikk over sine boliger som er solgt til fast pris. Artikler i media som omhandler boligpriser i Oslo, herunder Bydel Østensjø, er ofte tatt med i utgangspunktet i statistikkene OBOS fører.

I perioden 2000-2008 satte boligprisene i Norge, og særlig Oslo-området, nye rekorder. I forbindelse med finanskrisen som oppsto i september 2008 førte imidlertid konjunkturedgangen til nedgang i boligprisene fram til årsskiftet 2008/2009. Den kortvarige nedgangen snudde, og i de tre første månedene i 2009 steg prisene igjen med 11,4 prosent. Prisene på brukte OBOS-boliger var 3,2 prosent høyere i mars 2009 sammenlignet med februar 2009.

I mars 2008 var den gjennomsnittlige kvadratmeterprisen for alle brukte OBOS-tilknyttede boliger i Bydel Østensjø kr 30 877. Fram til mars 2009 har boligprisene i Bydel Østensjø sunket med 11,56 %, og i dag er gjennomsnittlig kvadratmeterpris kr 27 309. Til sammenligning er den gjennomsnittlige kvadratmeterprisen for alle brukte OBOS-tilknyttede boliger i Oslo kr 28 512.

2.4 Leiepriser

Boligbygg Oslo KF forvalter 10 300 boliger på vegne av Oslo kommune. Husleien i de fleste av Boligbyggs boliger er gjengs leie. Gjengs leie kan kort defineres som det leienivået som er etablert på stedet, ved leie av liknende husrom på liknende avtalevilkår.

Markedsleien er den husleien som markedet, i gjennomsnitt, er villig til å betale for leiligheten på det tidspunktet den leies ut. Gjengs leie og markedsleie vil nesten alltid være forskjellige, gjengs leie må derfor forstås som en forsinket speiling av utviklingen i markedsleien.

Fra 2004 til 3.kvartal 2008 økte leieprisene kontinuerlig. F.o.m. 3.kvartal 2008 begynte prisene i leiemarkedet å synke for første gang i perioden. Markedsleien i Oslo sank med 2 % fra 3.kvartal 2008 til 4.kvartal 2008. Det kostet nå i gjennomsnitt kr 10.320 per måned å leie en bolig i Oslo. De månedlige leieprisene lå 7,6 % høyere i 4.kvartal 2008 sammenliknet med 4.kvartal i 2007.

Gjengs leie økte med 3,2 % fra 3. kvartal 2008 til 4. kvartal 2008. Nivået på gjengs leie er fortsatt lavere enn markedsleienivået for alle typer leiligheter og i alle områder.

Gjengs leie for kommunale boliger i Bydel Østensjø per 4.kvartal 2008 lå på kr 3 800 for en hybel, kr 5 220 for en 1-roms bolig, kr 7 012 for en 2-roms bolig, kr 9 216 for en 3-roms bolig, kr 12 208 for en 4-roms bolig og kr 15 437 for en 5-roms bolig.

Markedsleien i Bydel Østensjø var til sammenligning per 4.kvartal 2008 kr 4 121 for en hybel, kr 5 652 for en 1-roms bolig, kr 7 855 for en 2-roms bolig, kr 10 342 for en 3-roms bolig, kr 13 775 for en 4-roms bolig og kr 17 344 for en 5-roms bolig.

KAPITTEL 3 DAGENS BOLIGSOSIALE STATUS. BOLIGBISTAND I BYDELEN

Bydelen har ansvar for å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal bli i stand til *etablere* seg i bolig, samt *opprettholde* boforhold. For å yte denne bistanden har bydelen en rekke virkemidler og utfører mange ulike arbeidsoppgaver. Blant virkemidlene som kan nevnes er utleie av kommunal bolig, bruk av det private markedet, personrettede låne- og tilskuddsordninger, samt oppfølging av vanskeligstilte husstander og generell bomiljøoppfølging.

Dette kapittelet er en situasjonsbeskrivelse og vurdering av de virkemidler som eksisterer for å utføre boligarbeidet i bydelen.

3.1 Organisering av det boligsosiale arbeidet i bydelen og ansvarsdeling

Når det gjelder ansvaret for sosiale boligvirkemidler i Oslo kommune er dette delt mellom bydelene, Storbyavdelingen i Bydel St. Hanshaugen, Rusmiddeletaten og Helse- og velferdsetaten. Saksbehandling av de fleste personrettede boligvirkemidlene skjer i bydelene. Helse- og velferdsetaten er ansvarlig for koordineringen og administreringen av Husbankens ulike støtteordninger. Rusmiddeletaten har ansvar for byomfattende rehabiliterings- og omsorgstilbud til rusmiddelmissbrukere. Storbyavdelingen tilbyr enkelte byomfattende tilbud om botrening og utredning rettet mot personer som har særskilt behov for ulike former for booppfølging.

Boligbygg Oslo KF eier og forvalter boliger på vegne av Oslo kommune. Boligbygg er et kommunalt foretak med ansvar for forvaltning, drift, utvikling og vedlikehold av 10 300 boliger. Det bor omlag 25 000 personer i deres boliger. Boligbygg skal fremskaffe boliger til de målgrupper kommunen til enhver tid ønsker å tilgodese med kommunale boliger.

Omsorgsbygg Oslo KF eier, forvalter og utvikler kommunale formålsbygg. Bygningsmassen består i hovedsak av sykehjem, bo- og rehabiliteringssentre, barnehager og barnepark, kommunalt eide institusjoner knyttet til rusmiddelomsorg, barnevern og psykiatri, brannstasjoner, kulturbygg og kontorbygg.

Flere tjenestesteder i bydelen har boligrelaterte arbeidsoppgaver, enten i form av råd og veiledning for å tilrettelegge eksisterende bolig eller hjelp til å fremskaffe egnet boligtilbud. Sosialtjenesten og Boligkontoret er likevel de to tjenestestedene som har flest arbeidsoppgaver relatert til bolig og boligbistand, men også bydelens bestillerkontor for tjenester til funksjonshemmede, eldre og personer med psykiske lidelser samt barnevernstjenesten har viktige oppgaver i denne sammenheng.

3.1.1 Boligkontoret

Boligkontoret informerer om boligvirkemidler og om boligbistand vanskeligstilte kan få til å skaffe bolig eller til å utbedre bolig tilpasset eget behov. Boligkontoret behandler søknader om personrettede lån- og tilskuddsordninger, søknader fra sosialt vanskeligstilte og fysisk funksjonshemmede om leie av kommunal bolig, søknader fra utviklingshemmede og personer med psykiske lidelser om leie av kommunal bolig med personalbase, søknader fra eldre om leie av trygdebolig/omsorgsbolig, samt søknader til ulike bostøtteordninger, herunder statlig bostøtte, bostøtte for beboere i kommunale boliger forvaltet av Boligbygg og kommunalt boligtilskudd.

3.1.2 NAV Østensjø, sosialtjenesten

Sosialtjenesten i Bydel Østensjø er organisert i to enheter, NAV Østensjø, sosialtjenesten og Tiltakssenteret.

NAV Østensjø, sosialtjenesten gir råd og veiledning samt saksbehandler søknader om økonomisk støtte til boligformål, mens Tiltakssenteret tilbyr oppfølging i form av botrening, booppfølging, bomiljøarbeid samt økonomisk forvaltning.

Sosialtjenesten har således en sentral funksjon når det gjelder enkeltpersoner som har behov for bistand til å skaffe seg bolig og beholde egnet bolig. En trygg og egnet bolig er et sentralt element i enkeltmenneskets velferd. Sosialtjenesten arbeider ut fra en overordnet målsetting om å bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig. Bolig er et av fundamentene for sosialtjenestens arbeid med å bistå personer til en selvstendig tilværelse. En stabil bosituasjon gjør det lettere å ta tak i arbeid med andre sider av livssituasjonen, som avklaring av arbeidsevne og liknende (Bystyremelding nr 2/2008).

Hvilket boligbehov den enkelte har, vil ofte henge sammen med andre forhold som arbeidssituasjon, forhold til rus, psykisk og fysisk helse, familiesituasjon og livsfase, økonomisk situasjon, tidligere erfaringer med å mestre et boforhold o.a. Det er derfor viktig at sosialtjenesten vurderer brukers totale situasjon for å kunne bistå brukeren med å finne frem til et egnet boforhold.

3.1.2.1 Råd, veiledning og hjelpeplikt vedrørende boligforhold

I sosialtjenesteloven § 3-4 fremgår det at sosialtjenesten skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. Videre har sosialtjenesten en plikt etter § 4-5 til å skaffe personer som trenger det tak over hodet. I tillegg skal sosialtjenesten yte bistand slik at flest mulig kan etablere seg i egen bolig og mestre et boforhold. Sosialtjenesten har også en veiledningsplikt for å forebygge og løse sosiale problemer, § 4-1. Det kan være veiledning for bedre å disponere inntekt, juridisk bistand eller annen veiledning vedrørende ulike sider ved boforholdet eller forhold knyttet til sosiale relasjoner for å motvirke isolasjon.

3.1.2.3 Økonomisk bistand til boligformål

Sosialtjenesten besitter en rekke virkemidler og tjenester for å bistå personer som trenger hjelp for å løse et boligproblem. Av økonomiske virkemidler kan følgende nevnes:

- Kommunal garanti eller lån til depositum
- Økonomisk sosialhjelp til dekning av boutgifter
- Frivillig forvaltning/tvungen forvaltning
- Økonomisk rådgivning

Antall klienter, stønadslengde og sosialhjelp til boligformål

	2005	2006	2007	2008
Antall klienter pr år	1336	1291	1056	993
Gj.sn stønads- lengde, mnd	5,1	4,9	5,2	4,9
Sosialhjelp til boligformål*	27.798'	27.278'	23.076'	20.361'

* Beløp angitt i 1000 kr

Av tabellen over ser vi at antall klienter har blitt redusert de siste fire årene. Til tross for at husleieprisene har økt, har sosialtjenestens samlede utgifter til boligformål blitt redusert. Med utgifter til boligformål menes utgifter til husleie, renter og avdrag på boliglån, husleierestanser, strømutfgifter og strømrestanser, stønad til boligetablering m.m.

3.1.2.3 Kommunal garanti og depositum

I enkelte tilfeller kan sosialtjenesten i forbindelse med inngåelse av leiekontrakt innvilge garanti for depositum eller yte kontantdepositum. Sosialtjenesteloven, husleieloven, panteloven og Fellesskriv nr. 3/2001 om garanti og depositum i husleieforhold, regulerer hvordan sosialtjenesten i Oslo kommune skal forholde seg til bruk av kontantdepositum og garanti for depositum. Fellesskriv nr. 3/2001 oppsummerer at sosialtjenesten som hovedregel skal bruke garanti fremfor kontantdepositum når det ytes bistand til å stille sikkerhet overfor utleier.

Sosialtjenesten har god kjennskap til leiemarkedet i bydelen og i Oslo for øvrig, og bistår med å formidle kontakt mellom private utleiere og brukere. I 1998 kom det nye retningslinjer som ga sosialtjenesten anledning til å bruke sosialhjelpslån til depositum, i de tilfellene utleier vegrer seg for å akseptere kommunal garanti for depositum. Ved lån til depositum fører det til utbetaling før leieforholdet starter, mens en kommunal garanti kommer til utbetaling ved leieforholdets opphør – ved ubetalt leie eller ødeleggelser.

Oversikt over antall innvilgede depositum og utgifter pluss kommunale garantier og utgifter.

	2005	2006	2007	2008
Antall kontant depositum/ kr*	15 301'	12 255'	16 230'	34 725'
Antall garantier /kr*	289 5.622'	371 7.470'	316 6.655'	260 5.801'

* Beløp angitt i 1000 kr

Antallet innvilgede kontantdepositum økte fra 12 i 2006 til 34 i 2008 til tross for at antall sosialhjelpsmottakere ble redusert. Parallelt gikk antallet innvilgede garantier tilsvarende kraftig ned – med hele 111 over samme tidsperiode. Dette har sammenheng med at det i et vanskelig leiemarked har vært nødvendig å innvilge kontantdepositum i større grad enn tidligere, for å bidra til at sosialtjenestens brukere får innpass på boligmarkedet. I de siste årene har det vært mye negativ oppmerksomhet i media rundt kommunal garanti for depositum, og stadig flere utleiere kvier seg for å akseptere dette som sikkerhet. Et gunstig tiltak ville være om brukerne kunne søke om lån til depositum fra Husbanken, fremfor lån fra sosialtjenesten. I Bystyremeldingen er det foreslått å gå i dialog med Husbanken for å undersøke muligheten for en slik ordning.

3.1.2.4 Hospits, rehabiliterings- og omsorgssenter

Sosialtjenestens utgifter til hospits er om lag halvert over de siste tre årene (2006-2008). En særlig markant nedgang ser vi fra 2005 til 2006. Det ble da innført rutiner for rapportering/ oppfølging og samarbeid mellom NAV Østensjø, sosialtjenesten og Tiltakssenteret. Resultatet ble færre brukere på hospits og kortere oppholdsperioder. Dette førte til flere brukere med tilbud om plass ved rehabiliterings- og omsorgssenter, noe som anes å være et mye gunstigere tilbud til brukere med rusproblemer. I henhold til ruspolitisk handlingsplan skal situasjonen til brukerne på rehabilitering- og omsorgssentre gjennomgås systematisk en gang hvert halvår for å vurdere annen rusbehandling.

	2005	2006	2007	2008
Antall på hospits/ inkl. familie/ kr *	41/43 1.800'	37/46 906'	35/44 921'	28/38 925'
Antall på rehab- /omsorgssenter	80	84	98	88

* Beløp angitt i 1000 kr

Mot slutten av 2008 merket sosialtjenesten at leiemarkedet var gunstigere, og dette førte til at flere av sosialtjenestens brukere fikk innpass på boligmarkedet. Per 31.12.2008 hadde sosialtjenesten i Bydel Østensjø ingen brukere på hospits. For øvrig er det flere brukergrupper som det er vanskelig å finne egnede boforhold til. Dette gjelder blant annet brukere med

vanskelig adferd og/eller dobbeldiagnose rus/psykiatri. Det er ellers utilstrekkelig med hospitsplasser med kommunal kvalitetsavtale i Oslo, og flere ganger har sosialtjenesten opplevd at det er fullt eller at klienten ikke er i "målgruppen" for hospitset. I disse tilfellene har pensjonat/apartments uten kvalitetsavtale med kommunen måttet benyttes, og dette rapporteres til Rådhuset i henhold til gjeldende rutiner. Det er imidlertid en klar målsetting for sosialtjenesten å unngå bruk av overnattingssteder uten kvalitetsavtale med Oslo kommune.

3.1.2.5 Boligtiltak til særskilte grupper

Det finnes en rekke botilbud for særskilte grupper blant annet under Bydel St.Hanshaugen og bydelenes Storbyavdeling. Her kan blant annet nevnes Schwensensgt bosenter, Fredensborg bosenter, Schandorffsgate – "Gode hus for skjeve liv", Ungbo m.m. Det er viktig at sosialtjenesten har god oversikt over tilbudene som finnes for ulike brukergrupper for å kunne gi god bistand til brukergrupper med spesielle utfordringer på boligmarkedet.

En del tidligere bostedsløse har ofte en lang historie bak seg med rus- og/ eller psykiske problemer. Mange opplever ensomhet og isolasjon ved etablering i bolig. Sosialtjenesten kan i slike tilfeller vurdere bistand til for eksempel støttekontakt eller andre tiltak for å fremme integrering i bomiljøet.

For å kunne tilby bostedsløse varige boforhold er det nødvendig at sosialtjenesten og det øvrige kommunale hjelpeapparatet legger til rette for en målrettet og helhetlig tiltakskjede mellom ulike hjelpeinstanser. Tiltakskjeden består i å finne løsning på midlertidige botilbud, fremskaffe boliger til vanskeligstilte og gi tilstrekkelig hjelp og oppfølging. Det er sentralt å ha gode samarbeidsrutiner mellom de ulike tjenestene.

3.1.3 Tiltakssenteret

Tiltakssenteret tilbyr råd, veiledning og støttesamtaler innen følgende områder:

- rusmiddelproblemer
- psykiske lidelser/psykiske problemer
- problemer med å mestre selvstendige boforhold
- bistand til forvaltning av egen inntekt
- bistand til å få utarbeidet en individuell plan for mennesker med behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Mennesker som sliter med rusavhengighet og/eller psykisk lidelse kan ha problemer med å mestre et selvstendig boforhold. I henhold til Oslo kommunes forskrift om kommunale boliger påhviler det bydelene å yte bistand til mestring av boforhold, bl.a ved inngåelse av samarbeidsavtale om oppfølgingstiltak ved inngåelse av leiekontrakt for kommunal bolig, i de tilfeller det er behov for hjelpetiltak.

Bydelen har fått statlige midler til et prosjekt for oppfølging av personer som er til behandling for rusproblemer og/eller er i fengsel og som trenger tett oppfølging ved utskriving. Overgangen til et liv utenfor institusjon er vanskelig, og mange sliter med tilbakefallsproblematikk. Prosjektet vil fokusere på oppbygging av nettverk, og egen bolig er en av forutsetningene for å lykkes.

Tiltakssenteret driver bomiljøarbeid på enkelte adresser hvor det er mange kommunale boliger til vanskeligstilte. Ved bomiljøarbeidet har ansatte fra Tiltakssenteret fast tilstedeværelse slik at beboere kan treffe representanter for kommunen og ta opp ulike problemer i forbindelse med boforholdet. Tiltakssenteret formidler ofte kontakt til Boligbygg med tanke på oppretting av feil og mangler. Ved bomiljøarbeidet kan en støtte beboeres egen aktivitet for bomiljøet ved for eksempel å bistå ved organisering av dugnader, beboermøter og andre fellestiltak.

Tiltakssenteret er sosialtjenestens utførertjeneste når det gjelder rustiltak og boligsosialt arbeid.

Tiltakssenteret behandler videre søknader/henvendelser som gjelder tjenester til voksne med psykiske lidelser: støttesamtaler/oppfølging for hjemmeboende med behov for bistand og støtte, bo- og omsorgstiltak, støttkontakt, brukerstyrt personlig assistent, avlastning og omsorgslønn. Tiltakssenteret samarbeider med boligkontoret om tildeling av bydelens samlokaliserte boliger for mennesker med psykisk lidelse.

3.1.4 Bestillerkontoret 18 +

Bestillerkontoret 18+ har ansvar for bistand til eldre og funksjonshemmede, og behandler søknader og fatter vedtak om tjenester.

Bestillerkontoret 18+ samarbeider med boligkontoret om tildeling av omsorgsboliger med- og uten tjenester samt om tildeling av tilrettelegte boliger til utviklingshemmede. Boligkontoret har ansvar for å fatte vedtak om tildeling av bolig etter innstilling fra Bestillerkontoret 18+.

Tildeling av samlokaliserte boliger med stedlig bemanning foregår ved at bestillerkontoret 18+ innstiller til vedtak etter at saken er behandlet og ferdig utredet. Boligkontoret har ansvaret for å fatte vedtak om tildeling av bolig, og deretter finne frem til en egnet konkret bolig i samarbeid med bestillerkontoret 18+.

3.1.5 Barneverntjenesten

Østensjø barneverntjeneste består organisasjonsmessig av to enheter, barnevernkontoret og oppfølgings- og tilretteleggertjenesten (OFOT). Barnevernkontoret har ingen spesifikke boligrelaterte oppgaver. Noen familier som barnevernkontoret har kontakt med, har imidlertid bolig som ikke er tilpasset familiens behov, noe som kan forsterke samspillsproblemer i familien. Når det gjelder botilbud til ungdom, er det en av OFOTs sentrale hovedoppgaver å tilrettelegge et differensiert boligtilbud til ungdom med tilknytning til bydelens barneverntjeneste.

Botilbudet omfatter aldersgruppen fra 16 til 23 år. Botilbudet består i dag av selvstendige boliger som blir tildelt gjennom boligkontoret eller ved kontraktetablering med private utleiery.

Det er også planlagt et bogruppertilbud bestående av 5 selvstendige leiligheter i en bolig med tettere oppfølging. Dette botilbudet vil utgjøre en overgangsmulighet for ungdom som ikke kan flytte direkte i egen bolig.

Målgruppens behov for egen bolig kan grovt sett deles inn i 3 ulike kategorier:

- ungdom som skal flytte ut av barndomshjemmet pga. vedvarende konflikter med familien og/ eller sitt nærmiljø
- ungdom som har mangelfull boevne pga. begrensede psykososiale ferdigheter og/eller problemer knyttet til rusmisbruk
- ungdom som skal flytte ut av institusjon eller fosterhjem.

Behovet for individuell oppfølging er svært ulikt. Det omfatter alt fra enkel veiledning i praktiske gjøremål i egen bolig, til trening på kompliserte samhandlingsoppgaver for å øke sosial kompetanse og boevne.

I tillegg kreves en aktiv oppfølging av samarbeidspartnere som skole, psykososial helse, politi/rettsapparat, arbeidsgivere og familien.

3.2 Kommunal bolig

Oslo kommune både leier og eier boliger som fremleies til vanskeligstilte grupper. I dag er de kommunale boligene i stor grad øremerket ulike grupper, og det er liten fleksibilitet i å kunne benytte boligene på tvers av gruppene.

Bydel Østensjø disponerer totalt 857 kommunale boliger. Av disse er 594 boliger kommunalt eid til utleie, 173 boliger innleid til utleie og 90 boliger privat eid med kommunal disposisjonsrett.

Under følger en oversikt over boliger beliggende i bydelen og en kort informasjon om tildeling.

3.2.1 Boliger som bydelen disponerer til sosialt vanskeligstilte og flyktninger

Det er per dags dato 487 ordinære kommunale boliger i bydelen øremerket sosialt vanskeligstilte og flyktninger.

Kommunal bolig er et sosialt virkemiddel som skal hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet i en periode. Det er et mål at alle som er i stand til det på sikt skal klare seg selv. Kommunal bolig tildeles etter forskrift om tildeling av kommunal bolig, vedtatt av bystyret 07.05.2003. Målgruppen for leie av kommunal bolig er personer som ikke selv eller ved hjelp av andre former for offentlig boligbistand greier å skaffe seg egnet bolig, herunder personer som har behov for bolig med særlig tilpasning grunnet alder, bevegelses- eller utviklingshemming. Etter forskriften må en boligsøker tilfredsstillte et sett med grunnkrav for å kvalifisere for kommunal bolig. Det stilles krav til botid i kommunen, alder, inntekt under en fastsatt grense samt at søker må antas å kunne mestre bosituasjonen sin, eventuelt med tilgjengelige hjelpetiltak. Følgende grupper skal i henhold til forskriften prioriteres høyest for tildeling av kommunal bolig:

- flyktninger som skal førstegangsboettes, herunder enslige mindreårige flyktninger som utløser et boligbehov hos omsorgsfamilien
- søkere som ikke har egnet bolig ved utskrivelse fra institusjon/fengsel og hvor boligtildelingen anses å være et viktig ledd i rehabiliteringen
- byfornyelseshusstander, der boligtildeling er nødvendig for gjennomføring av ønsket byfornyelse i kommunen.

Siste tilsagn om leie av kommunale bolig til sosialt vanskeligstilte og flyktninger ble gitt i februar 2008. Boligkontoret har fram til mai 2009 gitt konsekvent avslag på alle søknader om leie/bytte av kommunal bolig, uavhengig om husstander tilhører en av de prioriterte søknadsgruppene eller ikke. Dette er blitt gjort da ventelisten for tildeling av konkret bolig på et tidspunkt var vesentlig lengre enn 6 måneder for alle størrelser. Dette er i tråd med pkt 8.1. i Instruks til forskrift om tildeling av kommunal bolig i Oslo kommune: "Bydelen bør kun prioritere søkere til boliger som det er en realistisk mulighet for blir ledigstilt i nær fremtid, dvs. mindre enn 6 måneder frem i tid."

Hovedprinsippet for fastsettelse av husleie i kommunale boliger for vanskeligstilte er gjengs leie. Gjengs leie er den husleien en finner i sammenlignbare leiligheter i samme område. Leie i omsorgsboliger er kostnadsdekkende leie.

3.2.1.1 Boliger til sosialt vanskeligstilte

Bydelene disponerer kommunale boliger beliggende i egen bydel. Søknad om bolig sendes boligkontoret i bydelen. Antall boliger bydelen kan gi tilsagn om, avhenger av hvor mange boliger som er ledigmeldte eller under oppussing på det gitte tidspunktet. I 2008 flyttet 43 husstander inn i ordinær kommunal bolig. Hittil i 2009 (per 01.04.2009) har 16 husstander

flyttet inn og det ventes at bydelen ender opp med cirka 45 innflyttede husstander per 31.12.2009. Majoriteten av boligene er samlet i borettslag/sameier, men bydelen har én kommunal gård på Skullerud med 110 boliger.

I dag er det bydelsvis tildelingsrett på kommunale boliger til sosialt vanskeligstilte og flyktninger. Det betyr at ledigstilte boliger i en bydel går til søkere fra samme bydel. Det er i dag svært vanskelig å få til tildeling av boliger på tvers av bydelsgrensene. Søkere som ikke har egnet bolig ved utskrivelse fra institusjon eller fengsel og hvor boligtildelingen anses å være et viktig ledd i rehabiliteringen, skal prioriteres ved tildeling av ordinær kommunal bolig sammen med flyktninger (jfr. Forskrift av 7. mai 2003 om tildeling av kommunal bolig i Oslo kommune med tilhørende instruks).

3.2.1.2 Boliger til flyktninger

Nyankomne flyktninger bosettes i kommunale boliger, kommunalt disponerte boliger eller det skaffes bolig i det private leiemarked.

I 2008 bosatte bydelen 19 flyktninger (19 i 2007), hvorav 2 flyktninger bosatte seg privat på egen hånd. 17 flyktninger ble bosatt i bydelens kommunale boligmasse. Tildelingene er i samsvar med forskrift om tildeling av kommunal bolig i Oslo kommune. For 2009 har bydelen fått en kvote på 24 personer som skal bosettes. Bydel Østensjø har en utfordring med å få bosatt flyktningekvoten for 2009 da de fleste flyktningene som er bosettingsklare i asylmottakene i Norge er enslige. Mottak av 24 enslige vil medføre behov for et tilsvarende antall boliger.

3.2.2 Boliger til unge i etableringsfasen

Vanskeligstilt ungdom kan søke bolig i Ungbo, som er kommunens botilbud til denne gruppen. Boligsøkende ungdom som henvender seg til bydelen for bistand, henvises til Ungbo og det private markedet. Ungbo har ett boligtilbud for ungdom mellom 17 og 23 år beliggende i bydelen. Tildeling skjer sentralt. Dersom en søker ikke prioriteres for Ungbo-bolig, må tildeling av annen egnet kommunal bolig vurderes.

Barneverntjenesten ved Ofot disponerer i dag to gjennomgangsboliger tildelt av boligkontoret. Dette er korttidskontrakter med en leietid på inntil 6 måneder som kan forlenges med inntil nye 6 måneder ved behov. Dette er et kort tidsperspektiv for flere av ungdommene.

I tillegg har Ofot etablert ungdom på det private leiemarkedet. Ofot har i dag kontrakt med en av disse utleierne. For øvrig inngår ungdommene selvstendige private leiekontrakter. Ut over dette har bydelen ingen boligtilbud til ungdom per dags dato, men bydelen jobber med å tilpasse en eiendom til ungdom med behov for tiltak fra barneverntjenesten i samarbeid med Boligbygg Oslo KF, som er boligens eier.

3.2.3 Boliger til fysisk funksjonshemmede

Det er 17 kommunale boliger i bydelen som er øremerket fysisk funksjonshemmede. Søkere fra bydelen har ingen fortrinnsrett til disse boligene. Tildeling skjer sentralt i Boligbygg Oslo KF på tvers av bydelsgrensene.

Søknad om bolig sendes boligkontoret i bydelen. Søknad anbefales av bydelen og oversendes Boligbygg Oslo KF.

3.2.4 Boliger for eldre

En omsorgsbolig er en bolig som er tilpasset orienterings- og bevegelseshemmede. Den har såkalt "livsløpsstandard"; dvs. den er uten terskler, har ekstra brede døråpninger tilpasset gåstol/rullestol og har ellers god fremkommelighet mellom rom og funksjoner. En omsorgsbolig er beboerens eget hjem. Den skal utformes som selvstendig bolig på minimum 50 kvm. eller som enhet i fellesskapsbolig med fellesarealer.

Bydelens ordinære omsorgsboliger er ikke bemannet, men beboere blir tildelt hjemmetjenester etter behov på individuell basis som andre hjemmeboende. Beboeren betaler ordinære egenandeler for disse tjenestene.

Bydelen har også flere trygdeboliger. Dette er eldre, mindre leiligheter (i hovedsak ettroms) som ikke oppfyller ovennevnte krav til å kunne betegnes som omsorgsbolig.

Beboere i trygde- og omsorgsboliger skal være eldre som av helsemessige grunner ikke kan bli boende i eget hjem, men som ikke er i behov av sykehjem. Meningen er at beboer skal oppnå å få sitt tjenestebehov bedre dekket enn tidligere eller at søker får mindre behov for tjenester pga. økt mulighet for egenomsorg. Tildeling av trygde- og omsorgsbolig skjer derfor i utgangspunktet på bakgrunn av alder og medisinske behov.

Fra og med 01.01.2004 skal likevel alle søknader om denne type bolig behandles etter "Forskrift av 07.05.2003 om tildeling av kommunal bolig i Oslo kommune". Dette innebærer at det stilles strengere krav til dokumentasjon som skal vedlegges søknaden, bl.a. må utskrift av ligning og bekreftelse på nåværende inntekt dokumenteres.

Omsorgsbolig med tjenester er for personer med særlige boligbehov pga. alder og helsemessige årsaker. Boligens utforming er tilpasset en pleiesituasjon og bruk av forflytningshjelpemidler. I tilknytning til boligen er det tilgjengelig personell for bistand og tilsyn på døgnbasis.

Hva er omsorgsboliger med tjenester – og hvem er de for?

- En omsorgsbolig med tjenester i Bydel Østensjø er for de som på grunn av alder og helsemessige årsaker har behov for omsorgsbolig med tilgjengelig personell på stedet. Boligens utforming er tilpasset en pleiesituasjon og bruk av forflytningshjelpemidler.
- En omsorgsbolig med tjenester er for de som har behov for bistand, tilsyn og trygghet og hvor dette ikke kan ivaretas i nåværende bolig
- Tilbudet er en del av omsorgskjeden i Bydel Østensjø og skal gjøre det mulig å bo i en bolig og ikke i institusjon, selv om behovet for tjenester kan være stort.

Bydelen har mange omsorgsboliger for eldre, på ulike steder i bydelen. I 2007 ble det etablert egne omsorgsboliger *med tjenester* i 2 boligkomplekser, Utmærkveien og Skøyenkroken, i tillegg til 6 slike leiligheter i Enebakkveien som ble etablert i 2006. Tilbudet innebærer til sammen 39 omsorgsboliger med fast bemanning, samt dagaktiviteter. Disse skal kunne være en god erstatning for aldershjems plass, og forebygge behov for sykehjems plass.

Bydelen planlegger å øke sin aktivitet knyttet til omsorgsboliger med tjenester da bydelen har et stort behov for raskt etablerte omsorgsboliger. Det er i budsjett 2009 forutsatt at antall omsorgsboliger med tjenester, ved ledighet i leiligheter, økes med 14 i Enebakkveien og med 7 i Skøyenkroken, slik at antallet omsorgsboliger med tjenester i alt økes til 60 i løpet av 2009.

Med den forventede økningen av de eldste eldre i bydelen er det forventet at behovet for omsorgsboliger med tjenester vil øke med 40-60 nye omsorgsboliger i løpet av planperioden fram til 2013. Deretter er det forventet at antallet personer over 80 og 90 år vil synke, og at

behovet for omsorgsboliger med tjenester vil kunne endres som følge av dette.

Det antas at det vil kunne være mulig å dekke behovet for omsorgsboliger med tjenester ved en gradvis utvidelse av tilbudene i Enebakkveien, Skøyenkroken og Utmarkveien, særlig fordi antallet i Utmarkveien vil kunne økes en del ved ombygging/rehabilitering og eventuelt påbygging.

En utvidelse av tilbudet i en slik størrelsesorden vil imidlertid innebære at de fleste av boligene som blir ledige i Enebakkveien, Skøyenkroken og Utmarkveien vil måtte forbeholdes den målgruppen som trenger omsorgsbolig med tjenester. Dette igjen vil innebære at det blir færre vanlige omsorgsboliger for innbyggere som trenger bolig med livsløpstandard, men som ikke behøver omsorgsbolig med tjenester. I den forbindelse vurderes det om det bør planlegges omsorgsboliger i for eksempel Rustadgrenda 1 som i dag har dårlig trygdeboligstandard.

Bydelen har kontaktet Boligbygg Oslo KF om å prioritere oppstart av forprosjekt for rehabilitering av eiendommene Utmarkveien 2 og Rustadgrenda 1.

Når det gjelder Utmarkveien 2, har denne eiendommen et stort rehabiliteringsbehov, og inneholder i dag et legekontor og en del hybler som i dag benyttes til kontorer. Store deler av Rustadgrenda 1 er rehabilitert i de senere årene, men de tre øverste etasjene har en så lav standard at de ikke kan benyttes til omsorgsboliger. Det er behov for rehabilitering av disse boligene til dagens standard for omsorgsboliger.

Bydelen kontaktet i mai 2009 boligbyggelagene OBOS, USBL samt flere andre store utbyggere for å undersøke om en eller flere av foretakene har planer om å bygge boliger med universell utforming i Bydel Østensjø. OBOS har opplyst om planer om å bygge boliger med universell utforming ved Bogerud senter og Oppsal senter i bydelen. Antall boliger og størrelsen på disse kunne ikke OBOS informere om da planene ikke er endelig vedtatt. Når det gjaldt de andre foretakene, har ingen igangsatte prosjekter eller planer om å bygge slike boliger i Bydel Østensjø i nær fremtid.

3.2.5 Boliger for utviklingshemmede

Bydel Østensjø har 45 leiligheter for mennesker med utviklingshemming i boliger med stedlig personalbase. Disse er fordelt på 6 samlokaliserte boliger. I tillegg får for tiden 6 eksterne beboere oppfølging fra personalbasen ved Bryn bolig. For flere tjenestemottakere med utviklingshemming eller funksjonshemming kjøpes det heldøgns bo- og omsorgstjenester fra kommunal eller privat leverandør.

Bydelen er kjent med at flere utviklingshemmede kan få behov for et heldøgns bo- og omsorgstilbud i nær fremtid. Flere har i dag en sårbar omsorgssituasjon på grunn av omfattende hjelpebehov og foresattes høye alder. I 2009 tas det ikke sikte på etablering av nye tilbud, men det vil bli vurdert mulige løsninger for fremskaffelse av tilrettelagte botilbud etter nærmere vurdering av individuelle behov.

3.2.6 Boliger for personer med psykiske lidelser

Bydelen har 3 samlokaliserte boliger for personer med psykiske lidelser med til sammen 27 boenheter. I tillegg kjøper bydelen eksterne bo- og omsorgstilbud. Fremskaffelse av adekvate botilbud er en utfordring da bydelen får tilmeldt fra spesialisthelsetjenesten et økende antall utskrivningsklare personer som har behov for kostnadskrevenne tiltak.

3.3 Startlån og boligtilskudd til etablering i bolig

Startlån og boligtilskudd til etablering er virkemidler som skal bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet kan etablere seg i egen bolig eller opprettholde nøktern og egnet bolig i Oslo kommune. Personer som har behov for rimelig boliglån kan søke lån og tilskudd. Søknad om startlån og boligtilskudd til etablering behandles av bydelene. Helse- og velferdsetaten har ansvar for budsjett, rapportering, administrasjon av lånekvoter og oppfølging av innvilgede lån.

3.3.1 Startlån til etablering i bolig

De fleste som blir innvilget startlån er unge som skal førstegangsetableres. Det er krav om at en må kunne betjene lån. De fleste startlån blir gitt til kjøp av brukt bolig. Oslo kommune som helhet lånte ut 636 mill. kr i 2007. Disse midlene ble fordelt på 616 lån. Dette gir et gjennomsnittlig lån på kr 1 033 000. 2008-statistikk for Oslo som helhet foreligger ikke per dags dato, men Bydel Østensjø hadde et utlån i 2008 på kr 49 890 000.

I Bydel Østensjø ble det i 2008 gitt lån til 44 personer. Disse fikk i snitt cirka kr 1 130 000 hver.

Kvoten for startlån i 2009 ligger på 750 mill. kr for Oslo, hvorav kvoten til Bydel Østensjø er kr 41 490 000. Dette er altså en markant nedgang i kvoten sett i forhold til 2008.

Problemstillinger i tilknytning til søknader om startlån:

- For lav inntekt til å få lån til å kjøpe bolig
- For høy inntekt til å få fullfinansiering fra boligkontoret
- Gjeldsproblemer

3.3.2 Startlån til refinansiering

Refinansiering kan gis til husstander som er i fare for å miste boligen. Det er krav om at det skal være en eller flere uforutsette hendelser som er årsak til at husstanden står i fare for å miste boligen. Vanlige grunner er plutselig arbeidsledighet, sykdom eller uventet inntektsnedgang. Hvis bydelen skal kunne gi tilskudd til refinansiering er det krav om at inntektsnedgangen er varig.

I 2006 var 11 % av alle startlån lån til refinansiering. I 2007 var andelen sunket til 7 %. Tall for 2008 foreligger ikke per dags dato, men Bydel Østensjø, i likhet med Oslo kommune som helhet, har i 2008 og de 3 første månedene i 2009 merket en økning i antall søknader om startlån som gjelder refinansiering av egen bolig. Det er ventet at denne trenden vil vare i en tid fremover.

Problemstillinger i tilknytning til søknadsbehandling:

- Søker kan klandres for at søker/søkerne er kommet opp i et økonomisk uføre
- Hvis lån ikke ytes, vil boligen bli tvangssolgt
- Familien havner på gata.
- Spillegjeld
- Privat gjeld
- Søker har ikke vilje eller evne til å betale sine regninger

3.3.3 Boligtilskudd til etablering

Boligtilskudd kan gis til personer som er varig uføretrygdet eller har lav utdanning og liten inntekt uten store muligheter til økning av inntekten.

Av de 44 personene som fikk lån ble det i tillegg ytt boligtilskudd til 18. Disse fikk i gjennomsnitt kr 530 000 i tilskudd i tillegg til lån.

Problemstillinger i tilknytning til søknadsbehandling:

- Lav inntekt nå, men mulighet til å øke inntektene senere
- Midlertidige inntekter regnes ikke som inntekt
- Gjeldsproblemer
- Tidligere mislighold

3.4 Boligtilskudd til tilpasning av bolig og tilgjengelighetstiltak

Ved hjelp av boligtilskudd til tilpasning av bolig og/eller startlån kan personer med fysisk funksjonshemming få mulighet til å utbedre eksisterende bolig eller å kjøpe seg en bolig som er tilpasset eget behov.

For tilskudd er det streng behovsprøving. For lån er det nok at søker har betjeningsevne og at boligen er nøktern og egnet for søker/søkerne, samt at det er snakk om en utbedring/tilpasning og ikke ren oppussing. Det ble innvilget 18 søknader i Bydel Østensjø i fjor. Totalt utbetalte Bydel Østensjø nærmere kr 480 000 til disse tilpasningene.

Gjennom tilskudd til generelle tilgjengelighetstiltak kan borettslag, sameier og boligutleiery søke om tilskudd til tiltak for å lette tilgjengeligheten i fellesarealer i tilknytning til bolig.

Problemstillinger:

- Husbanken saksbehandler alle søknader om boligtilskudd til tilpasning som gjelder kommunale boliger. Dette tar mye tid
- Det skal tas pant i boligen til alle søkere som får tilskudd som overstiger kr 40 000. Dette betyr at boligen ikke må være overheftet
- Det kan være vanskelig å skille på hva som er oppussing og hva som er utbedring/tilpasning.
- Det kan være vanskelig å vurdere hva som er en nøktern tilpasning

3.4.1 "Prosjekt boligtilpasning"

Boligkontoret har i samarbeid med ergoterapitjenesten og NAV hjelpemiddelsentral, deltatt i et bolignettverket "Prosjekt boligtilpasning". Her samarbeides det for å tilrettelegge boliger for personer med fysisk funksjonshemming og svak økonomi. Både NAV hjelpemiddelsentral og boligkontoret kan yte tilskudd til tilpasning, noe som har åpnet for et todelt tilskudd til utredning- og prosjektering. Hensikten med samarbeidet er at funksjonshemmede skal få en mer hensiktsmessig boligløsning og at brukerne skal oppleve en helhetlig boligrådgivning fra de offentlige etater. Bydel Østensjø er en av fire bydeler i Oslo som er med i dette samarbeidet.

Helse- og velferdsetaten forvalter en kommunal tilskuddsordning som skal bidra til gjennomføring av tiltak som bedrer tilgjengeligheten i fellesarealer i boliger hvor det bor flere eldre og/eller funksjonshemmede. Borettslag, boligsameier, gårdeiere og kommunale boligforvaltere kan søke tilskudd til tilgjengelighetstiltak i fellesarealer. Det kan søkes tilskudd til hel eller delvis dekning av kostnadene til tilgjengelighetstiltak i fellesarealer både inne og

ute, for eksempel:

- utbedring av inngangsparti
- montering av elektrisk døråpner
- montering av ekstra håndløper/gelender i trappeoppgang
- merking av trappetrinn i oppgang eller inngangsparti

3.5 Bostøtteordninger

Bostøtte er et behovsprøvd økonomisk virkemiddel som skal bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet klarer sine boutgifter. Oslo kommune har i dag fem ulike bostøtteordninger. I tillegg kommer statens bostøtteordning.

Disse bostøtteordningene er rettet inn mot ulike grupper og ivaretar ulike hensyn. Bydelene administrerer tre av ordningene.

3.5.1 Kommunalt boligtilskudd (KBT)

KBT er forbeholdt trygdede og pensjonister med lave inntekter.

KBT ytes til personer med ytelser som alderspensjon, (varig) uførepensjon, etterlattepensjon og unge uføre. Søkere må være registrert i Oslo og ha trygdesak ved et av Oslos NAV kontor. Ordningen omfatter selvstendige boforhold.

Pensjonater, hospits og trygdeboliger faller utenfor ordningen. Boligtilskuddets størrelse er begrenset oppad til kr 1000 per mnd.

3.5.2 Bostøtte for leietakere i kommunale boliger (BKB)

BKB er forbeholdt personer som leier kommunal bolig forvaltet av Boligbygg Oslo KF. Forskrift for leietakere i kommunal bolig ble vedtatt av bystyret 15.03.2000.

Ordningen har som formål å gi økonomisk støtte til kommunale leietakere som trenger det for å kunne betale gjengs leie eller markedsleie, og ble etablert som et ledd i overgangen fra generelle boligsubsidier til personrettet støtte til dem som trenger det mest.

Det stilles som vilkår for BKB at søker skal ha søkt om statlig bostøtte fra Husbanken. Ved underskrift på søknad om BKB, gir søker kommunen fullmakt til å kreve at den statlige bostøtten blir utbetalt til kommunen som refusjon for den BKB som gis. Støttebeløpet trekkes av direkte fra husleien. Leietakere som også er berettiget til andre kommunale støtteordninger, som kommunalt boligtilskudd (KBT) eller saneringsstøtte for beboere berørt av byfornyelse, kan i stedet velge en av disse ordningene. Leietaker har imidlertid kun rett til én av de kommunale støtteordningene.

Bystyret har i forbindelse med behandlingen av Bystyremeldingen om sosiale boligvirkemidler bedt byrådet fremme en sak om endring av forskrift om bostøtte for leietakere i kommunale boliger i Oslo kommune med sikte på utvidelse av den kommunale bostøtteordningen. Sak er under utarbeidelse og omhandler en utvidelse av bostøtteordningen slik at den også vil omfatte personer som har leieforhold med gjengs leie eller markedsleie med kommunen etter vedtak om kommunalt disponert bolig etter forskrift av 07.05.2003.

En slik endring vil bety at alle som har fått et vedtak om leie av kommunal bolig vil bli behandlet likt og ha samme rett til bostøtte, uansett om boligen er kommunalt eid eller innleid fra en privat eiendomsforvalter.

3.5.3 Statlig bostøtte

Statlig bostøtte er en statlig økonomisk støtteordning som administreres av Husbanken og kommunene. Formålet med ordningen er å hjelpe husstander med lave inntekter og høye bostøttegifter til å etablere seg og bli boende i en god bolig

I Oslo har bydelene egne boligkontor som fungerer som bostøttekontor. Det er bostøttekontoret som skal ta i mot søknad og besvare spørsmål om ordningen.

Stortinget har for 2009 bevilget 2 740 mill. kr til bostøtteordningen, og ordningen styrkes betydelig gjennom forenklinger og forbedringer.

Viktige endringer i bostøtten fra juli 2009

I statsbudsjett for 2009 vedtok regjeringen å utvide den statlige bostøtteordningen, se lenke til St.prp. nr. 11 (2008-2009) "Ei styrkt bustøtte" på husbanken.no. Endringene innebærer at ca. 50 000 nye husstander vil kunne få bostøtte.

I løpet av første halvdel av juni 2009 planlegger Husbanken en landsomfattende kampanje for å gjøre bostøtteordningen kjent. Nytt brosjyremateriell planlegges å være på plass innen medio juni 2009. Kommunene vil hjelpe til med å gjøre denne nye bostøtten kjent blant sine innbyggere, f.eks. ved informasjon på kommunens nettsider, distribusjon av brosjyremateriell og annonsering i Nordstrands blad.

Målet med den nye bostøtteordningen er at antall mottakere skal øke med 50 %. På kort sikt vil en økning i tallet på bostøttesaker kunne komme til å øke administrasjonskostnadene i kommunene noe. På lengre sikt vil ny bostøtteordning kunne innebære færre søknader om sosialhjelp og kommunal bostøtte.

Noen av de viktigste endringene er:

- Alle personer over 18 år som er folkeregistrerte i Norge, skal kunne få bostøtte, også studenter med barn. Bostøtte skal ikke gis til studenter uten barn og militære/sivilt tjenestepliktige
- Finansieringskravet skal fjernes for alle boliger. Ellers skal boligen være godkjent for bruk hele året og være en selvstendig bolig med egen inngang, ha funksjonalitet for hvile og matlagning samt ha eget toalett og bad. Med finansieringskrav menes det at boligen er finansiert med enten oppføringslån/utbedringslån fra Husbanken, kjøps- eller grunnlån fra Husbanken, utbedringslån/etableringslån/startlån fra kommunen av midler lånt i Husbanken, eller oppstartings- eller investeringstilskudd fra Husbanken til omsorgsboliger.
- Når det gjelder formue, vil leietakere få lignet netto formue inntil kr 250 000 som et fribeløp som blir holdt utenfor ved beregningen av bostøtte. For de som eier boligen de søker bostøtte for, blir ligningsverdi opp til kr 500 000 holdt utenfor. Ut over disse fribeløpene blir 16 % av lignet netto formue lagt til inntekten
- Det vil etter planen bli kompensasjonsordninger for pensjonister og unge uføre. Målet med kompensasjonsordningene er at de som fikk bostøtte før omleggingen, ikke skal få uønskede reduksjoner etter

3.6 Oppfølging av namsmannssaker

Tiltakssenteret har gjennomført prosjektet "Færre utkastelser" i perioden 2006-2008 med støtte fra Husbanken. Prosjektets formål var å redusere antall namsmannssaker og utkastelser, og er del av den statlige strategi for å forebygge bostedsløshet. Prosjektet ble avsluttet ved årsskiftet 2008/2009, og virksomheten innlemmes i ordinær virksomhet.

Hovedutfordringene framover er blant annet:

- videreutvikle samarbeid og oppfølgingsmetodikk rundt personer med gjentatte husleierestanser og/eller utkastelsessaker
- videreutvikle det formaliserte samarbeidet med Boligbygg Oslo KF og private utleiery
- videreutvikle det boligsosiale arbeidet i bydelen.

I de fleste tilfeller forfaller husleien med forfall den første i hver måned. Når husleien uteblir, pleier de fleste utleiery å purre på husleien etter ca 10-14 dager. I purringen gis det gjerne 14 dagers frist på å betale. Utleier har ingen plikt til å gi en slik purring. Dersom husleien fortsatt ikke blir betalt, sendes et spesielt varsel om at husleien med renter og omkostninger må betales innen 14 dager, i motsatt fall vil utkastelse bli begjært (§4-18 varsel)

Bydelens rutiner og saksbehandling ved varsler om utkastelse og tvangssalg er utarbeidet og regulert i samsvar med Fellesskriv 8/2006 som omhandler slike saker. Ved varsler om utkastelse sendes det ut standardbrev om råd og veiledning til beboer med kopi til Namsfogden innen 3 dager. Brevet inneholder navn og direkte telefonnummer til aktuell saksbehandler. Alle beboere registrert med telefon blir kontaktet. Det er samme rutine ved varsel om tvangssalg bortsett fra at kopi til saksøker ofte blir utelatt. Saksøker i denne sammenheng er som oftest Hammersborg Inkasso.

Boligbygg Oslo KF startet høsten 2007 igjen opp med å sende bydelene en liste over de beboere som mottar et "§4-18 varsel." Bydelen har siden oppstart hatt særlig fokus på kommunale leietagere med tanke på forebyggende systematisk oppfølging for å forhindre begjæring om utkastelser. Alle kommunale beboere på "4-18 varslet" blir kontaktet per telefon eller hjemmebesøk. Boligbygg Oslo KF sender for øvrig også kopi til bydelen av begjæringsbrevet som sendes til Namsfogden i Oslo. Namsfogden sender alltid kopi av varsel om begjæring om utkastelse til bydelens sosialtjeneste.

3.7 Booppfølging og bomiljøarbeid

3.7.1 Individuell booppfølging

Individuell booppfølging er arbeid rettet mot enkeltpersoner med det formål at personen selv skal mestre boforholdet sitt. Individuell booppfølging er bydelenes ansvar, og kan også inngå i en individuell plan.

Eksempler på forhold som kan inngå i booppfølging er:

- praktisk botrening, vask, stell, hygiene, innkjøp
- personlig økonomi, herunder forpliktelser knyttet til boforholdet
- veiledning om ernæring og matlaging
- bistand til å bli kjent i lokalmiljø, møteplasser
- sosial trening
- nettverksbygging, forebygge isolasjon
- sykdomsstring, medisinbehandling, russtring
- familie-/samlingsveiledning

- behandling av naboklager / megling i nabokonflikter
- sysselsetting, fritidsaktiviteter
- koordinere hjelpetiltak rundt brukere.

Det er et økende antall personer med sammensatte problemer, ofte i form av rusmiddelproblemer og/eller psykiske lidelser, som trenger oppfølging for å kunne bo i sine boliger. Dette gjelder grunnleggende botrening, gjennomgang av husordensregler, praktisk hjelp og veiledning bl.a. vedrørende økonomi. Individuell booppfølging skal sikre at beboere som mangler grunnleggende ferdigheter for å klare seg i egen bolig, kan settes i stand til å ta ansvar for å meste sitt eget boforhold. Denne oppfølgingen skal være med å sikre stabile boforhold og forebygge ytterligere sosiale problemer. Videre skal booppfølging forebygge utkastelser og bostedløshet og på den måten redusere bruk av midlertidige botilbud.

Integrering av vanskeligstilte i ordinære bomiljøer er en overordnet målsetting, og det innebærer at det er et økende behov for individuell booppfølging til vanskeligstilte.

Forskrift om tildeling av kommunal bolig regulerer at det skal inngås en samarbeidsavtale om hjelpetiltak som er nødvendige for at søker skal mestre bosituasjonen. Brudd på samarbeidsavtalen vil være et moment ved vurdering av boligtilbud ved utløp av leietid, og eventuell oppsigelse av leieforholdet ved mislighold av leieavtalen. Dette gjelder likevel ikke for beboere i de samlokaliserte boligene med bemanning, som normalt har et rettskrav på tjenester integrert i boligtilbudet uavhengig av evne til å inngå forpliktende samarbeidsavtaler.

3.7.2 Bomiljøarbeid

Bomiljøarbeid handler om systematisk arbeid med sikte på tilrettelegging av det fysiske og sosiale bomiljøet for at alle beboere skal trives. Det er hovedfokus på fellesskap og samhandling. Bomiljøarbeid kombineres ofte med individuell booppfølging.

Sosialtjenesten har prioritert oppfølging i enkelte bomiljøer ved å ha faste miljøarbeidere på stedet til faste tider et par ganger i uka. Dette har vist seg å ha en positiv effekt for å forebygge problemer og stabilisere bomiljøer.

KAPITTEL 4 BOLIGSOSIALE UTFORDRINGER: KARTLEGGING AV BOLIGBEHOV FOR VANSKELIGSTILTE

4.1 Opplegg og gjennomføring

Målgruppen for kartleggingen har vært vanskeligstilte på boligmarkedet. I NOU 2002:2 Boligmarkedene og boligpolitikken er målgruppen definert som følger: *"Vanskeligstilte på boligmarkedet er de som av en eller annen grunn er uten bolig, lever med ustabile boforhold eller har vanskeligheter med å bli boende i bolig."*

I månedene mai og juni 2008 ble det foretatt en kartlegging av husstander som av ulike årsaker var i kontakt med tjenesteapparatet i bydelen for å finne frem til hvor mange som er vanskeligstilt på boligmarkedet, og hvilket behov for botilbud de ulike har. Dette tallmaterialet inngår som grunnlag for planlegging av boligtiltak de neste 4 årene.

Tjenester som har bidratt til kartleggingen, er NAV Østensjø, tiltakssenteret, barneverntjenesten, bestillerkontoret 18+ og boligkontoret. Husstander som var i kontakt med disse tjenestene de siste tre månedene dannet grunnlaget for kartleggingen. De statlige og kommunale boligvirkemidlene er rettet inn mot ulike grupper vanskeligstilte. I kartleggingen er det derfor benyttet følgende inndeling i målgrupper:

Flyktning, fysisk funksjonshemmet, utviklingshemmet, psykiatri, rus, sosialt vanskeligstilt, økonomisk vanskeligstilt og rus/psykiatri. Kategorien "Annet" omfatter problematikk som ikke inngår i de nevnte målgrupper, eksempelvis aldersdemens.

For å bli registrert med et boligbehov i undersøkelsen måtte et av følgende kriterier være oppfylt:

Uten bolig, uegnet bolig eller kan miste bolig.

4.2 Om kartleggingsmetoden

Denne kartleggingen har ikke vært en brukerundersøkelse av boligbehov i bydelen, men har tatt utgangspunkt i brukere av bydelens tjenesteapparat i en tidsbegrenset periode.

Datagrunnlaget i kartleggingen er registrerte opplysninger som bydelens tjenestesteder har om husstandene. Forut for kartleggingen ble kartleggingsmetoden tatt opp og gjennomgått med de ansatte som skulle foreta kartleggingen. Informasjonsmateriell ble i tillegg utlevert.

Spørsmål i kartleggingen rettet mot anbefalt bosituasjon og tjenesteoppfølging, baserer seg på faglige vurderinger som bydelens ansatte gjør. De ansatte ble bedt om å foreta en vurdering av anbefalt bosituasjon ut i fra det som fra deres synspunkt hadde vært ideelt for bruker. Det er derfor mulig at tjenestestedet har anbefalt en bo- og tjenestesituasjon som ikke er i overensstemmelse med det brukeren selv ønsker. En undersøkelse rettet mot brukergruppene ville muligens gitt andre svar enn det bydelens ansatte her gir, men ville blitt svært ressurskrevende å gjennomføre.

Vurderingene kan også være forskjellig mellom de ansatte i bydelen. Det er grunn til å tro at ansatte ved hjemmebaserte tjenester kan legge vekt på andre beskrivelser og anbefalinger enn en ansatt i sosialtjenesten. Dette kan blant annet gi utslag i hvilken tjenesteoppfølging som anbefales. De virkemidler som av ansatte oppfattes som tilgjengelig for å gjøre noe med boligsituasjonen, vil også være av betydning for hva som vurderes som idealsituasjonen.

Metoden har sine begrensninger som det er viktig å kjenne til. En av disse er tidsavgrensningene metoden bygger på. Kriterier på hvilke tjenestesteder som skal delta og hvilke brukere som skal kartlegges, gjør at noen personer vil falle utenom. Slike metoder vil alltid ha mørketall, noe denne også kan ha. Vi regner med at det vil finnes innbyggere i bydelen som av ulike årsaker ikke blir fanget opp i en slik kartlegging. Allikevel vil kartleggingsmaterialet med sitt tallmateriale gi uttrykk for hvilke behov de ulike målgruppene har.

4.3 Resultater fra kartleggingen

4.3.1 Antall undersøkte husstander og fordeling på målgrupper

Oppsummert viser resultatet fra kartleggingen at:

- Det er 349 husstander i bydelen som er registrert med et boligproblem
- 69 husstander hadde barn under 18 år
- 139 husstander var uten egen bolig, hvorav 17 husstander med barn
- 145 husstander bor i en bolig som er uegnet for deres boligbehov
- Manglende tilpasning av bolig er viktigste grunn til uegnet bolig
- 38 % (133) av husstandene med et boligproblem har svak økonomi
- 63 husstander har et rusproblem
- 103 husstander trenger samlokalisert bolig, hvorav 69 husstander trenger oppfølging i tillegg
- 188 husstander trenger ordinær bolig, hvorav 87 husstander trenger oppfølging i tillegg
- De fleste som er anbefalt ordinær bolig, tilfredsstillere kriteriene for tildeling av kommunal utleiebolig
- 58 husstander trenger en eller annen form for tjenesteoppfølging i tilknytning til bosituasjonen, flertallet er i behov av økonomisk hjelp eller tilpasning av nåværende bolig.

Som det fremgår av ovenstående omfattet kartleggingen 349 husstander. Av disse er det 69 husstander med barn under 18 år. 233 av 349 husstandene, cirka 67 %, tilhører en sekundær målgruppe i tillegg til å tilhøre sin primære målgruppe.

Tallene i tabeller og figurer nedenfor gjelder antall husstander.

I kartleggingen er husstandene plassert i målgrupper ut i fra det kjennetegn som er mest framtrædende for boligproblemet. Det er gitt mulighet til å registrere husstandene i en primær og sekundær målgruppe. Hensiktene er å få kartlagt tilleggsproblematikk. Sosialt vanskeligstilte er den største målgruppen. Felles for disse er at de har liten eller ingen inntekt og har behov for økonomisk bistand til å dekke sine bo- og livsoppholdsutgifter. Mange av dem kan også ha andre tilleggsproblemer.

Det er også verdt å merke seg andelen rusmiddelmissbrukere og psykiatriske langtidspasienter. Det er i alt henholdsvis 59 og 58 husstander som har en eller annen form for problematikk knyttet til rus eller psykiatri og som har behov for et boligtilbud.

Tabell 1: Antall husstander med boligbehov etter målgrupper

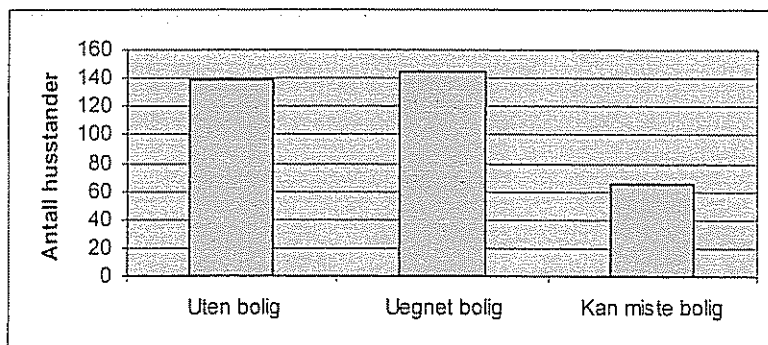
	Primær målgruppe	Av disse fordeler husstander med personer over 67 år seg på denne måten:	Av disse fordeler husstander med personer under 24 år seg på denne måten:	Sekundær målgruppe.
Flyktning	5	-	2	2
Fysisk funksjonshemmet	60	42	-	8
Utviklingshemmet	24	-	9	2
Psykiatrisk langtidspasient	58	2	9	8
Rusmiddelmisbruker	59	2	7	4
Sosialt vanskeligstilt	71	3	6	111
Økonomisk vanskeligstilt	43	3	3	90
Rus/Psykiatri	18	-	1	-
Annet	11	6	-	8
SUM	349	58	37	233

4.3.2 Kartlagt bosituasjon

Bosituasjonen til de kartlagte husstandene er delt inn i tre kategorier, jf. figur 1 Kartlagt bosituasjon:

- Uten bolig.
- Uegnet bolig
- Kan miste bolig

Figur 1: Kartlagt bosituasjon

4.3.2.1 Uten bolig

Følgende definisjon er lagt til grunn: Som "uten bolig" regnes her personer som ikke disponerer egen eid eller leid bolig og er henvist til tilfeldige boalternativer, samt personer som ikke har ordnet oppholdssted for kommende natt. Dette omfatter også personer som oppholder seg på institusjoner, i fengsel, hospits eller liknende som ikke har eget bosted ved eventuell utskrivelse. Som bostedsløse regnes også den som bor midlertidig hos slektninger eller venner (Bostedsløshet i Norge, Ulfrstad, Byggforsk 1997).

Husstander uten bolig var den største gruppen i kartleggingen og utgjorde hele 139 husstander, det vil si 40 % av det kartlagte materialet. Felles for de fleste er at de har lav eller ingen inntekt, og befinner seg i lite tilfredsstillende livssituasjon med stor grad av usikkerhet og uforutsigbarhet i tilknytning til framtidig bosituasjon. Spesielt alvorlig er dette for de 17 husstandene som har barn.

I tabell 2 fremkommer det at de fleste uten bolig tilhører gruppene "rusmiddelmisbruker" eller "sosialt vanskeligstilte". Det er 68 av 139 husstander som ikke har noen form for midlertidig

organisert botilbud fra det offentlige hjelpeapparatet. Av disse 68 overnatter 63 hos bekjente/familie, og 5 er helt uten sted å overnatte. Kartleggingen gir ikke svar på hvor lenge husstandene har vært uten bolig, eller hvor mange ganger de har flyttet f.eks de siste 5 årene. Andre undersøkelser av bostedsløse viser imidlertid at de flytter ofte, og da oftest mellom bekjente og de ulike tilbudene det offentlige har å tilby. (Byggforsk 1998)

Tabell 2: Bostedsløse fordelt på målgruppe og bosituasjon

	Bor på hospits o.l.	Bor midlertidig hos familie	Midlertidig opphold på institusjon	Utendørs	SUM
Flyktning	-	-	1	-	1
Fysisk funksjonshemmet	-	4	-	-	4
Utviklingshemmet	-	-	3	-	3
Psykatri	1	9	15	2	27
Rus	8	17	23	1	49
Sosialt vanskeligstilt	6	21	9	-	36
Økonomisk vanskeligstilt	-	4	-	1	5
Rus/Psykiatri	2	8	3	1	14
Annet	-	-	-	-	-
SUM	17	63	54	5	139

4.3.2.2 Uegnet bolig

I kartleggingen er følgende kriterier lagt til grunn for å kalle en bolig uegnet:

- Det foreligger vesentlige mangler ved boligen (for eksempel mangel på bad/wc innvendig) og/eller
- trangboddhet (flere enn 3 personer per soverom) og/eller
- boligen er ikke nødvendig tilpasset for funksjonshemmede.
- Boligens standard/ tilstand er så dårlig det kan være forbundet med helsefare å bo der (for eksempel råte, mugg og manglende isolasjon).
- Det finnes forhold i tilknytning til boligen som virker truende på søkeres velferd (for eksempel der boligen ligger i et hardt belastet rusmiljø og personen er under rehabilitering og prøver å bli rusfri).

I kartleggingen utgjorde denne gruppen 145 husstander.

Personer/husstander som har behov for mer tjenesteoppfølging og pleie enn det som kan gis i nåværende bolig har også en uegnet bosituasjon. Personer/husstander som bor hos familie, men har særskilte behov for annen bolig har vi også valgt å plassere i kategorien uegnet bolig. Dette er ikke en ensartet gruppe personer. Det kan være psykisk utviklingshemmede over 18 år som har bodd hjemme hele livet, men nå trenger egen bolig. Det kan også være en rusmiddelmissbruker i for eksempel trettiårene som for tiden ikke har egen bolig og derfor bor hjemme hos familien. Bosituasjonen til enkelte av disse kan i praksis være lik de som er bostedsløse.

Fysisk funksjonshemmede utgjør den største gruppen av husstander med uegnet bolig, en stor del av disse er eldre over 67 år. Flertallet av de eldre bor i egen bolig, mens resten bor i kommunal bolig. De tre andre store gruppene er sosialt vanskeligstilte, psykiatriske langtidspasienter og utviklingshemmede.

I kartleggingen er det gitt mulighet for å registrere hva som gjør boligen uegnet. Manglende tilpasning av boligen oppgis som viktigste årsak til at boligen er uegnet. Andre viktige årsaker til at en bolig er uegnet er trangboddhet, uegnet bomiljø og manglende tjenestetilpasning. De er følgelig anbefalt en annen bosituasjon enn nåværende.

Tabell 3 og 4 viser hvordan husstandene med uegnet bolig fordeler seg på målgrupper og type uegnet bolig.

Tabell 3: Type uegnet bolig fordelt på målgrupper

	Selveier	Borettslag	Leier privat	Leier kommunalt	SUM
Flyktning	-	-	-	2	2
Fysisk funksjonshemmet	9	33	7	6	55
Utviklingshemmet	11	6	-	3	20
Psykiatrisk langtidspasient	1	7	8	5	21
Rusmiddelmissbruker	1	-	1	3	5
Sosialt vanskeligstilt	1	1	10	11	23
Økonomisk vanskeligstilt	1	1	2	2	6
Rus/Psykiatri	-	-	-	2	2
Annet	-	8	1	2	11
SUM	24	56	29	36	145

Tabell 4: Type uegnethet sett i forhold til type bolig

	Selveier	Borettslag	Leier privat	Leier kommunalt	SUM
Vesentlige mangler	1	1	5	4	11
Helsefarlig bomiljø	-	1	3	2	6
For liten bolig	1	-	9	10	20
Manglende tilpasning	9	34	7	6	56
Uegnet bomiljø	1	2	5	9	17
Bor hos foreldre	10	6	-	-	16
Manglende tjenestetilpasning	2	12	-	5	19
SUM	24	56	29	36	145

4.3.2.3 Kan miste bolig

I kartleggingen er følgende kriterier lagt til grunn for å kunne si at en husstand står i fare for å miste boligen:

- husstanden har for høye boutgifter
- husstanden har for lav inntekt
- husstanden har manglende økonomisk styring
- husstanden har en usikker leiekontrakt
- husstanden har et husordensproblem

I kartleggingen utgjorde denne gruppen 65 husstander.

Husstander som er registrert i denne kategorien er tatt med i kartleggingen for å kunne se nærmere på bosituasjonen til vanskeligstilte målgrupper som innen overskuelig fremtid kan miste boligen. For enkelte av disse husstandene er nåværende bolig også uegnet.

Tabell 6: Målgruppe som kan miste boligen etter type bolig

	Selveier	Borettslag	Leier privat	Leier kommunalt	SUM
Flyktning	-	-	1	1	2
Fysisk funksjonshemmet	-	1	-	-	1
Utviklingshemmet	-	1	-	-	1
Psykiatrisk langtidspasient	-	1	2	7	10
Rusmiddelmissbruker	1	-	2	2	5
Sosialt vanskeligstilt	-	-	6	6	12
Økonomisk vanskeligstilt	1	12	11	8	32
Rus/Psykiatri	-	-	-	2	2
Annet	-	-	-	-	-
SUM	2	15	22	24	65

Tabell 7: Problemer som innebærer risiko for å miste boligen sett opp mot boligstatus

	Selveier	Borettslag	Leier privat	Leier kommunalt	SUM
Høye boutgifter	1	8	9	2	20
Lav inntekt	-	5	-	-	5
Manglende øk. Styring	1	2	1	1	5
Usikker leiekontrakt	-	-	12	16	28
Husordensproblemer	-	-	-	7	7
SUM	2	15	22	26	65

Det er 28 husstander som har en leiekontrakt som opphører innen 6 måneder. For disse husstandene kan situasjonen være noe ulik uavhengig om de leier privat eller kommunalt. En kommunal leiekontrakt vil sannsynligvis bli forlenget dersom de ikke klarer å skaffe seg annen bolig om de ellers har oppfylt sine forpliktelser i leiekontrakten. Dette gjelder ikke for de med privat leiekontrakt. Reglene for fremleiekontrakter i borettslag inneholder regler for hvor lenge et framleieforhold kan vare. Dette gjør at en del kontrakter ikke vil kunne fornyes. Det var ikke mulig å kartlegge hvorvidt husstandene har en leiekontrakt som opphører uten mulighet for fornyelse innen for eksempel 1 måned og som gjør at de dermed har et akutt boligproblem.

Husstander med korttidskontrakt flytter relativt ofte. De fleste av husstandene som leier privat og som har en leiekontrakt som opphører innen 6 måneder, har flyttet flere ganger i løpet av de siste par årene. Flere av disse husstandene har barn.

Når det gjelder de øvrige 37 husstandene som står i fare for å miste boligen, har flesteparten av disse for høye boutgifter som fører til at de sliter med å få betalt husleien.

Majoriteten av de som kan miste boligen er registrert i målgruppen *økonomisk vanskeligstilte*. Blant de husstandene som leier privat oppfyller de fleste kriteriene for tildeling av kommunal bolig.

4.3.3 Anbefalt bosituasjon

Tjenestestedene som gjennomførte kartleggingen har ut i fra sin fagkunnskap og tilgjengelige opplysninger om husstandene vurdert hvilken bosituasjon og tjenesteoppfølging den enkelte husstand har behov for. I det følgende er nedenstående definisjoner benyttet for ulike botilbud med eller uten tjenesteoppfølging:

Med ordinær bolig uten oppfølging menes at det ikke settes spesielle krav til utforming eller plassering av bolig. Husstanden vil heller ikke ha behov for tjenesteoppfølging etter innflytting.

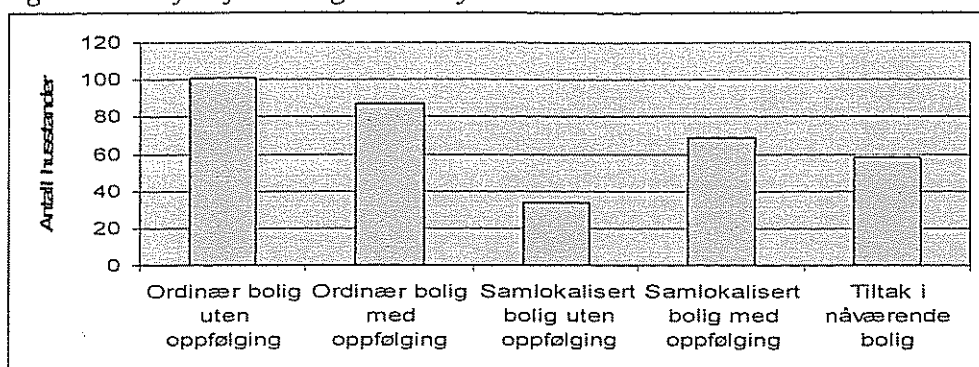
Med ordinær bolig med oppfølging menes at det ikke settes spesielle krav til utforming eller plassering av bolig, men husstanden vil ha behov for tjenesteoppfølging etter innflytting.

Med samlokalisert bolig uten oppfølging menes bolig i samlokalisert enhet eller mer institusjonspregede boformer, men uten behov for tjenesteoppfølging.

Med samlokalisert bolig med oppfølging menes bolig i samlokalisert enhet eller mer institusjonspregede boformer, men med stedlig personalbase i tilknytning til boligen.

I figur 2 ser vi at cirka 53 % (188) av de kartlagte husstandene med et aktuelt boligbehov på kartleggingstidspunktet anbefales en ordinær bolig med eller uten oppfølging, mens cirka 30 % (103) anbefales en samlokalisert bolig med eller uten oppfølging. For de resterende husstandene anbefales det tiltak i tilknytning til nåværende bolig for at de skal kunne bo videre i boligen.

Figur 2: Anbefalt framtidig bosituasjon

4.3.3.1 Anbefalt bosituasjon for bostedsløse/husstander uten bolig

Majoriteten av de bostedsløse husstandene trenger en ordinær bolig med tjenesteoppfølging, jf. tabell 8. Noen av disse har et midlertidig opphold på institusjon eller er til soning i fengsel. I hovedsak gjelder dette rusmiddelmissbrukere som har behov for booppfølging fra tjenesteapparatet etter innflytting.

40 bostedsløse husstander er i behov av en ordinær bolig uten oppfølging. De fleste er sosialt vanskeligstilte innvandrere som per dags dato bor midlertidig hos bekjente/familie eller på hospitslignende tilbud.

Til sist er 27 husstander i behov av en samlokalisert bolig, 41 av disse med tett oppfølging fra tjenesteapparatet. De fleste er psykiatriske langtidspasienter som har et midlertidig tilrettelagt tilbud i dag, men har behov for en annen form for bo- og tjenestetilbud enn nåværende boform.

4.3.3.2 Anbefalt bosituasjon for de med uegnet bolig

Cirka 89 % (130) av husstandene som har en uegnet bolig, er vurdert å ha behov for et annet boligtilbud enn det de har i dag.

Cirka halvparten av disse husstandene (56) er anbefalt en ordinær bolig med eller uten oppfølging. De 45 husstandene som er anbefalt ordinær bolig uten oppfølging, er i hovedsak sosialt vanskeligstilte som per dags dato bor i boliger som har vesentlige mangler eller som er for liten i forhold til husstandens størrelse.

Den andre halvparten (74) er anbefalt en samlokalisert bolig. 32 av disse husstandene er anbefalt samlokalisert bolig uten oppfølging (uten personalbase), primært omsorgsbolig. 42 av husstandene er anbefalt samlokalisert bolig med oppfølging (med personalbase), primært sykehjem og/eller boliger til utviklingshemmede med stedlig bemanning. Hovedvekten av de som trenger en bolig i samlokalisert enhet er i målgruppen "fysisk funksjonshemmede" og de aller fleste er eldre fra 67 år og oppover. Det viser seg å være kun 15 husstander som kan få en tilfredsstillende bolig ved å foreta endringer av eksisterende bolig.

4.3.3.3 Anbefalt bosituasjon for husstander som står i fare for å miste bolig

25 % (16) av husstandene i denne kategorien er anbefalt ordinær bolig uten oppfølging. Majoriteten av disse leier privat bolig og har en leiekontrakt som opphører innen 6 måneder uten mulighet for fornyelse. En liten gruppe står også i fare for å miste bolig hovedsakelig grunnet husordensproblemer og er anbefalt enten ordinær bolig eller samlokalisert bolig med oppfølging.

2/3 (43) av husstandene i denne kategorien er anbefalt tiltak i nåværende bolig, primært økonomisk hjelp til å kunne beholde boligen. 5 husstander har et primærbehov for boveiledning i egen bolig. Alle disse er registrert av sosialtjenesten. 13 husstander har behov for

kontraktsfornyelse. Dette er uten unntak husstander i kommunale leieforhold hvor leiekontrakten opphører innen 6 måneder. De aller fleste av disse vil få fornyet leiekontrakten.

Tabell 8. Anbefalt boform etter nåværende bosituasjon

Boligsituasjon i dag	Ordinær bolig u/oppfølging	Ordinær bolig m/oppfølging	Samlokalisert bolig u/oppfølging	Samlokalisert bolig m/oppfølging	Tiltak i nåværende bolig	SUM
Uten bolig	40	72	2	25	-	139
Uegnet bolig	45	11	32	42	15	145
Kan miste bolig	16	4	-	2	43	65
SUM	101	87	34	69	58	349

Tabell 9: Anbefalte tiltak i nåværende bolig etter nåværende bosituasjon

Boligsituasjon i dag	Tilpasning av bolig	Kontraktsfornyelse	Økonomisk hjelp	Personlig hjelp	Praktisk bistand	Boveiledning	SUM
Uten bolig	-	-	-	-	-	-	-
Uegnet bolig	14	-	-	-	1	-	15
Kan miste bolig	-	13	25	-	-	5	43
SUM	14	13	25	-	1	5	58

Tabell 10: Anbefalt bosituasjon etter nåværende bosituasjon/problematikk fordelt for alle grupper

	Ordinær bolig u/oppfølging	Ordinær bolig m/oppfølging	Samlokalisert bolig u/oppfølging	Samlokalisert bolig m/oppfølging	Tiltak i nåværende bolig	SUM
Pensjonat/hospits	7	8	-	2	-	17
Midlertidig hos familie	27	32	2	2	-	63
Midlertidig opphold på institusjon o.l.	5	30	-	19	-	54
Utendørs	2	2	-	1	-	5
Sum – uten bolig	40	72	2	25	-	139
For høye boutgifter	4	-	-	-	16	20
For lav inntekt	-	-	-	-	5	5
Manglende øk.styring	-	-	-	-	5	5
Usikker leiekontrakt	12	3	-	-	13	28
Husordensproblemer	-	1	-	2	4	7
Sum – kan miste bolig	16	4	-	2	43	65
Vesentlig mangler	5	2	-	-	4	11
Helsefarlig bomiljø	5	1	-	-	1	6
For liten bolig	19	1	-	-	-	20
Manglende tilpasning	7	1	29	11	8	56
Uegnet bomiljø	11	3	1	2	-	17
Bor hos foreldre	-	-	-	16	-	16
Manglende tjenestetilpasning	-	3	2	13	1	19
Sum uegnet bolig	45	11	32	42	15	145
SUM ALLE	101	87	34	69	58	349

4.3.4 Oppsummering av boligbehov

Som det fremgår av tabell 11 anbefales cirka 1/3 (103) av husstandene med et boligbehov på kartleggingstidspunktet en eller annen form for tilpasset bolig. Disse er vurdert å ha behov for en samlokalisert bolig med ulik grad av tjenesteoppfølging. Få er vurdert å kunne bli boende i nåværende bolig eller annen fysisk tilrettelagt bolig.

Resterende 2/3 (188) av husstandene med et boligbehov er i behov av en ordinær bolig, 46 % (87) av disse har et oppfølgingsbehov i tillegg. Når vi går dypere i kartleggingsmaterialet, viser det seg at et fåtall av de som er anbefalt ordinær bolig har økonomi til å finansiere kjøp av egen bolig.

Tabell 11 viser at gruppen "sosialt vanskeligstilte" er den største gruppen som er anbefalt en ordinær bolig uten oppfølging. Gruppen "rusmiddelmissbrukere" er den største gruppen som er anbefalt en ordinær bolig med oppfølging. Gruppen "fysisk funksjonshemmede", i hovedsak eldre fra 67 år og oppover, er nesten uten unntak anbefalt samlokalisert bolig uten oppfølging.

Gruppene "psykiatriske langtidspasienter" og "utviklingshemmede" er de to hovedgruppene som anbefales samlokalisert bolig med oppfølging. I henhold til kartleggingen er det vurdert at 24 personer med psykiske lidelser og 9 personer med dobbeldiagnose rus/psykiatri er anbefalt samlokalisert bolig med oppfølging. Videre viser kartleggingen at det er 17 utviklingshemmede som er anbefalt samlokalisert bolig med oppfølging, og det er 11 med fysiske funksjonshemninger som er anbefalt det samme (jfr. tabell 11).

Tabell 11: Anbefalt bosituasjon fordelt på målgrupper

	Ordinær bolig u/oppfølging	Ordinær bolig m/oppfølging	Samlokalisert bolig u/oppfølging	Samlokalisert bolig m/oppfølging	Tiltak i nåværende bolig	SUM
Flyktning	4	1	-	-	-	5
Fysisk funksjonshemmet	9	-	32	11	8	60
Utviklingshemmet	-	3	1	17	3	24
Psykiatrisk langtidspasient	11	16	-	24	7	58
Rusmiddelmissbruker	4	51	-	2	2	59
Sosialt vanskeligstilt	53	8	1	-	9	71
Økonomisk vanskeligstilt	14	-	-	-	29	43
Rus/Psykiatri	2	7	-	9	-	18
Annet	4	1	-	6	-	11
SUM	101	87	34	69	58	349

Tabell 12 viser at cirka 53 % (31) av husstandene med personer over 67 år er anbefalt en samlokalisert bolig uten oppfølging, typisk omsorgsbolig med livsløpstandard.

En tredjedel (18) av husstandene med personer over 67 år er anbefalt en samlokalisert bolig med oppfølging, typisk sykehjemsplass. Kun 3 husstander er anbefalt en ordinær bolig med eller uten oppfølging, typisk trygdebolig.

Tabell 12: Anbefalt bosituasjon for husstander med personer over 67 år

	Ordinær bolig u/oppfølging	Ordinær bolig m/oppfølging	Samløkalisert bolig u/oppfølging	Samløkalisert bolig m/oppfølging	Tiltak i nåværende bolig	SUM
Flyktning	-	-	-	-	-	-
Fysisk funksjonshemmet	-	-	30	10	2	42
Utviklingshemmet	-	-	-	-	-	-
Psykiatrisk langtidspasient	1	-	-	1	-	2
Rusmiddelmissbruker	-	1	-	1	-	2
Sosialt vanskeligstilt	-	-	1	-	2	3
Økonomisk vanskeligstilt	-	-	-	-	3	3
Rus/Psykiatri	-	-	-	-	-	-
Annet	-	-	-	6	-	6
SUM	1	1	31	18	7	58

Del III

KAPITTEL 5

FORSLAG TIL MÅL OG TILTAK

På bakgrunn av det foregående, kan det settes opp følgende hovedutfordringer:

Hovedutfordring 1: Framskaffe flere og mer egnede boliger til bydelens vanskeligstilte

Hovedutfordring 2: Gjøre flere vanskeligstilte i stand til å beholde boligen

Hovedutfordring 3: Bedre tilgjengelighet til og i boligene i bydelen

Hovedutfordring 4: Utvikle positive bomiljøer i dialog med beboerne

Hovedutfordring 5: Styrke boligbistandsarbeidet i bydelen

I det følgende vil mål og tiltak knyttet til disse hovedutfordringene bli behandlet.

5.1 Hovedutfordring 1: Framskaffe flere og mer egnede boliger til bydelens vanskeligstilte

Kommunen og bydelen har et særskilt ansvar overfor husstander som ikke selv er i stand til å skaffe seg en tilfredsstillende bolig. Tilsig av vanskeligstilte husstander til bydelen fra hele storbyregionen, resten av landet samt utlandet bidrar til å øke presset på de kommunale tjenestene overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. Flere av bydelens husstander har problemer med å skaffe seg egen bolig eller mer egnet bolig tilpasset deres behov. Noen av husstandene har behov for offentlig boligbistand for livstid, andre kun i en overgangsperiode.

Kartleggingen som har vært gjort i Bydel Østensjø viser store udekkede behov. Blant de 349 husstandene som kartleggingsmaterialet omfatter er det registrert 101 husstander som har behov for en helt vanlig bolig uten noen spesiell oppfølging fra tjenesteapparatet i bydelen. Mange bor midlertidig og trangt hos familie, andre bor på korttidskontrakter og noen er helt uten fast bopel. De fleste har ikke tilstrekkelig inntekt til å kjøpe egen bolig. Flere av målgruppene trenger stabile boforhold, og mange et langvarig kommunalt botilbud. Korttidskontrakter er ikke et egnet botilbud for husstander med komplekse sosialmedisinske problemer. For psykiatriske langtidspasienter og andre som har et langvarig institusjonsopphold bak seg vil korttidskontrakter kunne ha negativ innvirkning på ønsket rehabilitering.

En stor andel av husstander med personer over 67 år har egen bolig, men har behov for et annet botilbud som følge av omfattende behov for pleie og tjenesteoppfølging. Befolkningsfremskriving per mai 2008 viser at andelen eldre over 80 år ventes å øke med anslagsvis 11 % i planperioden, fra 2 842 per 01.01.2009 til 3 160 per 01.01.2013. Det vil følgelig bli behov for flere langtidsplasser på sykehjem for eldre som har behov for omfattende pleie og tilsyn, eventuelt omsorgsboliger for de som ikke har like omfattende behov.

Det er få ubebygde kommunale tomter beliggende i bydelen. Boligfremskaffelse må derfor i stor utstrekning skje på andre måter enn nybygg på kommunal tomt. En del av behovet for boliger til sosialt vanskeligstilte og fysisk funksjonshemmede kan dekkes ved at bydelen i større grad får disposisjonsretten over de av Boligbygg Oslo KFs leiligheter for fysisk funksjonshemmende i bydelen som til enhver tid ledigstilles, og ved påbygning/ombygning og omdisponering av den kommunale boligmasse. I samarbeid med Husbanken kan kommunen kjøpe enkeltboliger i bydelens private boligmasse. Framskaffelse kan og skje ved at bydelen inngår langsiktige leie- og disposisjonsavtaler med private utbyggere og gårdeiere i bydelen. Målgrupper med behov for ettervernsboliger eller bolig med booppfølgingstiltak bør primært etableres i bolig innenfor den kommunale boligmassen.

Kommunale boligtilbud vil for enkelte være et tilbud i en overgangsfase. Kommunen har låne- og tilskuddsordninger for boligetablering. Bydelen vurderer at flere vanskeligstilte på boligmarkedet kan gis mulighet til å skaffe seg egen bolig dersom låne- og tilskuddsrammene for boligetablering økes.

5.1.1 Mål: Øke antall kommunale boliger som bydelen har tildelingsrett til innenfor egen bydelsgrense

Tiltak 1: Bydelen kontakter Boligbygg Oslo KF for å drøfte muligheter for og konsekvenser av å overføre tildelingsretten for de 17 boligene for fysisk funksjonshemmede beliggende i bydelen til Bydel Østensjø.

Tiltak 2: Bydelen viderefører samarbeidet med Helse- og velferdsetaten og Boligbygg Oslo KF om kjøp av kommunale boliger, ved å melde årlig behov for antall, størrelse og eventuell fysisk tilrettelegging.

5.1.2 Mål: Øke antall boliger til vanskeligstilte ved kjøp, påbygging/ombygging eller omdisponering av kommunale boliger i bydelen

Tiltak 1: Bydelen tar kontakt med Boligbygg Oslo KF for å få gjennomført en tomteanalyse av private og offentlige tomter i bydelen med tanke på ombygging/nybygging i bydelen.

Tiltak 2: Bydelen gjennomfører i samarbeid med Boligbygg Oslo KF planlagt ombygging av hus som skal kunne gi et botilbud for inntil 5 ungdommer med behov for oppfølging, og hvor det er praktisk mulig å tilrettelegge for bemanning.

Tiltak 3: Bydelen søker samarbeid med Søndre Oslo DPS og tilgrensende bydeler for å etablere botilbud for personer med alvorlige psykiske lidelser med behov for tett tjenesteoppfølging.

Tiltak 4: Bydelen tar kontrakt med Boligbygg Oslo KF og Helse- og velferdsetaten for bistand til boligfremskaffelse spesielt rettet mot rusmisbrukere.

Tiltak 5: Bydelen fremskaffer gjennomgangsboliger til store barnefamilier.

5.1.3 Mål: Framskaffe boliger bydelen kan ha tildelingsrett til ved å benytte det private boligmarkedet i bydelen

Tiltak 1: Bydelen tar kontakt med OBOS, USBL og andre private gårdeiere for å undersøke mulighetene for å inngå langsiktig leie- eller disposisjonsavtaler for boliger som bydelen igjen framleier videre til ulike grupper på boligmarkedet.

Tiltak 2: Bydelen øker arbeidet med å bistå brukere med å framskaffe boliger på det private leiemarkedet i bydelen.

5.1.4 Mål: Legge til rette for eldres muligheter til å finansiere egen tilrettelagt bolig

Tiltak 1: Bydelen søker kontakt med private utbyggere/borettslag for samarbeid om etablering av omsorgsboliger for salg til eldre som har mulighet til å finansiere eget boligkjøp.

5.1.5 Mål: Sikre maksimal utnyttelse av låne- og tilskuddsordninger til etablering i egen bolig

Tiltak 1: Bydelen søker om utvidede låne- og tilskuddsrammer på de personrettede låne- og tilskuddsordningene til kjøp av bolig.

Tiltak 2: Bydelen øker informasjonsarbeidet om låne- og tilskuddsordninger overfor leietakere i kommunale boliger.

5.2 Hovedutfordring 2: Gjøre flere vanskeligstilte i stand til å beholde boligen

Mye av boligproblematikken kan ikke løses med bolig alene, men må knyttes til botrening og booppfølging i variert grad. Oppfølging fra kommunens side er en nødvendig forutsetning for å bringe flere kommunale leietakere til en situasjon hvor de er selvhjulpne og kan beholde eksisterende bolig. Slik oppfølging bidrar også til å styrke tilliten til kommunen som leietaker, og åpner muligheten for tettere samarbeid mellom private utleiere og kommunen.

Kartleggingen av boligbehov viser at cirka 60 % av de kartlagte husstandene har behov for en eller annen form for tjenesteoppfølging i tilknytning til bolig. Spesielt gjelder dette utviklings- og fysisk funksjonshemmede, eldre over 67 år, rusmiddelmissbrukere og psykiatriske langtidspasienter. Tjenesteoppfølgingen som trengs kan for eksempel være oppfølging for å kunne ivareta sine plikter når det gjelder leiekontrakt og husordensregler, oppfølging for å holde boligen i orden og oppfølging når det gjelder personlige hygiene og stell. Omfanget for enkelte av disse er så omfattende at et botilbud i omsorgsenhet vil være mest hensiktsmessig. For enkelte av de vanskeligstilte kan ensomhet og isolasjon i seg selv være grunn til å etterspørre helse- og omsorgstjenester. Konflikter mellom naboer kan bli kime til mistriivsel og ender i verste fall med oppsigelse av leieforhold.

Problemer i bomiljø er ofte et komplekst og sammensatt fenomen. Tett konsentrasjon av folk med ulik sosial og kulturell bakgrunn og stor utskifting av beboere er vesentlige momenter i dette bildet. Det at enkelte beboere har dårlig boevne, ikke klarer å forholde seg til naboer, husordensregler, leiekontrakten, er et økende problem og bidrar til å skape konflikter i bomiljøet.

Flere husstander har behov for økonomisk bistand for å kunne beholde boligen sin. I noen tilfeller er de økonomiske problemene av forbigående art, men det viser seg at mange blir avhengig av varig økonomisk bistand for å dekke løpende utgifter til boligen. Høye boutgifter gjør at til og med folk med rimelig god inntekt får betalingsproblemer.

Booppfølging må ses i sammenheng med bydelens øvrige planmål der det settes fokus på ulike gruppers behov. Det er nødvendig at bydelen iverksetter tiltak som retter seg mot den enkelte og mot grupper. Informasjon om bostøtte, gjeldsbistand, tilskudd for tilrettelegging av boligen må gis. De vanskeligstilte med behov for botrening/booppfølging eller ulik grad av etterverntiltak etter endt institusjonsopphold må følges opp individuelt.

5.2.1 Mål: Øke innsatsen med oppfølging av beboere/klienter og grupper med behov for særskilt bistand

Tiltak 1: Bydelen viderefører ordningen med å stille en representant på visning i kommunale utleieboliger for å sikre at nyinnflyttede får inngående informasjon om hvordan de best mulig kan følge opp leiekontraktsforholdet sitt og muligheter for bostøtte.

Tiltak 2: Bydelen tar i bruk individuelle oppfølgingskontrakter mellom bydel og leietaker der dette vurderes som tjenlig.

Tiltak 3: Bydelen tar initiativ til å utarbeide avtalefestede samarbeidskontrakter mellom bydel og andre instanser i kommunen som har delansvar for oppfølging av kommunale leietakere.

Tiltak 4: Bydelen etablerer ansvarsgrupper for personer som har omfattende behov for booppfølging.

5.2.2 Mål: Drive en aktiv økonomisk råd- og veiledningstjeneste i bydelen, og gi økonomisk bistand etter regelverk for opprettholdelse av botilbud.

Tiltak 1: Bydelen sikrer at økonomisk råd- og veiledning gis til alle som søker startlån og boligtilskudd, samt søkere til kommunal bolig som kan ha mulighet til å kjøpe egen bolig.

Tiltak 2: Bydelen viderefører arbeidet med gjeldsrådgiving og nødvendig bistand i gjeldssaker.

Tiltak 3: Bydelen viderefører målrettet oppfølging av leietakere som misligholder husleie til kommunen eller til private utleiere.

5.2.3 Mål: Styrke samarbeid med borettslag og sameier i bydelen.

Tiltak 1: Boligkontoret er kontaktinstans for både kommunale og private boligforvaltere, styrer i borettslag/sameier, dersom det oppstår konflikt med en leietaker som er tildelt bolig gjennom kommunen.

5.3 Hovedutfordring 3: Bedre tilgjengelighet til og i boligene i bydelen

Boligproblemer er ofte en integrert del av et større helse- og sosialt problem. En betydelig del av Bydel Østensjø's boligmasse har dårlig tilgjengelighet. De fleste av bydelens boliger beliggende i 2. etasje eller høyere er uten heis. Enkelt av blokkleilighetene har i tillegg innvendig trapp. Et annet problem er at mange av boligene har svært små bad. Dette rammer særlig eldre, funksjonshemmede og barnefamilier.

Befolkningssammensetningen i Østensjø preges av en sterk økning av eldre over 80 år, og det forventes en ytterligere økning i årene framover. Det er forventet en økning av eldre over 80 år fra i dag og fram til 2012.

I kartleggingen framgår det at 129 husstander er registrert med en bolig som er uegnet for deres behov. Manglende tilpasning oppgis som viktigste årsak for at boligen er uegnet. Flere av disse er eldre og fysisk funksjonshemmede som ville kunne få en bedre bosituasjon om boligen ble bedre tilrettelagt for deres behov. Det er spesielt små bad og adkomsten til boligen som er problematisk. Nødvendige endringer for å bedre tilgjengeligheten blir både omfattende og kostbare. Mange eldre verken kan eller ønsker å betale utgifter til slike omfattende tiltak selv.

Bydelen har som målsetning at eldre og fysisk funksjonshemmede skal ha mulighet til å bo hjemme så lenge som mulig. Eldre som ikke kan dekke utgiftene til nødvendig utbedring av egen bolig skal så langt som mulig ytes bistand slik at de kan bli boende i boligen sin. Installering av heis i bygg med mange eldre, funksjonshemmede eller barnefamilier vil bety økt

tilgjengelighet. For eldre med formue kan bydelen tilby lån til utbedring av bolig, istedenfor tilskudd.

Den generelle tilgjengeligheten til og i boligene kan også bedres ved informasjon om lån- og tilskuddsmuligheter for installering av heis, utbedring av inngangspartier og utbedring av egen bolig. Det vurderes også som viktig å stimulere husstander med god økonomi til å finne løsninger på sine boligbehov utenfor det kommunale hjelpeapparatet og da særlig med hensyn til framtidig alderdom og behov for bedring av tilgjengeligheten til egen bolig.

Omsorgsbygg Oslo KF administrerer Handikappprosjektet i Oslo kommune, som har ansvaret for gjennomføring av tiltak for økt tilgjengelighet for funksjonshemmede i kommunale bygg i Oslo. Prosjektet disponerer en årlig bevilgning på kr 10 millioner til å prosjektere og gjennomføre tiltak for å øke tilgjengeligheten for funksjonshemmede til kommunens eiendommer.

5.3.1 Mål: Bydelen tilrettelegger for at eldre og fysisk funksjonshemmede kan bli boende i eget hjem så lenge det er mulig og forsvarlig

Tiltak 1: Bydelen samarbeider med Helse- og velferdsetaten om å intensivere informasjonen rettet mot borettslag/sameier og gårdeiere om låne- og tilskuddsordninger for installering av heis og andre tilgjengelighetstiltak, som for eksempel bedre belysning, ekstra rekkverk ved trapp og lignede.

Tiltak 2: Bydelen søker om utvidede låne- og tilskuddsrammer på de personrettede låne- og tilskuddsordningene til utbedring av bolig.

Tiltak 3: Bydelen søker om midler fra Handikappprosjektet for gjennomføring av tiltak for økt tilgjengelighet for fysisk funksjonshemmede i kommunale bygg i bydelen.

Tiltak 4: Bydelen intensiverer informasjonsarbeidet om lån- og tilskuddsordninger for tilpasning og utbedring av egen bolig.

Tiltak 5: Bydelen kontakter ansvarlige etater for å få til et samarbeid mht tilrettelegging av utemiljø, vei- og gateanlegg og i forhold til snømåking og strøing.

5.4 Hovedutfordring 4: Utvikle positive bomiljøer i dialog med beboerne

Det er lav utflytting fra Bydel Østensjø. Dette skaper stabilitet i befolkningen. Lave utflyttingstall er en indikasjon på gode boforhold. Publikumsundersøkelsen i Oslo gjennomført i 2007 viser blant annet at befolkningen i Bydel Østensjø har større tilknytning til bydelen enn befolkningen i Oslo for øvrig.

Problemer i bomiljø er ofte et komplekst og sammensatt fenomen. Tett konsentrasjon av folk med ulik sosial og kulturell bakgrunn og stor utskifting av beboere er vesentlige momenter i dette bildet. Det at enkelte beboere ikke klarer å forholde seg til naboer, husordensregler og leiekontrakten er et økende problem og bidrar til å skape konflikter i bomiljøet. Skal kommunen være i stand til å øke sin andel med boliger må oppfølging av kommunale leietakere styrkes. Den oppfølging hver enkelt vil ha behov for vurderes ved boligtildeling. Behovene vil være svært varierende og må differensieres.

Bydelen opplever at det generelle bomiljøet i bydelen er godt. Det har imidlertid vært klager på bomiljøet rundt kommunale utleieboliger. Klagene gjelder forsøpling i og rundt boligene, bråk, nabokonflikter, rusmiddelmisbruk osv. Bydelen har iverksatt tiltak for å imøtekomme

problemet, men det er foreløpig for tidlig å si om tiltakene har hatt effekt. Dette er noe som må jobbes kontinuerlig med over lang tid for å kunne dokumentere om arbeidet fører til bedring.

Trygge og meningsfulle oppvekstvilkår for barn og ungdom er et overordnet mål i bydelen. Bydelen ønsker å tilrettelegge for oppvekstvilkår uten rus, kriminalitet og rasisme samt møtesteder hvor barn og voksne kan komme i dialog med hverandre.

5.4.1 Mål: Fremme positive og stabile bomiljøer

Tiltak 1: Bydelen medvirker til at kommunale leietakere er inneforstått med hvilke forpliktelser og medansvar de har i sitt bomiljø.

Tiltak 2: Bydelen utreder mulighetene for nærmiljøprosjekt i tilknytning til kommunal utleievirksomhet med formål om nettverksbygging og bedring av bomiljø.

5.4.2 Mål: Utbedre offentlige og private uteområder

Tiltak 1: Bydelen tar initiativ til et forpliktende samarbeid med relevante myndigheter og søker å påvirke private eiendomsbesittere for å oppnå universell utforming av bomiljøene, øke trafikkikkerheten og sikring av skolevei.

Tiltak 2: Bydelen samarbeider med Grønn Hverdag og andre organisasjoner/private med sikte på å skape ryddige og trivelige uterom i bomiljøene.

5.4.3 Mål: Kartlegge og beskrive boområder med særlige bomiljøproblemer

Tiltak 1: Bydelen utarbeider områdeanalyse med vekt på å bedre bomiljøet i kommunale boområder, og søker samarbeid med Boligbygg Oslo KF om en opprustning av bomiljøet både fysisk og sosialt.

Tiltak 2: Bydelen vil aktivt søke prosjektmidler til gjennomføring av bomiljøprosjekter.

5.5 Hovedutfordring 5: Styrke boligbistandsarbeidet i bydelen

De strategier og tiltak som er foreslått i de øvrige hovedutfordringene fordrer en samordning av boligbistandsarbeidet i bydelen. Kommunens organisering av boligbistandsarbeidet er komplekst og uoversiktlig. Ansvar og myndighet er fordelt på flere kommunale instanser. Ansvar for søknadsbehandlingen av de ulike boligpolitiske virkemidlene er lagt til bydelen, mens ansvar og myndighet vedrørende kvoter for tildeling av lån- og tilskuddsmidler er lagt til Helse- og velferdsetaten. Boligvirkemidler tildeles bydelen etter dokumenterte behov ut fra befolkningsgrunnlag, og tildeling av kommunale utleieboliger til funksjonshemmede skjer på tvers av bydelene.

Bedre utnyttelse av de boligpolitiske virkemidlene er et mål for bydelen. Samordning av boligbistandsarbeidet og økt satsing på intern og ekstern kommunikasjon vil kunne øke bydelens muligheter til å nyttiggjøre seg de boligpolitiske virkemidlene, og resultere i at bydelen får et mer målrettet og effektivt boligbistandsarbeid.

Resultatene fra kartleggingen gjort i forbindelse med boligplanen, viser at en samlet oversikt over bydelens samlede boligbehov gir bydelen mulighet til bedre å kunne planlegge omfanget av de tjenester og behov den skal imøtekomme.

I løpet av arbeidet med boligplanen er også fokus satt på organiseringen av

boligbistandsarbeidet internt i bydelen.

5.5.1 Mål: Samordne boligbistandsarbeidet i bydelen

Tiltak 1: Bydelen gjennomgår og videreutvikler rutiner for samarbeid mellom boligkontoret og de aktuelle fagavdelingene i bydelen.

Tiltak 2: Bydelen styrker egen kompetanse vedrørende samarbeid med private utleiere/utbyggere.

Tiltak 3: Bydelen etablerer en boliggruppe som består av representanter fra aktuelle tjenestesteder som samordner boligplanleggingen i bydelen, samt sørger for at det utarbeides konkrete forslag for ombygging/påbygging og leie av kommunale boliger i bydelen.

5.5.2 Mål: Drive utstrakt informasjonsvirksomhet

Tiltak 1: Bydelen påser at informasjon vedrørende ulike personrettede lån- og tilskuddsmidler når ut til aktuelle brukere og tjenestesteder i bydelen.

Tiltak 2: Bydelen sørger for opplæring av ansatte som har behov for kunnskap om de personrettede økonomiske ordningene som bydelen forvalter.

Tiltak 3: Bydelen lager rutiner for at oppdatering av regler og informasjon om statlige og kommunale tiltak når ut til de aktuelle tjenestestedene.

Tiltak 4: Bydelen annonserer tidsfrister for søknader om statlig bostøtte i lokalavisen og ved oppslag på aktuelle steder.

Tiltak 5: Bydelen avholder årlige boligseminar hvor ansatte fra ulike tjenestesteder møtes. Seminaret inngår som årlig planlegging av boligbistandsarbeidet og for rullering av handlingsplanen.

5.5.3 Mål: Forbedre rapporteringsrutinene ovenfor sentrale virksomheter

Tiltak 1: Bydelen avgir høringsuttalelser aktivt for å påvirke utbyggingen i bydelen i henhold til avdekkede behov og intensjoner nedfelt i handlingsplanen.

DEL IV

KAPITTEL 6 GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING AV PLANEN

Når det gjelder gjennomføring og oppfølging av boligsosial handlingsplan, legges det opptil at dette arbeidet integreres i bydelens ordinære oppfølgings- og rapporteringsstruktur.

For å sikre gjennomføring av planen forutsettes det at tiltakene inngår i bydelens årsplanarbeid, og at det for hvert enkelt tiltak er en ansvarlig tjenesteleder som har hovedansvar for oppfølging og framdrift. Vedkommende rapporterer til sin avdelingssjef som har det overordnede oppfølgings- og rapporteringsansvar. Videre forutsettes det at det foretas en årlig gjennomgang og evaluering av resultatene. Aktuelle samarbeidspartnere som er involvert i gjennomføringen av de enkelte tiltak, forventes å ta sitt ansvar for å følge opp innen sine respektive ansvarsområder.

I tråd med foreslått tiltak i handlingsplanen etableres en boliggruppe som består av representanter fra de forskjellige tjenestestedene, og som samordner boligplanleggingen i bydelen, samt sørger for at det utarbeides konkrete forslag for ombygging/påbygging og leie av kommunale boliger i bydelen.

Kostnader knyttet til gjennomføring av planen forutsettes tatt opp i forbindelse med utarbeidelse av bydelens årsbudsjetter.

I tillegg til gjennomføring og oppfølging av bydelens plan, vil bydelen også følge opp tiltak i Bystyremelding om boligsosiale virkemidler i Oslo kommune. I Bystyremeldingen er det vedtatt at bydelene skal forholde seg aktivt til en rekke tiltak, og mange av disse tiltakene vil få betydning for bydelens arbeid med boligsosiale virkemidler. De tiltak som er vedtatt, vurderes å bygge opp under de tiltak bydelen selv ser behov for økt innsats i forhold til. Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester vil følge opp bydelenes arbeid med tiltakene, og vil ha en dialog med bydelene for å nå målene og realisere tiltakene i Bystyremeldingen om sosiale boligvirkemidler.

Det vises til vedlagte utdrag av vedtatte tiltak i Bystyremeldingen som vil få betydning for bydelens arbeid med boligsosiale virkemidler.

Utdrag av vedtatte tiltak i Bystyremelding om sosiale boligvirkemidler

Utdrag av vedtatte tiltak som vil få betydning for bydelenes arbeid med boligsosiale virkemidler:

Sosialtjenestens arbeid med boligspørsmål

Mål: Sosialtjenesten skal bidra til å etablere og opprettholde boforhold for personer som ikke klarer dette av egen hjelp.

Tiltak:

- Styrke sosialtjenestens kompetanse gjennom deltakelse i bolignettverk
- Saksbehandling av søknader om økonomiske ytelser fra sosialtjenesten til boligspørsmål skal behandles raskt og senest innen to uker, klagesaker behandles innen to måneder
- Videreføre aktiv bruk av kommunal garanti for depositum og kontantdepositum
- Styrke samarbeidet mellom sosialtjeneste og boligkontor i bydelene

Kommunal bolig

Mål: Kommunal bolig skal være et trygt og godt boligtilbud for personer som ikke selv eller ved hjelp av andre former for offentlig boligbistand greier å skaffe seg egnet bolig.

Tiltak:

- Samarbeidet mellom bydelene og boligforetakene styrkes, slik at boligmassen utnyttes maksimalt
- Legge til rette for at bydelene samarbeider om bytte av boliger over bydelsgrensene
- Personer som har kjempet seg ut av sitt rusmiddelmissbruk skal prioriteres ved tildeling av kommunal bolig
- Antall tildelinger skal tilpasses behovet i den enkelte bydel

Tiltak for økt botrygghet i kommunale boliger:

- Barnefamilier som tildeles kommunal bolig skal få en bolig i et godt oppvekstmiljø, helst i bomiljøer uten store konsentrasjoner av kommunale boliger
- Aktiv bruk av vilkår om å motta boppfølgingstjenester ved tildeling av kommunal bolig til personer som har behov for bistand til å mestre sitt boforhold
- Sørge for boliger til eldre i egne øremerkede boligkomplekser
- Lokalisere kommunale tjenester inn i kommunale boligbygg

Boligtiltak for særskilte grupper

Mål: Det skal utvikles boligløsninger tilpasset individuelle behov.

Tiltak:

- Sørge for kompetanseoverføring om nye boligtiltak og modeller mellom bydeler og etater

Startlån og boligtilskudd

Mål: Startlån og boligtilskudd brukes aktivt for å bistå vanskeligstilte på boligmarkedet som har økonomisk evne til å eie en egen lånefinansiert bolig.

Tiltak:

- Behandling av søknader om startlån og boligtilskudd til etablering må effektiviseres ved at 80 % av søknadene skal avgjøres innen en måned

Boligbehov i bydelene

Mål: Antall tildelinger av kommunal bolig må stå i forhold til det kartlagte behov for bolig i bydelene.

Tiltak:

- Aktiv bruk av personrettede boligvirkemidler som lån, tilskudd, og depositum til leie av bolig
- Utvikle den kommunale boligmassen ved ombygging av eksisterende eiendom og kjøp i kommunal regi
- Videreføre bruk av innleide boliger fra det private markedet

Bostøtte

Mål: Bostøtte er primært et statlig ansvar og kommunal bostøtte skal være supplement til den statlige bostøtteordningen.

Tiltak:

- Best mulig utnyttelse av den statlige bostøtteordningen
- Alle beboere som leier en bolig som er forvaltet av Boligbygg Oslo KF med gjengs leie, kan etter behovsprøving få rett til bostøtte for leietakere i kommunal bolig

Bruk av midlertidig husvære

Mål: Bruk av midlertidig husvære skal begrenses til et nødvendig minimum og tilbud som benyttes skal ha god kvalitet.

Tiltak:

- Bruk av private døgnovernattingssteder skal begrenses til et absolutt minimum. Når det er nødvendig å benytte private døgnovernattingssteder skal det kun benyttes steder med kvalitetsavtale for døgnovernatting med Oslo kommune
- Bedre og mer systematisk oppfølging av personer som benytter kommunens akuttilbud
- Gi hjelp til hjemreise for utenbystilhørende som oppholder seg i Oslo uten et sted å bo

Tiltak for å opprettholde et boforhold

Mål: Bydelene skal hjelpe vanskeligstilte med å opprettholde sitt boforhold.

Tiltak:

- Arbeidet med individuell booppfølging i bydelene styrkes med 5 millioner kroner i 2008
- Antall begjæringer om utkastelse og gjennomførte utkastelser skal reduseres ved rask oppfølging av varsel om utkastelse
- Forvaltning av brukermidler i sosialtjenesten skal være et bidrag til å sikre brukers boforhold

Kildehenvisninger:

Fellesskriv nr. 3/2001 om garanti og depositum i husleieforhold

Fellesskriv nr. 8/2006 om bydelenes saksbehandling ved varsler om utkastelse

Forskrift av 07.05.2003 om tildeling av kommunal bolig i Oslo kommune

St.meld. nr. 23 (2003-2004) Om boligpolitikken

Bystyremelding om sosiale boligvirkemidler, sak 453, vedtatt av Oslo bystyre 17.12.2009

Sak 52/09 OMK

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
20 MAI 2009	
9009002195	UG
AVD. SAK	Signe 240.4

Årsrapport

fra

Tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester og for dagsentervirksomhet utenfor institusjon

Medlemmer: Evy Johansen (leder), Steinar Fallo og Gittan Kristiansen.

Varamedlemmer: Ragnar Ellingsen, Jon Kvikne og Per Sand

Tilsynsutvalget har hatt et møte med lederne for hjemmebaserte tjenester i bydel Østensjø. Hensikten med møtet var å planlegge møter med brukere av tjenestene.

Det ble avholdt tre møter med brukerne av hjemmebaserte tjenester, henholdsvis i administrasjonen på Bøler, administrasjonen på Ryen og i Velhuset på Godlia.

Tilsynsutvalget har besøkt Rustagløtt dagsenter for eldre.

Oslo, 10.mai 2009

Evy Johansen
Leder

BYDEL ØSTENSJØ

TILSYNSUTVALG I

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET – Uanmeldt møte

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
6 APR 2009	
200900097-5	TID
SAK	AK 2404

Institusjon:

Møtedato:

Tid:

Langerud sykehjem

Tirsdag 24.03.09. 10.00 – 11.30

Til stede fra tilsynsutvalget:

Kari Paulsrud, leder

Elsa Halvorsen

Dag Omholt

Til stede fra institusjonen:

Marit Sæbø, avdelingssykepleier

Utvalget konsentrerte seg denne gang om avdelingen for somatisk langtidsopphold i 2. etasje og tar med opplysninger om sykehjemmet som helhet, ikke nevnt tidligere.

Samtale med avdelingssykepleier Marit Sæbø

Hun er avdelingsleder for denne avdeling som ble nyopprettet ved innflyttingen sommeren 2008 etter rehabilitering av bygningen. Før ombyggingen var det serviceavdeling i denne etasje.

De øvrige avdelinger i sykehjemmet hadde under byggeperioden opprettholdt sin virksomhet med pasienter og personale i andre sykehjem og kunne relativt raskt gjenoppta sin tidligere aktivitet i de nyoppussede lokaler. Det viste seg langt vanskeligere å etablere en helt ny avdeling med personale som ikke tidligere hadde arbeidet sammen og med pasienter som følte seg fremmede overfor ukjent personale, medpasienter og lokaler.

a. Om beboerne

Nå er det en relativt vanlig blanding av svakt demente pasienter og en del funksjonshemmede men mentalt friske. Det er én som er sengeliggende og én som må få særskilt omsorg. De øvrige 16 har sin faste sitteplass i de to dagrom/spisestuer. Halvparten av dem bruker rullator og den andre halvparten rullestol.

Avdelingen følger den generelle instruks som går ut på at det for hver pasient utarbeides en tiltaksplan som stadig skal revideres. Den angir detaljer for det daglige stell, fysisk og psykisk. Denne planen legges sammen med utfylt Iplosskjema (om pasientens helsetilstand og fungeringsevne) inn i informasjonssystemet GERICA. Dessuten har hver pasient en kvalitetsplan på papir som viser hvordan pasienten ønsker å ha det. Den revideres hvert halvår.

På hvert rom i avdelingen settes det nå opp plakat som viser pasienten hvem som er primær- og sekundær-kontakt og deres oppgaver, samt sykepleiekontakt.

b. Om bemanning

Ca. halvparten av pleiepersonalet ved avdelingen er nytilsatt ved institusjonen. Det har vært mange søkere og alle stillinger på 50 – 100 % har blitt besatt med autoriserte pleiere. Men det er en del sykefravær og pleiere med graviditetspermisjon, slik at det har vært nødvendig med et stort antall vikarer/ekstrahjelp, til dels pleiestudenter i praksis. De gravide har dratt nytte av

at sykehjemsetaten har gående et prosjekt "gravid og glad i jobben" for å stimulere gravide til å være i jobben lengst mulig i deltid. Det er lite språkproblemer.

Institusjonen har 2 leger, den ene har nå fått 100 % stilling den andre har 60 %. Det innebærer at det alltid er mulig å tilkalle lege til en pasient i arbeidstiden (romslig vurdert).

c. Aktivisering av pasientene

Det er trening for avdelingens pasienter hver mandag og fredag. For alle på sykehjemmet er det andakt tirsdag og sangstund torsdag. Sykehjemmet har en egen aktivitetsgruppe for Kultur, service og sysselsetting med avdelingsleder og aktivtører som setter opp en "Kulturkalender" hver måned og arrangerer flere tilbud hver dag. De organiserer også utflukter i smågrupper og individuelle tiltak.

d. Hørselshjelp

Sykehjemmet har avtale med et privat firma som foretar rensing/oppfølging av høreapparater til pasientene. Firmaet samler høreapparatbrukene avdelingsvis og bistår hver enkelt. Personalet passer på å hjelpe en pasient med å skifte batterier når det trengs.

e. Matstell

Middagsmaten kommer fra Rikshospitalet to ganger i uken til hele sykehjemmet. Den kjøles ned og varmes opp på sykehjemmets kjøkken. Pasientene er fornøyd med maten. Hver fredag serveres "søndagsmiddag" med hvit duk på bordet og et glass vin for dem som vil ha det. Brødmatt til aftens og frokost smøres på felleskjøkkenet. Mattilsynet har fastsatt strenge regler for arbeid både på felleskjøkkenet og på avdelingskjøkkenene. Men med bruk av særskilt arbeidstøy tillater avdelingen seg å steke vaffer eller kaker en gang i måneden.

f. Stell av klær

Klær vaskes i kjelleren 2 ganger i uka. På avdelingen har man fått tydelige merkelapper som sys fast på klærne. Det er nå sjelden at merkelapper på klær faller av.

g. Beboernes midler

Beboerne på sykehjemmet kan oppbevare bare småbeløp på rommet. Ellers har pasientene penger fra NAV til personlig bruk på hver sin konto i DNB-NOR og den belastes over nettbank av kontoret.

h. Forholdet til de pårørende

Det henvises til rapport 27.01.09. som omtaler den møtevirksomhet som drives ved sykehjemmet. Det har nettopp vært et større møte med foredrag av advokat om pasientenes rettigheter og arbeidsoppgaver for eventuelle hjelpeverger.

Besøk i avdelingen

Etter samtalen med avdelingssykepleier gikk vi omkring i posten og snakket med beboere i de 2 fellesstuene.

De beboere som uttalte seg ga uttrykk for at de var fornøyd med maten og den omsorg de mottok.

Oslo, 24. mars 2009

Kari Paulsrud

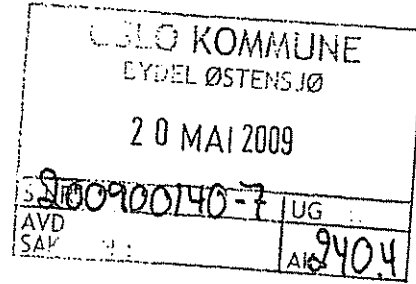
Elsa Halvorsen

Dag Omholt

Oslo kommune
Sykehjemsetaten
Administrasjonen

Bydel Østensjø
Boks 157 Manglerud
Ryensvingen 1
0612 OSLO

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

200900011-47

Saksbeh:

Inger-Lise Kjos, 23433064

Dato: 15.05.2009

Arkivkode:

204

**VEDR. RAPPORT FRA UANMELDT TILSYN 24032009 VED LANGERUD
SYKEHJEM**

Vi viser til rapport mottatt 20 april 2009.

Sykehjemsetaten har ingen bemerkninger til rapporten.

Rapporten tas for øvrig til orientering.

Med hilsen

Bente Riis
etatsdirektør

Anne Berger Sørli
områdedirektør

Kopi: institusjonssjef ved Langerud sykehjem

Sykehjemsetaten

Postadresse:
Postboks 435, Sentrum
0103 Oslo

Besøksadresse: Telefon: 02 180
Nedre Slottsgt. 3 Telefaks: 23 43 30 09
E-post: postmottak@syke.oslo.kommune.no

Organisasjonsnr.
990 612 498

Sak 54/09 OMK

Oslo kommune
Helse- og velferdsetaten

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
8 APR 2009	
200800473-5	UKF
AVD. SAKSBEH.	AK 225.0

Bydelene 1-15 ved Bydelsdirektører

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Dato: 06.04.2009
	200801208-34	Grethe Maria Stenberg, 97054198	Arkivkode: 225.0

KVALITETSMÅLING I HJEMMETJENESTEN – REGISTRERING AV OBJEKTIVE INDIKATORER, 2008

Helse- og velferdsetaten gjennomførte i 2008 en kvalitetsmåling i hjemmetjenesten - registrering av objektive indikatorer.

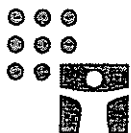
Rapporten er nå lagt ut elektronisk på Helse- og velferdsetaten intra- og internettsiden under "Publikasjoner/Rapporter"

Med hilsen

 Gyda Berg
 direktør

 Gina B Russell
 Avdelingsdirektør

Vedlegg:
Kvalitetsmåling i hjemmetjenesten

Helse- og velferdsetaten

Besøksadresse

Klaus Torgårds vei 3
Sogn Arena

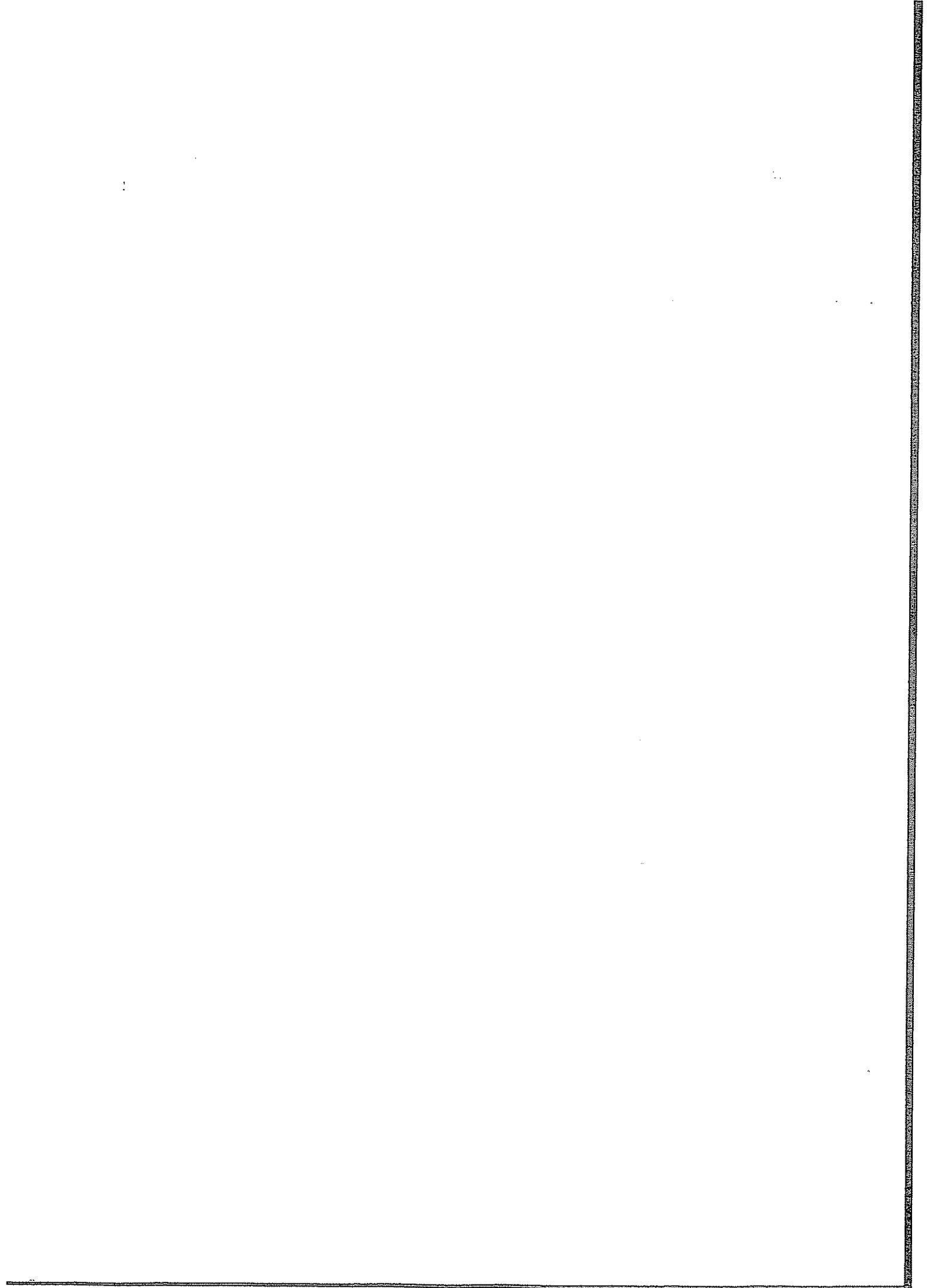
Postadresse

Postboks 30 Sentrum
0101 Oslo

www.bey Oslo kommune.no

Telefon: 02 180

Telefaks: 22 23 74 02
Org.nr.: 986 597 093

Oslo kommune
Helse- og velferdsetaten

Kvalitetsmåling i hjemmetjenesten – registrering av objektive indikatorer 2008

Denne rapporten viser registrering av objektive indikatorer i 2008
på hjemmetjenesten i Oslo kommune.

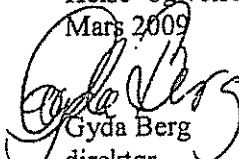
Mars 2009

FORORD

Helse- og velferdsetaten presenterer herved ”Rapporten /2008: Objektive kvalitetsindikatorer i hjemmetjenesten ” Registrering av objektive kvalitetsindikatorer er en del av kvalitetsmålingssystemet for alle hjemmetjenester i Oslo kommune (byrådssak 193/2005) Registreringen gjøres en gang i året.

Helse- og velferdsetaten

Mar 2009

Gyda Berg
direktør

INNHOLD

1. KVALITETSMÅLING I HJEMMETJENESTEN – REGISTRERING AV OBJEKTIVE INDIKATORER
2. TILGJENGELIGHET
3. PÅLITELIGHET
4. KOMPETANSE

1 KVALITETSMÅLING I HJEMMETJENESTEN – REGISTRERING AV OBJEKTIVE INDIKATORER

Innledning

Det ble i byrådssak 193/2005 vedtatt et kvalitetsmålingssystem som skulle være felles for alle hjemmetjenester. I kvalitetsmålingssystemet inngår registrering av objektive indikatorer. Registrering av objektive indikatorer er gjennomført for første gang i 2008.

Disse enhetene er blitt bedt om å innrapportere objektive indikatorer:

- Hjemmesykepleien
- Praktisk bistand
- Bestillerenheter
- Private leverandører (Hjemmetjenesten for døve og døvblinde registrerer sine opplysninger sammen med Bydel St. Hanshaugen)

Registreringer av objektive kvalitetsindikatorer skal vise målt kvalitet for følgende områder:

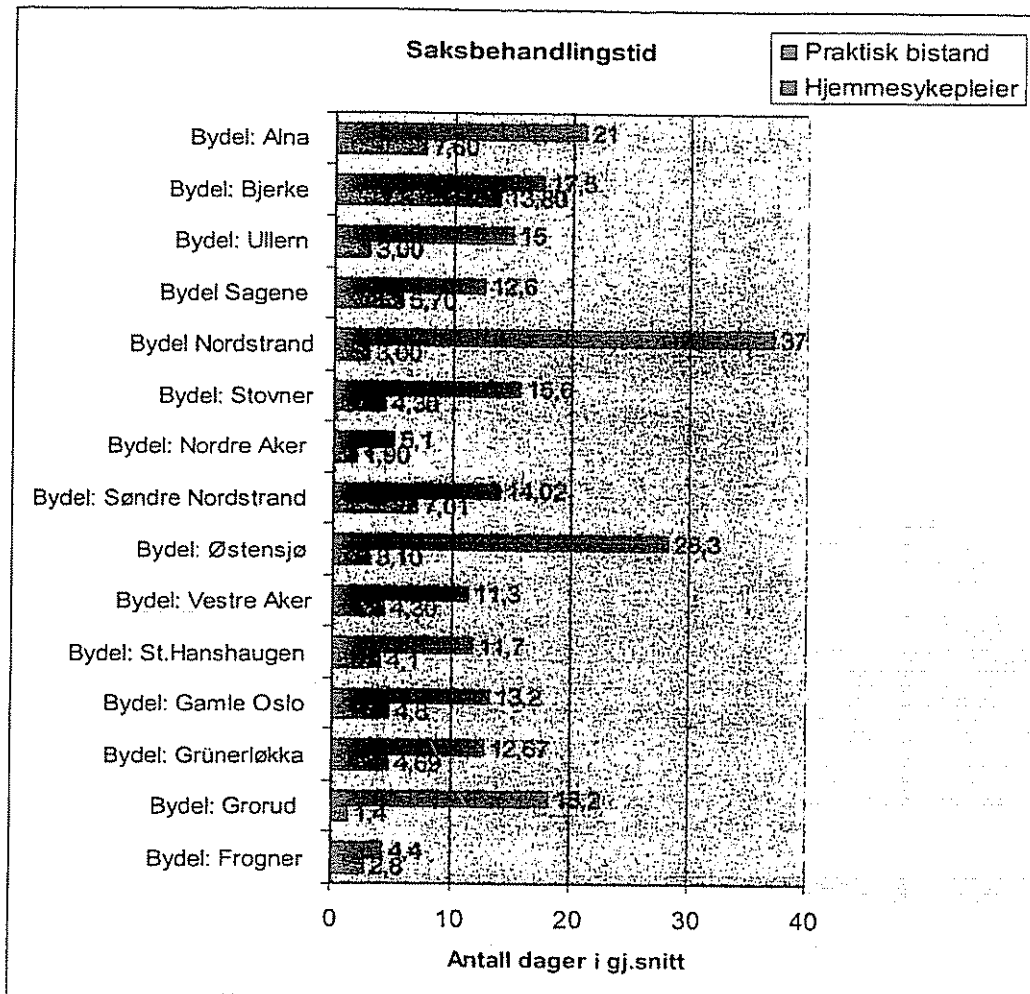
- Pålitelighet (hjemmesykepleien og praktisk bistand)
- Tilgjengelighet (bestillerenheten)
- Personalets kompetanse (hjemmesykepleien, praktisk bistand og bestillerenheten)

Innrapportering er for rapporteringsåret 2008.

2 TILGJENGELIGHET

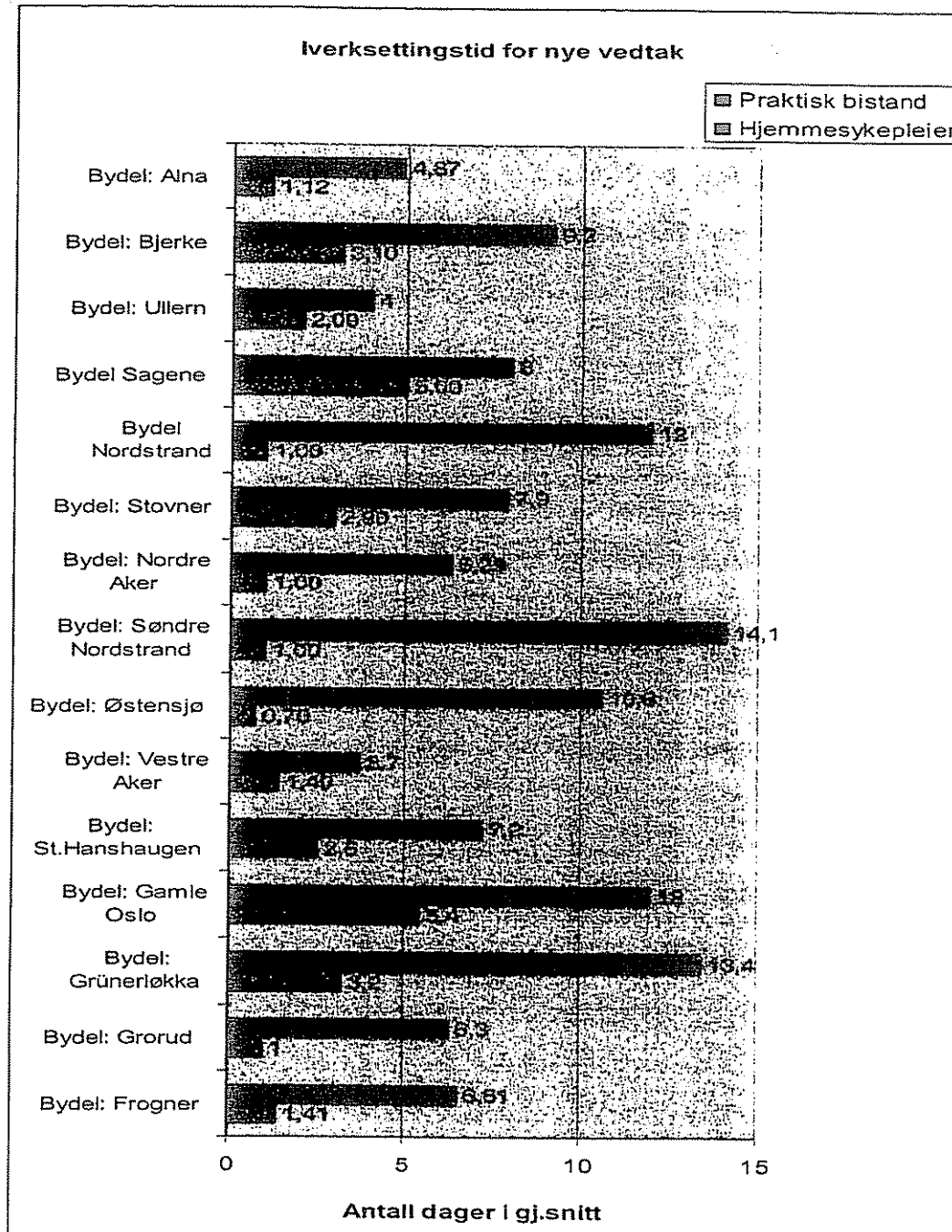
2.1 Saksbehandlingstid for nye søknader – hjemmesykepleie og praktisk bistand

Grafen nedenfor viser gjennomsnittlig antall dager det er brukt på saksbehandling av søknader innen hjemmesykepleien (Gerica nivå 3) og praktisk bistand (Gerica nivå 4). Som det fremkommer av grafen er det noe variasjon mellom bydelene – noen bydeler har et høyt gjennomsnittlig antall dager for saksbehandling. Dette kan for eksempel skyldes få saksbehandlere på grunn av høyt sykefravær eller vakante stillinger.

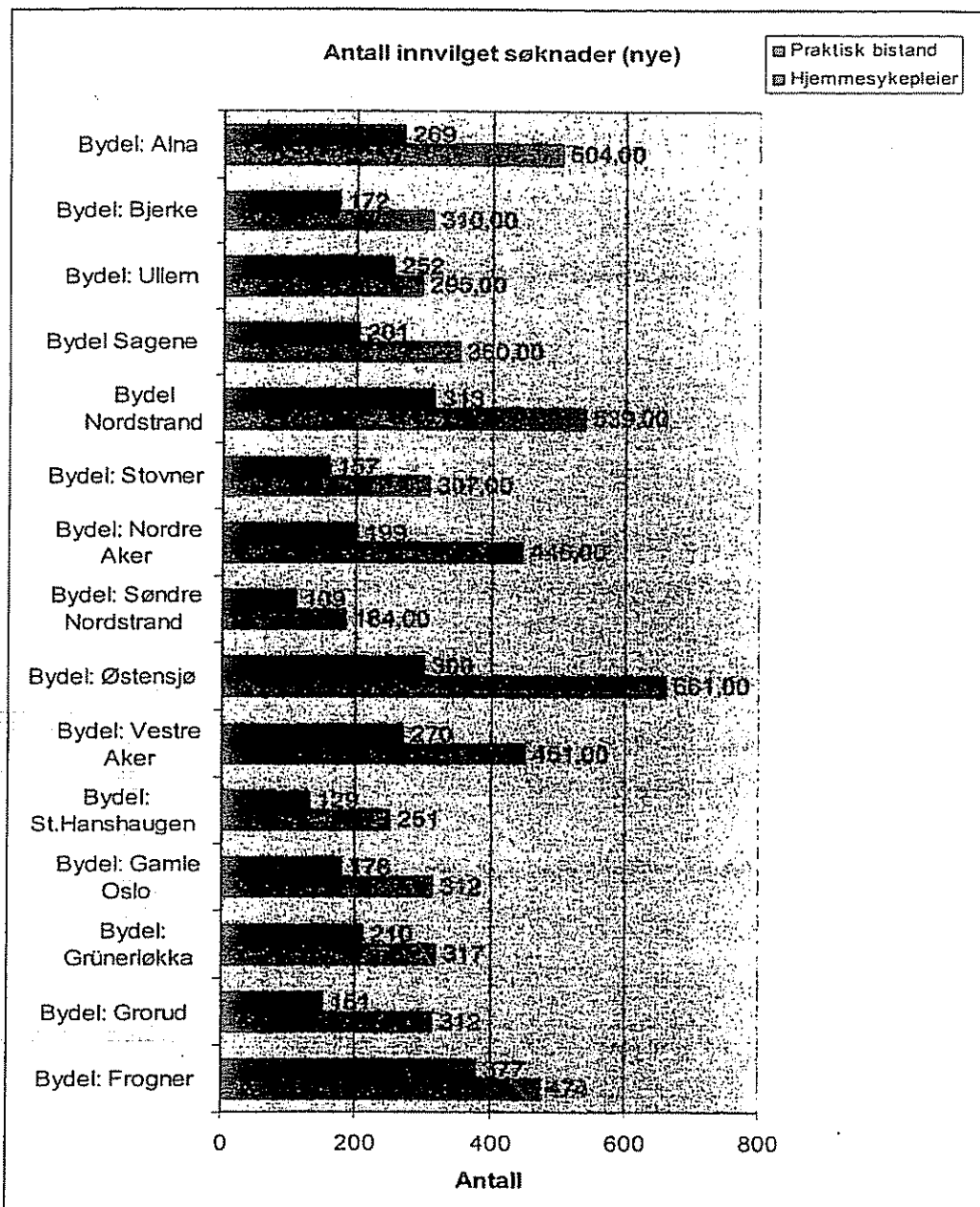
2.2 Iverksettingstid for nye vedtak

Denne grafen viser i snitt hvor mange dager det tar før et vedtak er fattet til tjenesten (hjelpen) er iverksatt. I noen tilfeller blir tjenesten iverksatt før vedtak er fattet for eksempel ved behov for sårstell. For vedtak innen praktisk bistand kan det ta noe lengre tid enn for hjemmesykepleie, da brukere skal ha mulighet til å velge mellom kommunal og privat leverandør.

2.3 Antall innvilgede nye søknader

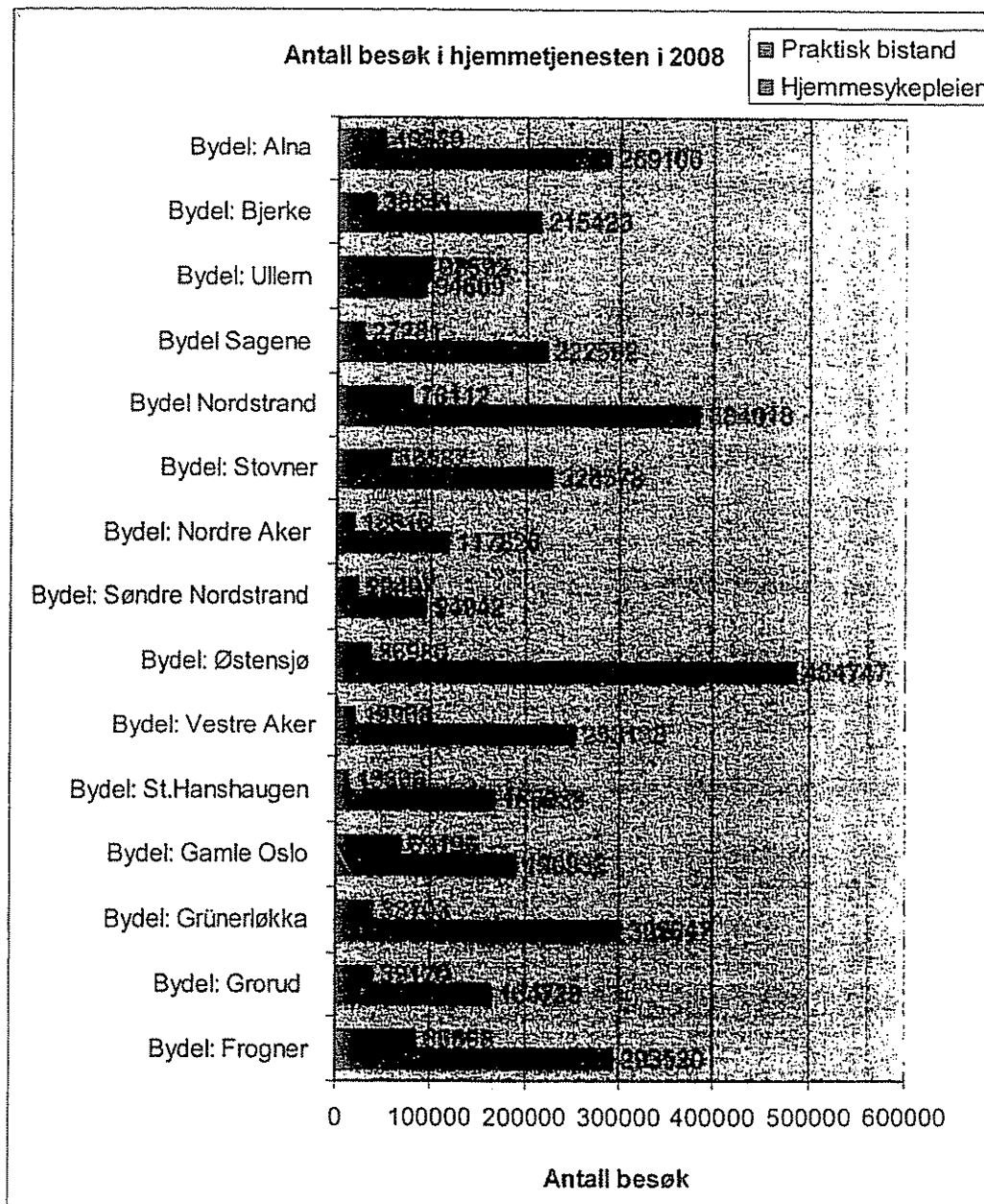
Her er det spurt bydelene om antall nye søknader som er innvilget i rapporteringsåret 2008.

3 PÅLITELIGHET

3.1 Antall besøk i hjemmetjenesten

Nedenfor vises en grafisk fremstilling av antall besøk i hjemmetjenesten fordelt på henholdsvis hjemmesykepleien og praktisk bistand.

3.2 Avlyste besøk i hjemmetjenesten 2008

3.2.1 Antall avlyste besøk i 2008

Tabellen viser antall avlyste besøk, og antall avlyste besøk i prosent av totalt antall besøk i hjemmetjenesten.

	Hjemme- sykepleien	Hjemme- sykepleien (%)	Praktisk bistand	Praktisk bistand (%)
Bydel: Frogner	6	0 %	25	0 %
Bydel: Grorud	0	0 %	890	2 %
Bydel: Grünerløkka	332	0 %	55	0 %
Bydel: Gamle Oslo	0	0 %	0	0 %
Bydel: St. Hanshaugen	4	0 %	343	3 %
Bydel: Vestre Aker	308	0 %	1 337	7 %
Bydel: Østensjø	0	0 %	2 404	7 %
Bydel: Søndre Nordstrand	69	0 %	110	0 %
Bydel: Nordre Aker	18	0 %	745	4 %
Bydel: Stovner	0	0 %	0	0 %
Bydel Nordstrand	21 390	6 %	11 228	14 %
Bydel Sagene	0	0 %	490	2 %
Bydel: Ullern	14	0 %	891	1 %
Bydel: Bjerke	383	0 %	572	1 %
Bydel: Alna	1 501	1 %	1 083	2 %

3.2.4 Private leverandører (praktisk bistand) – antall besøk og antall avlyste besøk

Tabellen viser besøk og avlyste besøk hos private leverandører – i tall og prosent.

	Antall besøk	Antall avlyste besøk	Prosent av antall besøk
Oslo Helse og Omsorg AS	12 695	1 624	13 %
Omsorg & Helse	28 475	2 627	9 %
Total Helseservice	4 363	542	12 %
Attendo Care	1 502	121	8 %
Avlastningsteamet	3 710	770	21 %
ASOR	9 458	218	2 %
Prima omsorg	5 116	127	2 %
Carema	15 352	1 292	8 %
Citymail	12 852	773	6 %

3.2.5 Private leverandører (hjemmesykepleien) – antall besøk og antall avlyste besøk

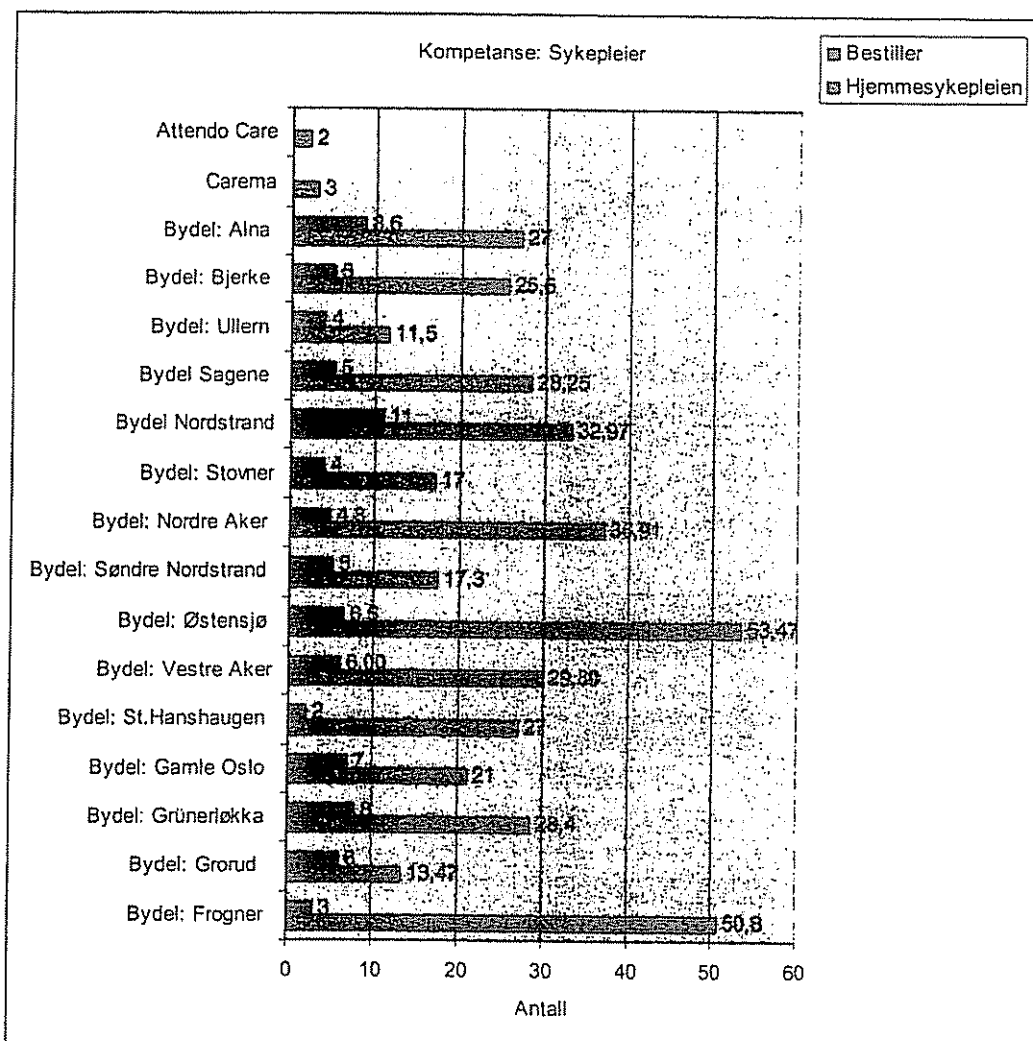
Tabellen viser besøk og avlyste besøk hos private leverandører – i tall og prosent.

	Antall besøk	Antall avlyste besøk	Prosent av antall besøk
Attendo Care AS	15352	1292	8,4 %
Carema	3710	770	20,7 %

4. Kompetanse

4.1 Sykepleiefaglig kompetanse

Denne grafen viser sykepleiefaglig kompetanse i hjemmesykepleien og bestillerenheten - antall årsverk. Slik det fremkommer av grafen er det ikke budsjettert med sykepleier innen praktisk bistand.

4.2 Annen helse- og sosialfaglig kompetanse på høyskolenivå – årsverk

Tabellen viser antall årsverk med kompetansen: Annen helse- og sosialfaglig kompetanse på høyskolenivå (f.eks fysioterapeut, sosionom) innen hjemmesykepleien, praktisk bistand og bestillerenheten.

	Hjemmesykepleien	Praktisk bistand	Bestillerenheten
Bydel: Frogner	0	0	7
Bydel: Grorud	0	0	2,8
Bydel: Grünerløkka	7	0	3,5
Bydel: Gamle Oslo	0	0	1
Bydel: St. Hanshaugen	0	0	4
Bydel: Vestre Aker	0	0	9
Bydel: Østensjø	0	2,36	3
Bydel: Søndre Nordstrand	0	0	5,5
Bydel: Nordre Aker	7,65	0	4
Bydel: Stovner	0	0	4
Bydel Nordstrand	0,8	0	7,0
Bydel Sagene	0	0	7,5
Bydel: Ullern	0	0	1,5
Bydel: Bjerke	1	0	3,0
Bydel: Alna	0	0	3,5

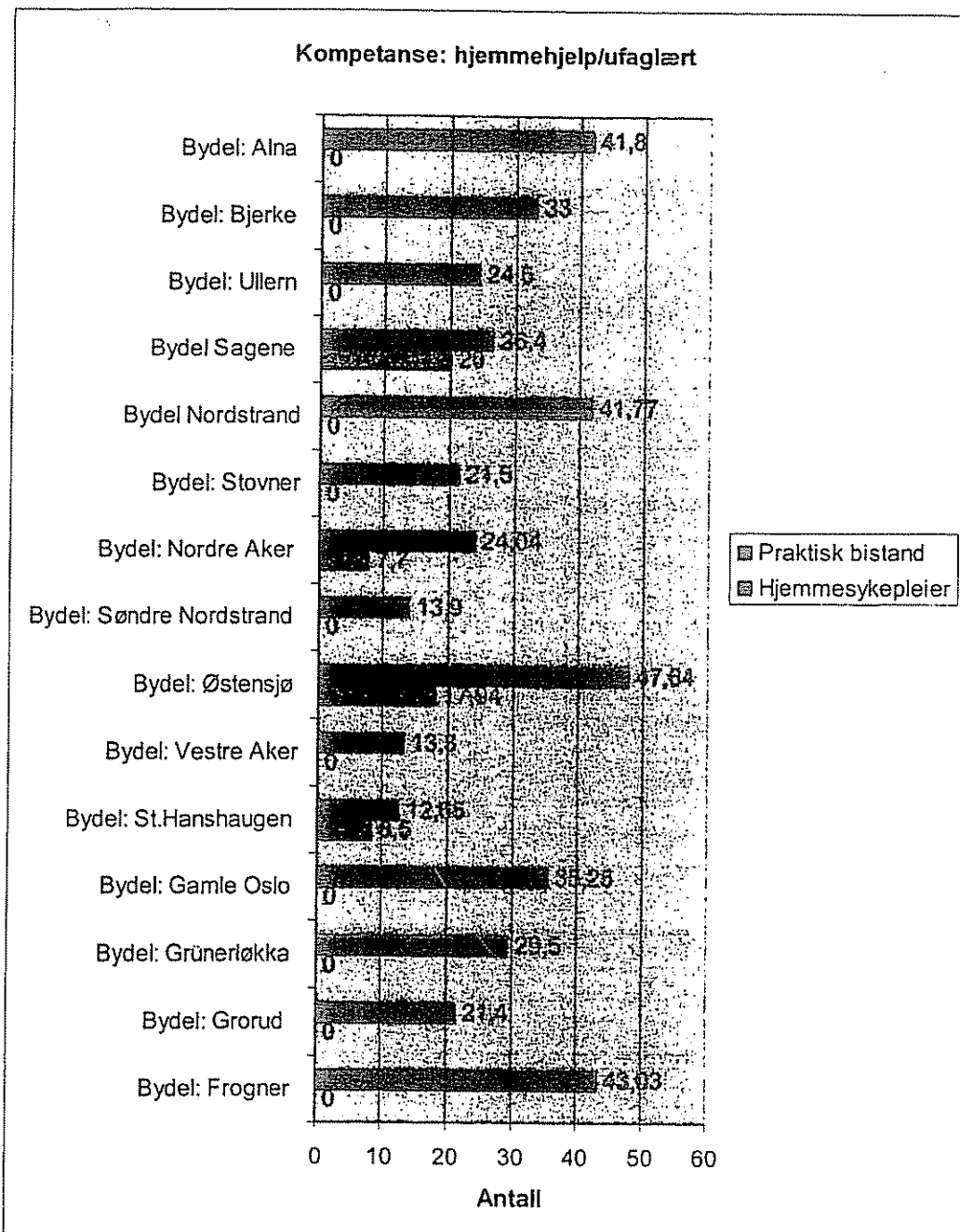
4.3 Hjelpepleier/omsorgsarbeider/helsefagarbeider- årsverk

Tabellen viser antall årsverk med kompetansen: hjelpepleier/omsorgsarbeider/helsefagarbeider innen hjemmesykepleien, praktisk bistand og bestillerenheten.

	Hjemmesykepleien	Praktisk bistand	Bestiller
Bydel: Frogner	29,9	13,8	1
Bydel: Grorud	34,45	1	2
Bydel: Grünerløkka	63,1	0,2	4
Bydel: Gamle Oslo	40,96	4	4
Bydel: St.Hanshaugen	30	0	2
Bydel: Vestre Aker	65	0	1
Bydel: Østensjø	81,39	3	2
Bydel: Søndre Nordstrand	21,9	0	0
Bydel: Nordre Aker	49,15	0	2
Bydel: Stovner	30,40	2	1
Bydel Nordstrand	75,42	0	7
Bydel Sagene	54	0	1
Bydel: Ullern	9	7	1
Bydel: Bjerke	39,0	0	4
Bydel: Alna	59	2	3

4.4 Hjemmehjelp/ufaglært - årsverk

Grafen nedenfor viser hvor mange ansatte ved hhv. praktisk bistand og hjemmesykepleien som er ufaglært. Bestillerenheten er ikke tatt med da de ikke har saksbehandlere uten utdannelse.

4.5 Annen kompetanse – årsverk

Tabellen nedenfor viser hvor mange årsverk ved bestillerkontor, praktisk bistand og hjemmesykepleien hvor bydelene har oppgitt "annet" (f.eks merkantil) under kompetanse:

	Hjemmesykepleien	Praktisk bistand	Bestiller
Bydel: Frogner	2	1	5,5
Bydel: Grorud	3	0	4,5
Bydel: Grünerløkka	19,75	2	1
Bydel: Gamle Oslo	4	2	1
Bydel: St.Hanshaugen	1,5	0	2,5
Bydel: Vestre Aker	3	0,5	1,5
Bydel: Østensjø	5,59	2,36	0,95
Bydel: Søndre Nordstrand	0,5	0	2
Bydel: Nordre Aker	4,2	0	1
Bydel: Stovner	1	1	2
Bydel: Nordstrand	1,5	1,5	4
Bydel: Sagene	3	0	2,5
Bydel: Ullern	0	2	0,2
Bydel: Bjerke	2	3	1,5
Bydel: Alna	2,25	1,25	7,2

4.6 Leder

Viser antall årsverk med ledere ved bestillerenheten, praktisk bistand og hjemmesykepleien. Der det ikke fremkommer noe tall, kan årsaken være at de har felles leder med en annen enhet f.eks er det bydeler som har felles leder for hjemmesykepleien og praktisk bistand.

	Hjemmesykepleien	Praktisk bistand	Bestiller
Bydel: Frogner	5	3	1
Bydel: Grorud	3	1	1
Bydel: Grünerløkka	4,5	1	1
Bydel: Gamle Oslo	4	2	1
Bydel: St.Hanshaugen	2,5	1	1
Bydel: Vestre Aker	3,0	1	1
Bydel: Østensjø	10,0	0	1
Bydel: Søndre Nordstrand	3,0	1	1
Bydel: Nordre Aker	3,0	0	1
Bydel: Stovner	2,0	1	1
Bydel: Nordstrand	7,0	2	1
Bydel: Sagene	7,0	2	0
Bydel: Ullern	3,0	1	1
Bydel: Bjerke	3,5	1,5	1
Bydel: Alna	7,0	3	1

4.7 Private leverandører – kompetanse

4.7.1 Private leverandører (praktisk bistand)

Tabellen viser kompetanse hos de private leverandører som leverer tjenester innen praktisk bistand. Hjemmetjenesten for døve og døvblinde har registrert sine opplysninger sammen med Bydel St. Hanshaugen.

	Sykepleier- årsverk	Hjelpepleier/ omsorgsarbeider/ fagarbeider-årsverk	hjemmehjelp /ufaglært - årsverk	Annet - årsverk	Leder - årsverk
Oslo Helse og Omsorg AS	1,5	0	15,3	1	1
Omsorg & Helse	2	4		1	
Total Helseservice	0,2	2	0,1	0	1
Attendo Care	2	3,8	2,6	0,2	0,2
Avlastningsteamet	1	4			1
ASOR	0	12	0,2	1	1
Prima omsorg	1	4	7	1	1
Carema	0	1	12,9	0	1
Hjemmetjenesten for døve og døvblinde	0				
Citymail	0	0,5	13,5	2,7	1

4.7.2 Private leverandører(hjemmesykepleier) – kompetanse

Tabellen viser en oversikt over kompetansen til de private leverandører som leverer tjenester innen hjemmesykepleien (Bydel Vestre Aker).

	Sykepleier- årsverk	Hjelpepleier/ omsorgsarbeider/ fagarbeider -årsverk	Annen helse- og sosialfaglig kompetanse på høyskolenivå	Annet - årsverk	Leder - årsverk
Attendo Care	2	3,8			1
Carema	3	5,97	0,99		1

